

CRNA GORA
ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2021. GODINU

Podgorica, januar 2022. godine

SADRŽAJ:

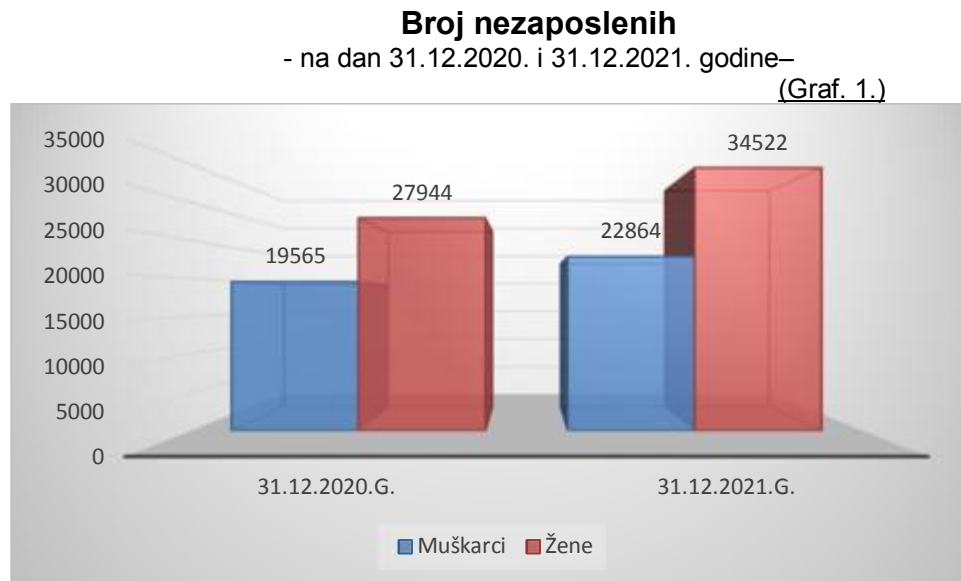
1.	STANJE I KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA	3
1.1.	Kretanje nezaposlenosti	3
1.2.	Stopa nezaposlenosti	4
1.3.	Kvalifikaciona struktura nezaposlenih	4
1.4.	Regionalna struktura nezaposlenosti	4
1.5.	Struktura nezaposlenih prema dužini traženja zaposlenja	6
1.6.	Starosna struktura nezaposlenih	7
1.7.	Struktura nezaposlenih prema dužini radnog staža	8
1.8.	Novoprijavljeni	9
1.9.	Lica sa invaliditetom	10
1.10.	Oglašavanje slobodnih radnih mjesta	10
1.11.	Zapošljavanje sa evidencije Zavoda za zapošljavanje	13
1.12.	Prava za vrijeme nezaposlenosti	14
1.13.	Zapošljavanje i rad staranaca	16
1.14.	Evidencije i istraživanja u oblasti zapošljavanja	18
1.14.1.	Istraživanja u oblasti zapošljavanja	18
1.14.2.	Evidencije u oblasti zapošljavanja	19
2.	PROGRAMSKE AKTIVNOSTI	22
2.1.	Stručni tretman nezaposlenih lica	22
2.2.	Profesionalna orijentacija	23
2.3.	Rad sa poslodavcima	25
2.4.	Saradnja Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i centara za socijalni rad	27
2.5.	Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu – EURES	29
2.6.	Sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja	31
2.6.1.	Program obrazovanja i osposobljavanja odraslih	32
2.6.2.	Program osposobljavanja za samostalan rad	32
2.6.3.	Program osposobljavanja za rad kod poslodavca	33
2.6.4.	Javni radovi	34
2.6.5.	Program podsticanja za sezonsko zapošljavanje	35
2.6.6.	Druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti	36
2.7.	Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem	37
2.8.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom	39
2.9.	Inovirani program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori	46
2.10.	Program grantova za samozapošljavanje	46
2.11.	Instrumenti za predpristupnu podršku	50
2.12.	Pravni poslovi	54
3.	RAD SLUŽBI I ODJELJENJA	56
3.1.	Informacioni sistemi	56
3.2.	Služba za kadrovske i opšte poslove	57
3.3.	Služba za finansijsko poslovanje	64
3.4.	Javne nabavke	66
3.5.	Odjeljenje za unutrašnju reviziju	67
4.	PRILOG	69

1. EVIDENCIJA NEZAPOSLENIH LICA

1.1. Kretanje nezaposlenosti

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan **31. decembar 2021. godine** nalazilo se **57.386 nezaposlenih lica** (od toga je 34.522 žena ili 60,16%).

U odnosu na 31.12.2020. godine (47.509 lica, a od toga 27.944 žene ili 58,82%) broj nezaposlenih je povećan za 9.877 lica ili za 20,79%.

Na evidenciji ostalih tražilaca zaposlenja na dan 31.12.2021. godine nalazila su se 204 lica (od toga 134 žene ili 65,69%), od kojih je 16 redovnih učenika, 74 studenata osnovnih studija i 114 lica koja traže promjenu zaposlenja.

1.2. Stopa nezaposlenosti

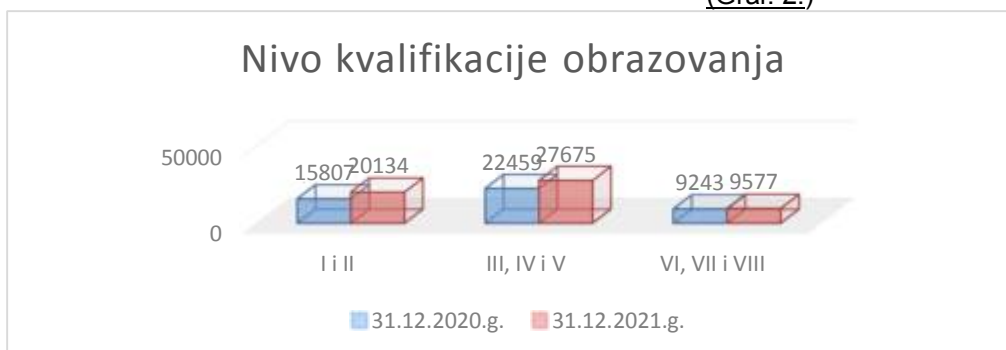
Stopa nezaposlenosti, posmatrana kao odnos broja registrovanih nezaposlenih i aktivnog stanovništva, na dan 31. decembar 2021. godine, je bila 24,73%. Na isti dan prethodne godine stopa nezaposlenosti je bila 20,48%.

1.3. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

Na evidenciji Zavoda se nalazi 20.134 lica ili 35,08% sa I i II nivoom kvalifikacija obrazovanja (31.12.2020. godine 15.807 lica ili 33,27%). Nezaposlenih sa III, IV i V nivoom kvalifikacija obrazovanja je 27.675 ili 48,23% (31.12.2020. godine 22.459 ili 47,27%), a sa VI, VII i VIII nivoom obrazovanja (visokoškolci) – 9.577 lica ili 16,69% (31.12.2020. godine 9.243 lica ili 19,46%).

Nezaposleni prema kvalifikacionoj strukturi (nivoi obrazovanja – Nacionalni okvir kvalifikacija)

- na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine –
(Graf. 2.)

1.4. Regionalna struktura nezaposlenosti

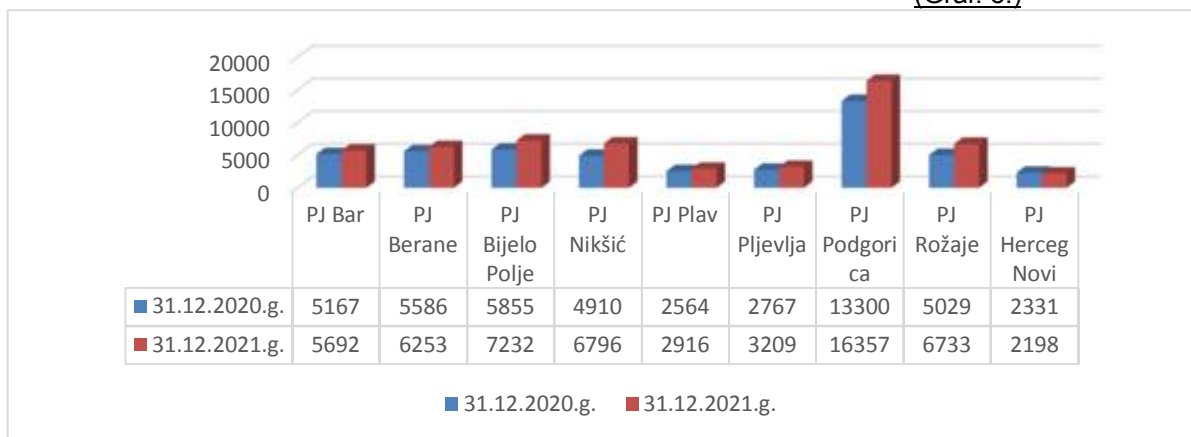
Najviše nezaposlenih, na dan 31. decembar 2021. godine, imali su Područna jedinica Podgorica, za Podgoricu, Danilovgrad, Cetinje, Tuzi i Golubovce¹ – 16.357 lica ili 28,50% (31.12.2020. godine 13.300 lica ili 27,99%), PJ Bijelo Polje, za opštine Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin – 7.232 lica ili 12,60% (31.12.2020. godine 5.855 lica ili 12,32%) i PJ Berane, za opštine Berane i Andrijevica – 6.253 lica ili 10,90% (31.12.2020. godine 5.586 lica ili 11,76%).

Najmanji broj nezaposlenih lica je na području Područne jedinice Herceg Novi, za opštine Herceg Novi, Kotor i Tivat 2.198 lica ili 3,83% (31.12.2020. godine 2.331 lica ili 4,91%), Područna jedinice Plav, za opštine Plav i Gusinje – 2.916 lica ili 5,08% (31.12.2020. godine 2.564 lica ili 5,40%) i Područna jedinica Pljevlja, za opštine Pljevlja i Žabljak 3.209 lica ili 5,59% (31.12.2020. godine 2.767 lica ili 5,82%)

Nezaposleni po područnim jedinicama

- na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine –

(Graf. 3.)

¹ U ovom izvještaju u podjelama po opštinama – biroima rada dati su posebno podaci za Golubovce (gradska opština Podgorica), a posebno za ostali dio opštine Podgorica, obzirom da u Golubovcima Zavod ima poseban Biro rada.

Promjene broja nezaposlenih po područnim jedinicama i biroima rada
- na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine –

(Tab.1.)

Rb	Područna jedinica/ Biro rada	31.12.2020.	%	31.12.2021.	%	Odnosi 4:2	
						Nom. razlika	Index
	1	2	3	4	5	6	7
1	Bar	2462	5.18	2615	4.56	153	106.21
2	Budva	1057	2.22	1116	1.94	59	105.58
3	Ulcinj	1648	3.47	1961	3.42	313	118.99
4	PJ Bar	5167	10.88	5692	9.92	525	110.16
5	Berane	4728	9.95	5279	9.20	551	111.65
6	Andrijevisa	858	1.81	974	1.70	116	113.52
7	PJ Berane	5586	11.76	6253	10.90	667	111.94
8	Bijelo Polje	4061	8.55	5005	8.72	944	123.25
9	Mojkovac	877	1.85	1208	2.11	331	137.74
10	Kolašin	917	1.93	1019	1.78	102	111.12
11	PJ Bijelo Polje	5855	12.32	7232	12.60	1377	123.52
12	Nikšić	4574	9.63	6384	11.12	1810	139.57
13	Šavnik	81	0.17	125	0.22	44	154.32
14	Plužine	255	0.54	287	0.50	32	112.55
15	PJ Nikšić	4910	10.33	6796	11.84	1886	138.41
16	Plav	1909	4.02	2159	3.76	250	113.10
17	Gusinje	655	1.38	757	1.32	102	115.57
18	PJ Plav	2564	5.40	2916	5.08	352	113.73
19	Pljevlja	2611	5.50	3030	5.28	419	116.05
20	Žabljak	156	0.33	179	0.31	23	114.74
21	PJ Pljevlja	2767	5.82	3209	5.59	442	115.97
22	Podgorica	9034	19.02	11152	19.43	2118	123.44
23	Tuzi	899	1.89	1271	2.21	372	141.38
24	Golubovci	819	1.72	986	1.72	167	120.39
25	Cetinje	1388	2.92	1573	2.74	185	113.33
26	Danilovgrad	1160	2.44	1375	2.40	215	118.53
27	PJ Podgorica	13300	27.99	16357	28.50	3057	122.98
28	Rožaje	3920	8.25	5522	9.62	1602	140.87
29	Petnjica	1109	2.33	1211	2.11	102	109.20
30	PJ Rožaje	5029	10.59	6733	11.73	1704	133.88
31	Herceg Novi	1099	2.31	937	1.63	-162	85.26
32	Kotor	508	1.07	488	0.85	-20	96.06
33	Tivat	724	1.52	773	1.35	49	106.77
34	PJ Herceg Novi	2331	4.91	2198	3.83	-133	94.29
35	CRNA GORA	47509	100	57386	100	9877	120.79

1.5. Struktura nezaposlenih prema dužini traženja zaposlenja

Zaposlenje preko jedne godine traži 31.800 lica ili 55,41% od ukupnog broja nezaposlenih na evidenciji Zavoda (na dan 31.12.2020. godine 25.636 lica ili 53,96%), preko tri godine 16.921 lice ili 29,49% nezaposlenih (31.12.2020. godine 15.369 lica ili 32,35%), a preko 5 godina 7.921 lice ili 13,80% (31.12.2020. godine 4.573 ili 9,63%).

Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja

– na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine –

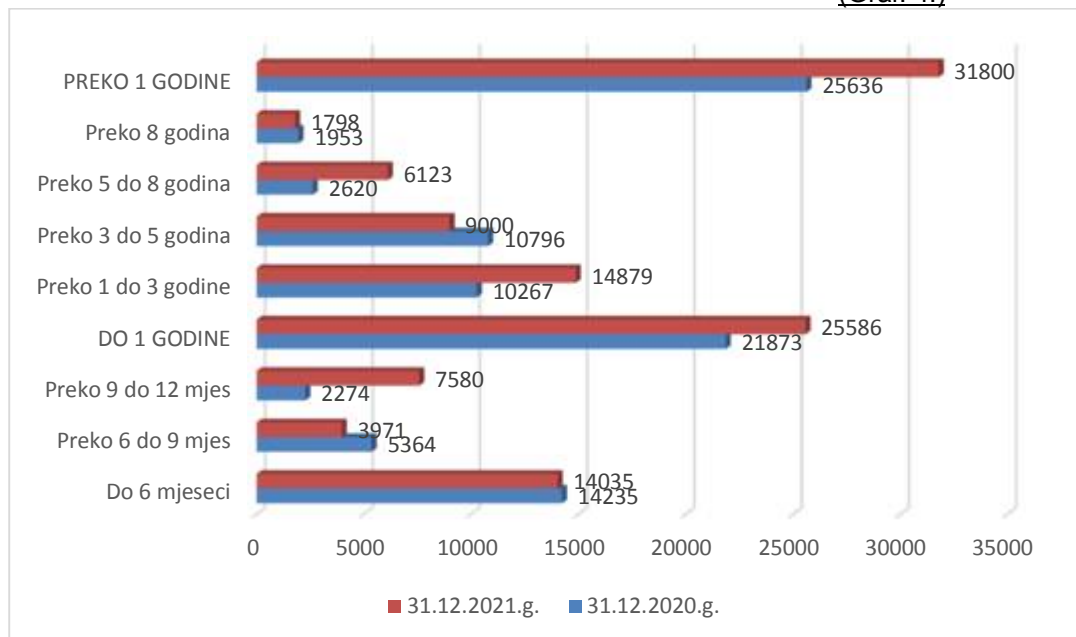
(Tab.2.)

Rb	Dužina traženja zaposlenja 1	31.12.2020. godine			31.12.2021. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno 2	Žene 3	Muškarci 4	Ukupno 5	Žene 6	Muškarci 7	Nom.raz. 8	Indeks 9
1	Do 6 mjeseci	14235	8405	5830	14035	8145	5890	-200	98.60
2	Preko 6 do 9 mjes	5364	3136	2228	3971	2435	1536	-1393	74.03
3	Preko 9 do 12 mjes	2274	1257	1017	7580	4828	2752	5306	333.33
4	DO 1 GODINE	21873	12798	9075	25586	15408	10178	3713	116.98
5	Preko 1 do 3 godine	10267	6275	3992	14879	9120	5759	4612	144.92
6	Preko 3 do 5 godina	10796	6980	3816	9000	5893	3107	-1796	83.36
7	Preko 5 do 8 godina	2620	1241	1379	6123	3456	2667	3503	233.70
8	Preko 8 godina	1953	650	1303	1798	645	1153	-155	92.06
9	PREKO 1 GODINE	25636	15146	10490	31800	19114	12686	6164	124.04
10	Ukupno:	47509	27944	19565	57386	34522	22864	9877	120.79

Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja

– na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine –

(Graf. 4.)

1.6. Starosna struktura nezaposlenih lica

Lica starosti do 25 godina ima 6.849 ili 11,93% (31.12.2020. godine 5.953 ili 12,53%) od ukupnog broja nezaposlenih, a preko 50 godina 17.503 ili 30,5% (na dan 31.12.2020. godine 14.535 ili 30,59%).

Nezaposleni prema godinama starosti

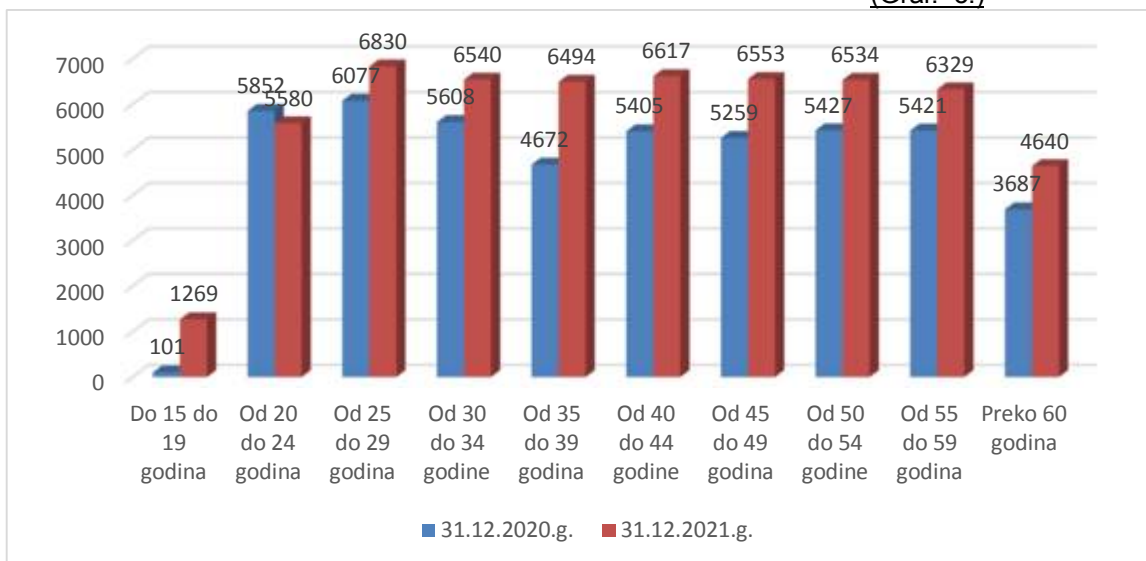
(Tab.3.)

Rb	Starosna grupa	31.12.2020. godine			31.12.2021. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Do 15 do 19 godina	844	437	407	1269	597	672	425	150.36
2	Od 20 do 24 godina	5109	3025	2084	5580	3289	2291	471	109.22
3	Od 25 do 29 godina	6077	3554	2523	6830	4233	2597	753	112.39
4	Od 30 do 34 godine	5608	3205	2403	6540	4148	2392	932	116.62
5	Od 35 do 39 godina	4672	3166	1456	6494	4037	2457	1822	139.00
6	Od 40 do 44 godine	5405	3240	2166	6617	4072	2545	1212	122.42
7	Od 45 do 49 godina	5259	3212	2096	6553	4035	2518	1294	124.61
8	Od 50 do 54 godine	5427	3217	2210	6534	3963	2571	1107	120.40
9	Od 55 do 59 godina	5421	2941	2480	6329	3548	2781	908	116.75
10	Preko 60 godina	3687	1947	1740	4640	2600	2040	953	125.85
11	Ukupno:	47509	27944	19565	57386	34522	22864	9877	120.79

Nezaposleni prema godinama starosti

- na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine -

(Graf. 5.)

1.7. Struktura nezaposlenih prema dužini radnog staža

Prvi put traži zaposlenje, odnosno nema evidentiranog radnog staža 24.024 lica ili 41,86% (na dan 31.12.2020. godine 19.029 lica ili 40,05%). Radni staž posjeduje 33.362 lica ili 58,14% (na dan 31.12.2020. godine 28.480 lica ili 59,95%).

Nezaposleni prema dužini radnog staža

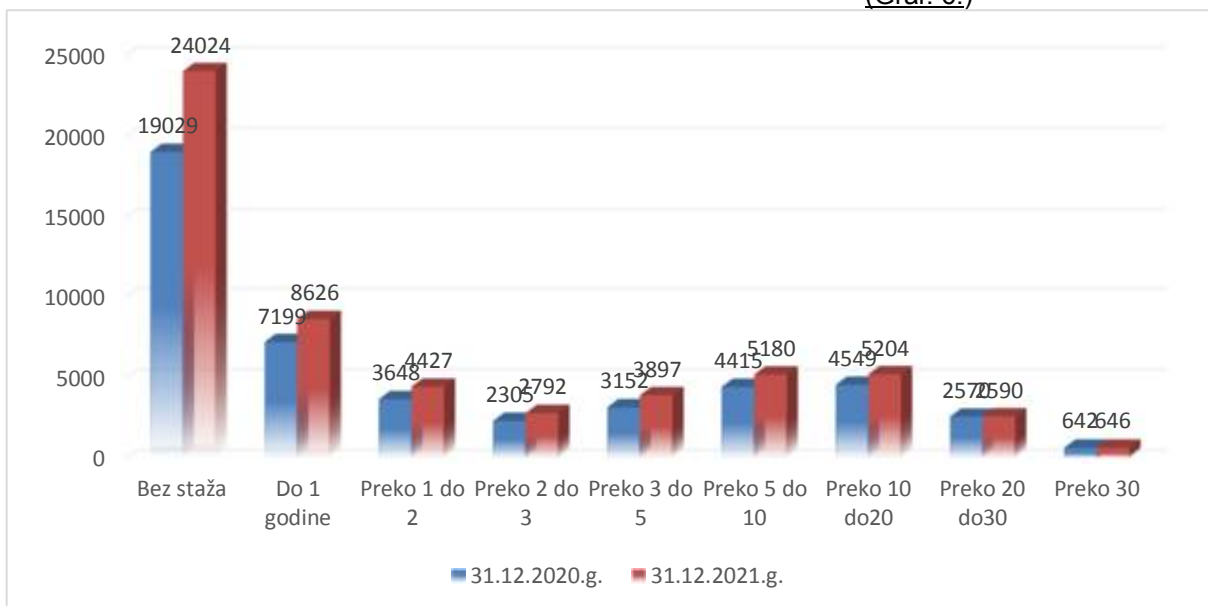
(Tab.4.)

Rb	Radni staž	31.12.2020. godine			31.12.2021. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Bez staža	19029	12107	6922	24024	15692	8332	4995	126.25
2	Do 1 godine	7199	4240	2959	8626	5161	3465	1427	119.82
3	Preko 1 do 2 g.	3648	2181	1467	4427	2704	1723	779	121.35
4	Preko 2 do 3 g.	2305	1430	875	2792	1714	1078	487	121.13
5	Preko 3 do 5 g.	3152	1926	1226	3897	2380	1517	745	123.64
6	Preko 5 do 10 g.	4415	2545	1870	5180	3033	2147	765	117.33
7	Preko 10 do 20 g.	4549	2300	2249	5204	2582	2622	655	114.40
8	Preko 20 do 30 g.	2570	976	1594	2590	1031	1559	20	100.78
9	Preko 30 godina	642	239	403	646	225	421	4	100.62
10	Sa stažom	28480	15837	12643	33362	18830	14532	4882	117.14
11	Ukupno:	47509	27944	19565	57386	34522	22864	9877	120.79

Nezaposleni prema dužini radnog staža

- na dan 31.12.2020. i 31.12.2021. godine -

(Graf. 6.)

1.8. Novoprijavljeni

U 2021. godini na evidenciju Zavoda za zapošljavanje se prijavilo **42.415** lica. Od navedenog broja, broj lica koja se prvi put prijavljuju je 8.457 ili 19,94%, dok se 33.958 lica ili 80,06% već prijavljivalo na evidenciju Zavoda. U odnosu na 2020. godinu prijavljeno je 5.293 lica više ili 14,26% (u 2020. godini – 37.122 novoprijavljena lica).

Pregled novoprijavljenih

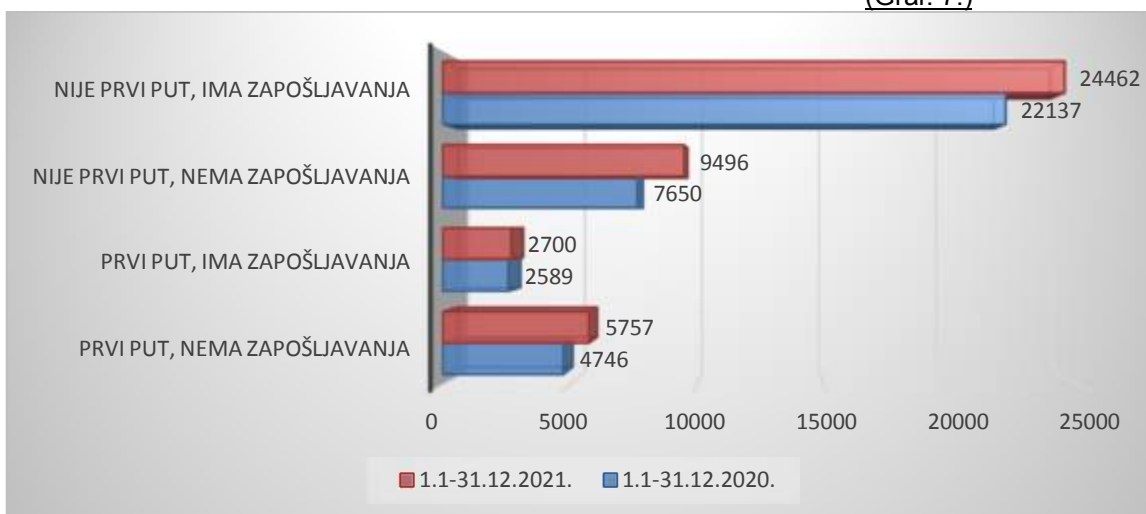
(Tab.5.)

Rb	Novoprijavljeni	1.1 – 31.12.2020.			1.1 – 31.12.2021.			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Prvi put, nema zap	4746	2607	2139	5757	3009	2748	1011	121.30
2	Prvi put, ima zap	2589	1463	1126	2700	1314	1386	111	104.29
3	Nije prvi put, nema zap	7650	4766	2884	9496	6297	3199	1846	124.13
4	Nije prvi put, ima zap	22137	12829	9308	24462	13742	10720	2325	110.50
5	UKUPNO:	37122	21665	15457	42415	24362	18053	5293	114.26

Novoprijavljeni

- u 2020. i 2021. godini -

(Graf. 7.)

Najviše novoprijavljenih lica bilo je u Podgorici (10.464 ili 24,67%), Nikšiću (5.923 ili 13,96%) i Bijelom Polju 3.533 ili 8,33%). Najviše novoprijavljenih je u starosnoj dobi od 18 do 25 godina (8.248 ili 19,44%) i od 25 do 30 godina (7.375 ili 17,39%).

Posmatrano prema razlozima prestanka radnog odnosa, najviše novoprijavljenih je onih kojima je radni odnos prestao zbog isteka rada na određeno radno vrijeme (14.427 ili 64% od novoprijavljenih sa radnim stažom), zatim zbog zaključenog sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa (1.196 ili 5,31%) i zbog isplaćene otpremnine zaposlenom za čijim je radom prestala potreba (817 lica ili 3,62%).

1.9. Lica sa invaliditetom

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, na dan 31.12.2020. godine, nalazilo se 10.934 lica sa invaliditetom, od čega je 6.755 ili 61,78% žena.

Najviše lica sa invaliditetom je registrovano u Birou rada Berane 2.559 ili 23,4% (od čega je 1.497 žena ili 58,5%), zatim u Birou rada Rožaje 2.167 ili 19,82% (od čega je 1.530 žena ili 70,6%) i u Birou rada Bijelo Polje 1.003 ili 9,17% (od čega je 617 žena ili 61,51%)

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, najviše lica sa invaliditetom je bez zanimanja i stručne spreme 5.344 ili 48,87%, zatim sa III nivoom obrazovanja 2.421 ili 22,14% i IV nivoom 2.245 ili 20,53%.

Najviše lica sa invaliditetom je po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – 9.863 ili 90,2%, kategorisane omladine 527 ili 4,82% i invalida rada II i III kategorije 462 ili 4,22%.

Posmatrano prema godinama starosti najviše lica sa invaliditetom je u starosnoj grupi preko 50 godina – 6.813 lica ili 62,31% i od 40 do 50 godina starosti – 2.542 lica ili 23,24%.

1.10. Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

U 2021. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 24.119 slobodnih radnih mjesta kroz 14.771 prijavu o slobodnim radnim mjestima. U odnosu na isti period 2020. godine, prijavljeno je 1.388 ili 6,11% više slobodnih radnih mjesta (u 2020. godini oglašeno je 22.731 slobodno radno mjesto).

Od ukupnog broja prijavljenih slobodnih radnih mjesta 2.551 ili 10,78% je radni odnos na neodređeno vrijeme, dok je 18.948 ili 89,42% je radni odnos na određeno vrijeme.

Posmatrano prema vrsti radnog mjesta 9.117 ili 37,8% su novootvorena radna mjesta, a 15.002 ili 62,2% su upražnjena radna mjesta. Od ukupno prijavljenih slobodnih radnih mjesta 23.740 ili 98,43% su potrebe za radnicima, a 379 ili 1,57% su iskazane potrebe za pripravniciima.

Oglašena slobodna radna mjesta

- prema kvalifikacionoj strukturi -

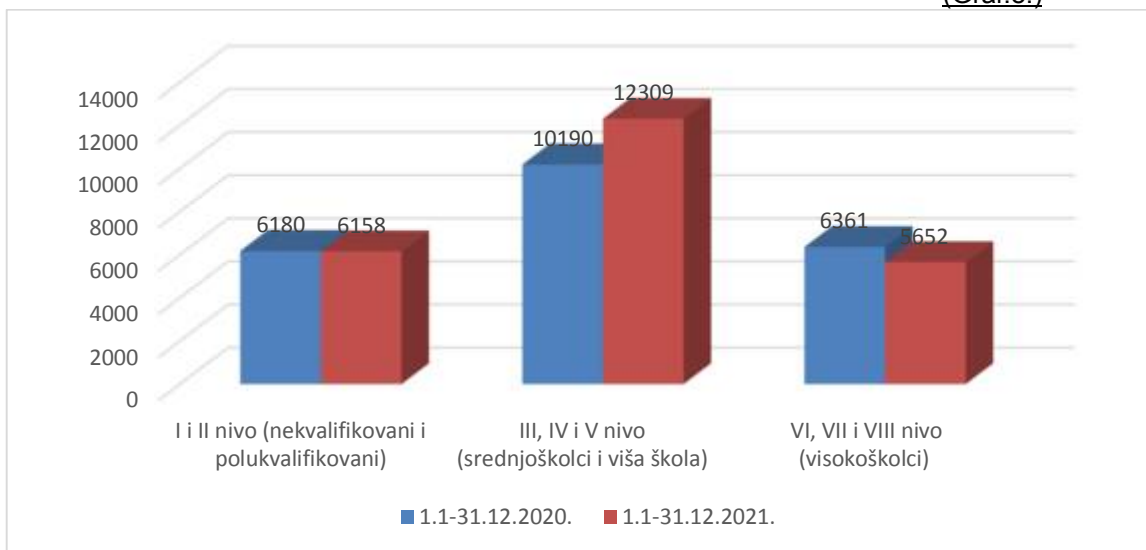
(Tab. 6.)

Rb	Oglašena slobodna radna mjesta prema kvalifikacionoj strukturi <i>1</i>	1.1 – 31.12.2020.		1.1–31.12.2021.		Odnosi 4:2	
		Ukupno <i>2</i>	% <i>3</i>	Ukupno <i>4</i>	% <i>5</i>	Nom.raz. <i>6</i>	Indeks <i>7</i>
1	I i II nivo kvalifikacija obrazovanja (nekvalifikovani i polukvalifikovani)	6180	27.19	6158	25.53	-22	99.64
2	III, IV i V nivo kvalifikacija obrazovanja (srednjoškolci i viša škola)	10190	44.83	12309	51.03	2119	120.79
3	VI, VII i VIII nivo kvalifikacija obrazovanja (visokoškolci)	6361	27.98	5652	23.43	-709	88.85
4	UKUPNO:	22731	100	24119	100	1388	106.11

Oglašena slobodna radna mjesta

- u 2020. i 2021. godini -

(Graf.8.)

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno za VII nivo kvalifikacija obrazovanja – 5.346 ili 22,15%, zatim IV nivo – 7.056 ili 29,25% i I nivo 4.820 ili 19,98%.

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno u Podgorici – 6.574 ili 27,25%, Herceg Novom 2.715 ili 11,26% i Budvi 2.439 ili 10,11%.

Oglašena slobodna radna mjesta

- prema djelatnostima -

(Tab.7.)

Rb	Djelatnost 1	1.1 – 31.12.2020.		1.1 – 31.12.2021.		Odnosi 4:2	
		OSRM	%	OSRM	%	Nom.raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7
1	A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	763	3.35	473	1.96	-290	61.99
2	B.Rudarstvo	22	0.10	8	0.03	-14	36.36
3	C.Prerađivačka industrija.	716	3.15	683	2.83	-33	95.39
4	D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	35	0.15	138	0.57	103	394.29
5	E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	621	2.73	481	1.99	-140	77.46
6	F.Građevinarstvo	1652	7.26	1191	4.94	-461	72.09
7	G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	2208	9.71	3096	12.84	888	140.22
8	H.Saobraćaj i skladištenje	535	2.35	1171	4.86	636	218.88
9	I.Usluge smještaja i ishrane	3741	16.45	4643	19.25	902	124.11
10	J.Informisanje i komunikacije	416	1.83	378	1.57	-38	90.87
11	K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	301	1.32	313	1.30	12	103.99
12	L.Poslovanje nekretninama	114	0.50	303	1.26	189	265.79
13	M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	547	2.40	768	3.18	221	140.40
14	N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1651	7.26	2176	9.02	525	131.80
15	O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1835	8.07	1001	4.15	-834	54.55
16	P.Obrazovanje	4710	20.72	3923	16.27	-787	83.29
17	0Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	1699	7.47	2427	10.06	728	142.85
18	R.Umjetnost,zabava i rekreacija	519	2.28	329	1.36	-190	63.39
19	S.Ostale uslužne djelatnosti	645	2.84	615	2.55	-30	95.35
20	T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	1	0.00	2	0.01	1	200.00
21	UKUPNO CRNA GORA=	22731	100	24119	100	1388	106.11

Najviše prijavljenih slobodnih radnih mjesta je u uslugama smještaja i ishrane (4.643 ili 19,25%), obrazovanju (3.923 ili 16,27%) i u djelatnosti trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala (3.096 ili 12,84%).

Slobodna radna mjesta
- prema nivoima/podnivoima klasifikacije obrazovanja -
(Tab. 8.)

Rb.	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1 – 31.12.2020.		1.1 – 31.12.2021.		Odnosi 4:2	
		Ukupno	%	Ukupno	%	Nom.raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	I-1	1808	7.95	1138	4.72	-670	62.94
2	I-2	3151	13.86	3682	15.27	531	116.85
3	II	1221	5.37	1338	5.55	117	109.58
4	III	3800	16.72	4544	18.84	744	119.58
5	IV-1	5689	25.03	6936	28.76	1247	121.92
6	IV-2	137	0.60	120	0.50	-17	87.59
7	V	564	2.48	709	2.94	145	125.71
8	VI	189	0.83	204	0.85	15	107.94
9	VII-1	5972	26.27	5171	21.44	-801	86.59
10	VII-2	106	0.47	175	0.73	69	165.09
11	VIII	94	0.41	102	0.42	8	108.51
12	Σ	22731	100	24119	100	1388	106.11

1.11. Zapošljavanje sa evidencije Zavoda za zapošljavanje

Prema povratnim informacijama dobijenim od strane Poreske uprave Crne Gore, u 2021. godini, posredstvom Zavoda zaposlenje je dobilo 17.961 lica sa evidencije nezaposlenih, od čega je 10.317 ili 57,44% žene. Najviše su zapošljavani srednjoškolci sa četvrtim nivoom klasifikacije obrazovanja – 6.871 ili 38,26%, zatim lica sa VII nivoom 4.360 ili 24,27% i srednjoškolci sa trećim nivoom klasifikacije obrazovanja – 2.666 ili 14,84%.

Najviše zapošljavanja je bilo u Podgorici – 5.047 ili 28,1%, zatim u Nikšiću – 1.575 ili 8,77% i u Bijelom Polju – 1.523 ili 8,48%.

Posmatrano prema djelatnostima poslodavaca najviše zapošljavanja je bilo u trgovini na malo i veliko, popravci motornih vozila i motocikala (3.284 ili 18,28%), zatim u uslugama smještaja i ishrane (2.928 ili 16,3%), obrazovanju (2.734 ili 15,22%) i administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (1.554 ili 8,65%).

Pregled zapošljavanja

(Tab. 9.)

Rb	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1-31.12.2021. godine		
		Ukupno	Žene	Muškarci
	1	2	3	4
1	I-1	483	243	240
2	I-2	1635	904	731
3	II	242	177	65
4	III	2666	1194	1472
5	IV-1	6794	3762	3032
6	IV-2	77	13	64
7	V	287	171	116
8	VI	1404	839	565
9	VII-1	4075	2823	1252
10	VII-2	285	185	100
11	VIII	13	6	7
12	Σ	17961	10317	7644

1.12. Prava za vrijeme nezaposlenosti

Pod uslovima propisanim Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni list CG", broj 24/19), nezaposleno lice može da ostvari pravo na:

- novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti,
- novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti,
- jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta.

U izvještajnom periodu, u okviru prava za vrijeme nezaposlenosti, Zavod je, kao prvostepeni organ, odlučivao po zahtjevima nezaposlenih lica za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.

Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti

Nakon prestanka radnog odnosa nezaposleno lice ima pravo, po osnovu osiguranja od nezaposlenosti, na isplatu novčane naknade pod određenim uslovima.

Uslovi za ostvarivanje i prestanak, dužina trajanja, visina novčane naknade i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu utvrđeni su Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Pravo na novčanu naknadu ima osiguranik koji prije prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci, kojem je radni odnos prestao bez njegove saglasnosti ili krivice i ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u zakonom propisanom roku.

Osnovni kriterijum za utvrđivanje perioda za koje vrijeme nezaposlenom licu nakon prestanka radnog odnosa pripada novčana naknada, je prethodno ostvarena dužina staža osiguranja. Minimalni period za koji se vrši isplata novčane naknade iznosi tri mjeseca (za osiguranike sa stažom osiguranja od devet mjeseci do pet godina), a maksimalni 12 mjeseci (za osiguranike od 25 do 35 godina staža osiguranja).

Izuzetak čini nezaposleno lice, koje ima više od 35 godina staža osiguranja, kojem pravo na novčanu naknadu traje do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana naknada, shodno članu 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti iznosi 120% od obračunske vrijednosti koeficijenata utvrđenog zakonom i drugim propisom, što iznosi 108€ neto (sa doprinosima za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje 134,78€).

U prelaznim i završnim odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti regulisno je pitanje stečenih prava tako da nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Novčana naknada za korisnike koji su stekli ovo pravo po prethodnom zakonu u iznosu od 40% minimalne zarade novčana naknada, za period januar-septembar je iznosila 88,80€ neto, sa doprinosima za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje 110,82€, a u period oktobar-decembar 100€ neto, sa doprinosima za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje 124,80€.

Invalidi rada II i III kategorije koji su ostvarili pravo na novčanu naknadu po prethodnom zakonu u visini najniže penzije, novčana naknada se od 1. januara 2020. godine, isplaćuje u iznosu od 147,08€ neto (sa doprinosima za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje 183,55€).

Pregled isplata novčanih naknada u 2020. i 2021. godine

(Tab.10.)

Rb	Mjesec	Broj korisnika		Nominalna razlika	Indeks
		2020	2021		
1	Januar	13208	12318	-890	93.26
2	Februar	12892	12334	-558	95.67
3	Mart	12585	12285	-300	97.62
4	April	12169	12106	-63	99.48
5	Maj	12108	11947	-161	98.67
6	Jun	12266	12144	-122	99.01
7	Jul	12575	12295	-280	97.77
8	Av gust	13145	12548	-597	95.46
9	Septembar	13183	12169	-1014	92.31
10	Oktobar	12536	12110	-426	96.60
11	Novembar	12517	11847	-670	94.65
12	Decembar	12337	11643	-694	94.37

Na iznos isplaćene novčane naknade obračunavaju se i plaćaju doprinosi za zdravstveno i penzijsko – invalidsko osiguranje. Ukupna sredstva izdvojena za novčanu naknadu za 2021. godinu iznose 17.384.140,52€.

U prosjeku, mjesečno je 12.146 nezaposlenih lica koristilo navedeno pravo.

1.13. Zapošljavanje i rad stranaca

Zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori uređeni su Zakonom o strancima („Sl. list CG“, br. 12/2018) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o strancima („Sl. list CG“, br. 3/2019). Zakonom je dat okvir uvrđivanja broja radnih dozvola za strance, odnosno definisano je da Vlada godišnje utvrđuje broj radnih dozvola za strance – kvote.

Odlukom o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2021. godinu („Sl. list CG“ br. 117/2020) utvrđen je broj radnih dozvola za strance za 2021. godinu u ukupnom broju od 20.454. Od ovog broja izdvojeno je 5.000 radnih dozvola koje su se mogle dodatno rasporediti od strane nadležnog Ministarstva, u skladu sa potrebama tržišta rada.

Kvota za zapošljavanje stranaca u 2021. godini je na istom nivou kao i 2020. godine (20.454).

Prema podacima iz Ministarstva unutrašnjih poslova, kao nadležnog za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, u 2021. godini izdate su 20.580 dozvole za rad i zapošljavanje stranaca (12.785 u kvoti i 7.795 van kvote) što je za 1.226 ili 6,33% dozvola više u odnosu na isti period 2020. godine (19.354).

Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 89,89% je izdato za zapošljavanje stranaca (11.493), a 10,11% za sezonsko zapošljavanje stranaca (1.292).

U utrošenim kvotama za zapošljavanje stranaca u 2021. godini, pretežno učešće (79,65%), imaju četiri grupe zanimanja: građevinarstvo, usluge smještaja i ishrane, ostale uslužne djelatnosti i trgovina.

Utrošenost kvote u odnosu na raspoređenu kvotu u 2021. godini je na nivou 72%. Utrošenost kvota prema vrstama dozvola je kod zapošljavanja stranaca – 82%, dok je za sezonsko zapošljavanje 34%.

Djelatnosti u kojima je najmanja utrošenost kvota u odnosu na raspoređenu tokom 2021. godine su: državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje (nije bilo izdatih radnih dozvola); finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (36% od raspoložive kvote); usluge smještaja i ishrane (46% od raspoložive kvote), dok je relativno posmatrano najviše utrošena u djelatnostima: građevinarstvo (93% od raspoložive kvote), poslovanje nekretninama 85% , ostale uslužne djelatnosti 85% i druge.

Na kraju 2021. godine, ostalo je neiskorišćeno 28% raspoređene kvote za izdavanje radnih dozvola za strance.

Pregled izdatih dozvola za rad i zapošljavanje stranaca

(Tab. 11.)

DJELATNOST	Raspoređena kvota za 2021.			Izdane radne dozvole u 2021.			Indeks utrošenosti kvota		
	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ	Dozvole za zap. stranaca	Dozvole za sezonsko zap. stranaca	Σ
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	160	370	530	160	237	397	100.00	64.05	74.91
B.Rudarstvo	90	0	90	56	0	56	62.22		62.22
C.Prerađivačka industrija	370	30	400	302	6	308	81.62	20.00	77.00
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	70	0	70	48	0	48	68.57		68.57
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	100	0	100	81	0	81	81.00		81.00
F.Građevinarstvo	5025	100	5125	4731	17	4748	94.15	17.00	92.64
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	1000	102	1102	761	17	778	76.10	16.67	70.60
H.Saobraćaj i skladištenje	370	90	460	250	27	277	67.57	30.00	60.22
I.Usluge smještaja i ishrane	2500	2478	4978	1622	681	2303	64.88	27.48	46.26
J.Informisanje i komunikacije	530	20	550	393	3	396	74.15	15.00	72.00
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	80	0	80	29	0	29	36.25		36.25
L.Poslovanje nekretninama	90	10	100	83	2	85	92.22	20.00	85.00
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	605	10	615	322	0	322	53.22		52.36

N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	193	8	201	154	1	155	79.79	12.50	77.11
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0			
P.Obrazovanje	100	0	100	61	0	61	61.00		61.00
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	200	0	200	151	0	151	75.50		75.50
R.Umjetnost,zabava i rekreacija	240	40	280	205	19	224	85.42	47.50	80.00
S.Ostale uslužne djelatnosti	2260	510	2770	2074	280	2354	91.77	54.90	84.98
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	8	4	12	7	2	9	87.50	50.00	75.00
U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	6	0	6	3	0	3	50.00		50.00
UKUPNO	13997	3772	17769	11493	1292	12785	82.11	34.25	71.95

1.14. Evidencije i analize u oblasti zapošljavanja

1.14.1. Analize u oblasti zapošljavanja

U okviru domena rada Odsjeka za istraživanja u oblasti zapošljavanja, tokom 2021. godine realizovane su aktivnosti i poslovi koji se odnose na:

- pripremu sadržaja statističkih izvještaja na osnovu evidencija;
- koncipiranje izvještaja (nedjeljni, mjesečni, kvartalni, polugodišnji itd.) koji se odnose na tržište rada;
- pripremu metodologija i uputstava za uvođenje novih ili inoviranje postojećih izvještaja;
- usaglašavanje statističkih izvještaja na osnovu kojih se utvrđuju pojedini indikatori na tržištu rada, sa izvještajima Eurostata, MOR-a;
- ostvarivanje saradnje sa institucijama koje se bave statističkim izvještavanjem, kao i sa institucijama koje uređuju oblast statistike;
- praćenje propisa koji se odnose na oblast statistike tržišta rada.

Početkom 2020. godine u okviru Odsjeka sprovedeno je istraživanje »Deficitarna zanimanja u Crnoj Gori, u 2019. godini« čija je krajnja realizacija bila u januaru 2021. godine. Istraživanje je koncipirano tako da obuhvata tri aspekta. S jedne strane, korišćeni su podaci koje Zavod vodi kroz zakonom propisane evidencije o nezaposlenim licima i prijavljenim slobodnim radnim mjestima od strane poslodavaca, sa druge, na osnovu podataka o izdatim radnim dozvolama za rad i zapošljavanje stranaca koje vodi MUP Crne Gore i treće na osnovu ankete poslodavaca koju su realizovali zaposleni Zavoda za zapošljavanje i djelimično Unija poslodavaca Crne Gore.

Cilj istraživanja deficitarnih zanimanja u Crnoj Gori jeste da pruži neophodne podatke o deficitarnim kadrovima, njihovim promjenama, kako na nivou kvalifikacije, tako i na nivou pojedinih djelatnosti, kao i poređenje sa drugim podacima posredno vezanim za deficitarna zanimanja kao što su zapošljavanje stranaca, oglasna slobodna radna mjesta i zaposlena lica sa evidencije

nezaposlenih Zavoda, što sve omogućava pravilno donošenje zaključaka i predloga mjera za ublažavanje postojećeg nesklada na tržištu rada.

U 2021. godine urađena je Analiza ponude, tražnje i zapošljavanja na tržištu rada u Crnoj Gori u 2020. godini, kao jedna od analitičko-faktografskih osnova za predstojeće dimenzioniranje upisnih kvota za školsku/studijsku 2021/2022. godinu. Analizom su sagledani obim i struktura ponude i tražnje, prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih lica iz školskog sistema i sa tržišta rada, obim i struktura tražnje i obim i struktura zapošljavanja. Odnosi ponude, tražnje i zapošljavanja razmatrani su na makro, regionalnom i mikro nivou, kao i na nivou kvalifikacija, grupa zanimanja i zanimanja.

U 2021. godini pripremljeni su komentari i dostavljeni predlozi na nacrt Nacionalne strategije zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za 2021–2024. godinu, a urađen je izvještaj o realizaciji Akcionog plana Razvoja ljudskih resursa i zapošljavanja za 2020. godinu.

Dostavljen je i prilog za Evropsku komisiju za Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku.

U saradnji sa službom za informacione tehnologije urađeni su novi statistički izvještaji, kako bi adekvatno odgovorili na zahtjeve za podacima, kako državnih, tako i drugih institucija i javnosti.

Takođe, u okviru Odsjeka za istraživanja u oblasti zapošljavanja vrši se priprema podataka za izradu statističkog biltena Centara javnih službi za zapošljavanje Jugoistočne Evrope kao i kontinuirano praćenje stanja i kretanja na tržištu rada i projekcije trendova.

U 2021. godine, u saradnji sa ostalim organizacionim jedinicama Zavoda, izrađeni su mjesečni statistički izvještaji, mjesečni statistički bilteni, kvartalni izvještaji, polugodišnji izvještaj o radu stanju i kretanjima na tržištu rada, kao i Program rada Zavoda.

1.14.2. Evidencije u oblasti zapošljavanja

Radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja. Vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja obezbjeđuju se podaci za istraživanja, praćenje stanja i kretanja na tržištu rada, realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i utiče na efikasno funkcionisanje svih organizacionih jedinica Zavoda.

U 2021. godini Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je bio u stalnoj komunikaciji sa područnim jedinicama i svim biroima rada i pružao stručnu pomoć u vezi vođenja evidencija. Za vrijeme trajanja privremenih mjera za sprečavanje

infekcije izazvane novim korona virusom, a u cilju zaštite korisnika prava iz Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, poslodavaca, korisnika usluga i zaposlenih u Zavodu, sačinjena su uputstva koja su implementirana u područnim jedinicama i biroima rada.

Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je zajedno sa Odsjekom za informacijski sistem u 2021. godini u aplikaciji "Evidencija nezaposlenih lica", postavio sve što je propisano Pravilnikom o sadržaju, obrascima i načinu vođenja evidencija u oblasti zapošljavanja. U skladu sa definisanim zakonskim rješenjima usklađeno je Uputstvo za prijavu i prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja, kako bi sve područne jedinice i svi biroi rada na isti način vodili pomenute evidencije.

U 2021. godini Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja zajedno sa Odsjekom za informacijski sistem je pripremio spiskove za nezaposlena lica koja su dobila jednokratnu novčanu pomoć, u skladu sa Uputstvom za realizaciju zaključka Vlade Crne Gore broj 07-398/2 od 28. januara 2021. godine, za I kvartal ove godine, kojim je Zavod za zapošljavanje Crne Gore bio zadužen da izvrši plaćanje jednokratne novčane pomoći u iznosu od 100€ nezaposlenim licima koja su se nalazila na evidenciji nezaposlenih lica na dan 31.12.2020. i 28.01.2021. godine, odnosno na dan donošenja mjera. Za korisnike novčane naknade koji su primali novčanu naknadu manje od 100€ izvršena je doplata do ovog iznosa. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć nijesu imala lica koja su bila nosioci prava na materijalno obezbjeđenje ili korisnici lične invalidnine.

Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je pripremio spiskove nezaposlenih lica na dan 31.03.2021. godine za koji je po Zaključku Vlade Crne Gore, broj 04-2207/2 od 29.04.2021. godine, tačke 3, 4, Zavod za zapošljavanje Crne Gore bio zadužen, a koji se odnose na subvenciju računa za električnu energiju za mjesec maj i jun 2021. godine.

Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je tokom 2021. godine zajedno sa sektorima i područnim jedinicama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada kroz projekat "Ublažavanje uticaja covid-19 na svijet rada u Crnoj Gori sa ciljem poboljšanja odgovora na negativne uticaje pandemije kako bi se poboljšao pristup i efikasnost usluga klijentima tokom i nakon krize covid, pripremao predprijava za nezaposlena lica, ostale tražioce zaposlenja, slobodna radna mjesta i subvencije za lica sa invaliditetom. U narednom periodu ovaj projekat će biti implementiran pod nazivom **Platforma za online prijavljivanje**, a koji će biti finansiran od strane Fonda za dobro upravljanje vlade Velike Britanije.

U 2021. godini nastavljeno je učešće u aktivnostima u sklopu projekta "Ublažavanje učinaka Covid-19 u svijetu rada u Crnoj Gori", koji implementira Međunarodna organizacija rada u saradnji sa britanskim Good Governance fondom (United Kingdom Foreign and Commonwealth Office – FCO i UK

Department for International Development - DfID) od avgusta 2020. godine.

Predstavnici Odsjeka za evidencije u oblasti zapošljavanja i Odsjeka za informacijski sistem su u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada kroz projekat "Ublažavanje uticaja kovida-19 na svijet rada u Crnoj Gori, bili članovi Radne grupe za izradu Akcionog plana za interoperabilnost baza podataka. Urađen je akcioni plan za unapređenje interoperabilnosti izabranih informacijskih sistema i registara: Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstva finansija i socijalnog staranja, uprave za inspekcijske poslove, Uprave prihoda, Fonda PIO, centralnog registra stanovništva i registara iz domena Ministarstva, nauke, kulture i sporta, a čija će implementacija biti u narednom periodu.

2. PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2021-2025. godine predstavlja osnovni programski okvir za definisanje politike zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa.

Akcionim planom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za 2021. godinu, utvrđene su mjere i aktivnosti usmjerene ka ostvarivanju prioriteta i ciljeva definisanih Nacionalnom strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2011-2025. godine.

Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, shodno odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, donio je Program rada za 2021. godinu, kojim su utvrđene mjere i aktivnosti iz Akcionog plana zapošljavanja koje u 2021. godini sprovodi Zavod kao i finansijski okvir za realizaciju ovih programskih aktivnosti.

2.1. Stručni tretman nezaposlenih lica

Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja

Zavod za zapošljavanje pruža usluge informisanja o mogućnostima i uslovima zapošljavanja nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. U 2021. godini, ove usluge sprovodile su se kroz individualno i grupno informisanje, kao i putem sajta, štampanih i elektronskih medija, oglasnih tabli, flajera i sl. Grupno informisanje i radionice, Zavod je organizovao u skladu sa propisanim epidemiološkim mjerama. Kroz navedene aktivnosti, ciljne grupe su informisane o prijavljenim slobodnim radnim mjestima, mjerama aktivne politike zapošljavanja, kao i pravima i obavezama za vrijeme nezaposlenosti.

Savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja

Zavod za zapošljavanje je u toku 2021. godine pružao usluge savjetovanja radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Usluge savjetovanja su se odnosile na izbor, traženje i prihvatanje zaposlenja, upoznavanje sa metodama i tehnikama aktivnog traženja zaposlenja, podršku u razvoju vještina upravljanja karijerom, kao i vještine potrebne za povećanje zapošljivosti i unapređenja profesionalnog razvoja. Usluge prvog individualnog savjetovanja pružene su svim novoprijavljenim licima, što je rezultiralo utvrđivanjem individualnog plana zapošljavanja za 42.415 lica. Osim prvog individualnog savjetovanja, realizovane su 431.132 individualne konsultacije koje predstavljaju međusobne kontakte nezaposlenog lica i savjetnika za evidenciju i posredovanje, kroz koje su razmjenjivane informacije o aktivnostima koje su utvrđene individualnim planom zapošljavanja.

2.2. Profesionalna orijentacija

(A) Opšti programi profesionalne orijentacije

Zavod realizuje opšte i posebne programe profesionalne orijentacije. Opšti obuhvataju profesionalno informisanje i profesionalno savjetovanje, a u odnosu na metod rada se dijele na individualne i grupne. Individualni programi profesionalne orijentacije podrazumijevaju u prosjeku dva susreta savjetnika za profesionalnu orijentaciju i korisnika, dok se grupni programi baziraju na radioničarskom tipu rada, gdje korisnici kroz grupne i individualne aktivnosti usvajaju znanja i vještine. Grupni rad uključuje od 7 do 16 učesnika, dok se vremenski okvir pružanja usluga kreće od 45 do 90, odnosno 270 minuta dnevno, zavisno od strukture programa. Opšti programi profesionalne orijentacije podrazumijevaju pružanje usluga profesionalnog informisanja; profesionalnog savjetovanja; psihološke obrade uz primjenu odgovarajuće testovne baterije i predselekciju, odnosno selekcije za zapošljavanje ili uključivanje u programe aktivne politike zapošljavanja.

Prikaz korisnika usluga opštih programa profesionalne orijentacije

(Tab.12.)

Programi	Lica koja su koristila usluge profesionalne orijentacije					
	Nezaposleni	Poslodavci	Učenici	Roditelji	Studenti	Lica koja traže promjenu zaposlenja
Profesionalno informisanje-grupno	1.167	26	300	/	/	/
Profesionalno informisanje-individualno	2.318	161	336	80	142	38
Profesionalno savjetovanje - grupno	1.081	/	280	17	/	/
Profesionalno savjetovanje-individualno	1.178	14	273	46	102	8

U 2021. godini, najveći broj lica koristio je uslugu individualnog profesionalnog informisanja (2.318 lica), zatim individualnog profesionalnog savjetovanja (1.178 lica, od čega se 803 lica nalazilo u evidenciji nezaposlenih). Uslugu grupnog profesionalnog informisanja je koristilo 1.167 lica. Psihološka obrada servisirana je za 622 korisnika, a grupnim profesionalnim savjetovanjem obuhvaćeno je 1.081 lice. Proces selekcije prošlo je 611 lica.

(B) Posebni programi profesionalne orijentacije

Program »Karijerna orijentacija i tržište rada u osnovnim i srednjim školama«

Program »Karijerna orijentacija i tržište rada u osnovnim i srednjim školama« realizuje Zavod za zapošljavanje i Ministarstvo prosvjete kontinuirano, počev od 2011. godine. Savjetnik za profesionalnu orijentaciju aktivnosti predviđene ovim

Programom sprovodi kako u Centru za informisanje i profesionalno savjetovanje, tako i u obrazovnoj ustanovi.

Program je pokrenut u namjeri da se mladima u obrazovnom sistemu koji izlaze na tržište rada i/ili nastavljaju školovanje pruži osnova za podsticanje karijernog razvoja, pravilnog izbora zanimanja, izbora zaposlenja, razvijanje ideje o preduzetništvu i sl., odnosno da se učenicima osnovnih i srednjih škola pruži mogućnost pravovremenog profesionalnog informisanja o segmentima značajnim za izbor zanimanja i karijernog razvoja. Ovaj program se realizuje za učenike osnovnih i srednjih škola koji nastavljaju školovanje i za učenike srednjih stručnih škola koji izlaze na tržište rada.

Program »Karijerna orijentacija i tržište rada u osnovnim i srednjim školama« je realizovan u smanjenom obimu shodno situaciji izazvanoj virusom COVID 19.

Korisnici usluga Programa
"Karijerna orijentacija i tržište rada u osnovnim i srednjim školama"
(Tab. 13.)

AKTIVNOSTI	Broj posjećenih škola	Broj informisanih učenika
Promocija usluga CIPS-ova u osnovnim školama	8	218
Promocija usluga CIPS-ova u srednjim školama	5	202

Savjetnici za profesionalnu orijentaciju su informisali **420** učenika, o uslugama koje Zavod pruža u Centrima za informisanje i profesionalnu orijentaciju kroz posjete osnovnim i srednjim školama.

Publikacije

Informator o upisu u srednju školu namijenjen polumaturantima objavljen je u elektronskoj formi na sajtu Zavoda, Centra za stručno obrazovanje i Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta. Ova publikacija sadrži kontakt informacije svih srednjih škola u Crnoj Gori, opise zanimanja za koja je moguće školovati se, savjete za izbor karijere i informacije o tržištu rada. Na kreiranju sadržaja informatora, pored Zavoda, učestvovalo je Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao i Centar za stručno obrazovanje.

Program „Podsticanje karijernog razvoja neposredno zapošljivih nezaposlenih lica”

Program "Podsticanje karijernog razvoja neposredno zapošljivih nezaposlenih lica" namjenjen je licima koja se prvi put prijavljuju na evidenciju Zavoda za zapošljavanje, a u funkciji podsticanja profesionalnog razvoja kandidata za zapošljavanje.

Program se realizuje, kroz radionice, u trajanju od jednog do tri dana. Koncipiran je tako da sažima program usmjeren ka socijalnoj formi, program fokusiran na informisanju, motivisanju i aktivnom traženju zaposlenja. Kao i prethodni program tako i program "Podsticanje karijernog razvoja neposredno zapošljivih nezaposlenih lica" je realizovan u smanjenom obimu shodno situaciji izazvanoj virusom COVID 19. U ovom izvještajnom periodu održano je 12 jednodnevnih radionica za ukupno 138 učesnika, kao i 16 trodnevnih radionica za ukupno 156 učesnika.

2.3. Rad sa poslodavcima

Zavod za zapošljavanje, u cilju povezivanja poslodavaca i lica koja traže zaposlenje, kontinuirano pruža sljedeće usluge:

- Posredovanje pri zapošljavanju (oglašavanje slobodnih radnih mjesta, neposredno povezivanje poslodavaca i nezaposlenih lica, odnosno ostalih tražioca zaposlenja, prethodna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, profesionalna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, posredovanje prilikom zapošljavanja u inostranstvu);
- Posjete poslodavcima;
- Pravna i tehnička pomoć prilikom zasnivanja radnog odnosa, a po potrebi i ustupanje prostora poslodavcima za obavljanje intervjua sa nezaposlenima;
- Tematski sastanci, prezentacije, okrugli stolovi, sajmovi zapošljavanja i aktivnosti informisanja o promjenama i novim zakonskim rješenjima, procedurama iz oblasti rada i zapošljavanja.

Pandemija virusa covid-19 je značajno uticala na mogućnosti i način realizacije navedenih usluga, pa je Zavod osim direktnog kontakta sa korisnicima usluga koristio i savremene vidove komunikacije (e-mail, telefon, faks).

Slobodna radna mjesta

Prema Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, poslodavac je dužan da slobodno radno mjesto prijavi Zavodu. Zavod je dužan da slobodno radno mjesto oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglasnoj tabli, internet stranici Zavoda i u medijima. U 2021. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 24.119 slobodnih radnih mjesta (oglašeno 16.304) kroz 14.771 prijavu (oglašeno 9.066) o slobodnim radnim mjestima. U odnosu na 2020. godinu prijavljeno je 5,75% više slobodnih radnih mjesta. Detaljan prikaz slobodnih radnih mjesta dat je u dijelu 1.10. Oglašavanje slobodnih radnih mjesta.

Posredovanje u zapošljavanju

Posredovanje u zapošljavanju je usluga Zavoda koja daje mogućnost da se na jednostavan i brz način povežu ponuda i tražnja na tržištu rada. Na osnovu zahtjeva poslodavaca za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, u biroima rada su se organizovale aktivnosti prethodne selekcije i profesionalne selekcije nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, koji mogu zadovoljiti iskazane potrebe poslodavaca. Navedeni postupak sa izabranim kandidatima su radili savjetnici za rad sa poslodavcima. U izvještajnom periodu, Zavodu za zapošljavanje se obratilo 373 poslodavca sa 773 prijava za posredovanje putem kojih je iskazana potreba za 2.150 izvršilaca. Zavod je posredovao u zapošljavanju 3.516 lica sa evidencije.

Sezonsko zapošljavanje

Sezonsko zapošljavanje je vid zapošljavanja koji značajno utiče na ublažavanje problema nezaposlenosti, jer se u toku turističke sezone na ovim poslovima godišnje angažuje veliki broj sezonskih radnika. U 2021. godini zaposleno je 7.126 sezonskih radnika, što je za 23,81% više u odnosu na prethodnu godinu. U 2020. godini se zaposlilo 5.429 radnika na sezonskim poslovima.

Zavod je sa aktivnostima pripreme za sezonsko zapošljavanje započeo u februaru mjesecu 2021. godine. U cilju ostvarenja što većeg broja posredovanja pri sezonskom zapošljavanju tokom ljetnje turističke sezone 2021. godine predložene su mjere i aktivnosti, dinamika i način njihovog sprovođenja. Aktivnosti pripreme su prilagođavane aktuelnoj zdravstveno – epidemiološkoj situaciji, osim kada su u pitanju sajmovi zapošljavanja, koje nije bilo moguće organizovati.

Aktivnosti i mjere koje su planirane i sprovedene u cilju pripreme što većeg broja nezaposlenih lica za rad na sezonskim poslovima u 2021. godini odnosile su se na:

- Postavljanje informacija o sezonskom zapošljavanju na web prezentaciji Zavoda.
- Izradu prezentacije: Sezonsko zapošljavanje “Korak do posla”, koja objedinjava sve korisne informacije o ovom vidu zapošljavanja i, između ostalog, služi kao alat savjetnicima za rad sa nezaposlenim licima.
- Revidiranje on-line mogućnosti prijave studenata i đaka za rad na sezonskim poslovima.
- Kontinuirano praćenje zainteresovanosti nezaposlenih lica za sezonsko zapošljavanje kroz individualne planove zapošljavanja.
- Postavljanje flajera o sezonskom zapošljavanju za poslodavce i nezaposlena lica na web stranici Zavoda.

Intenziviran je individualni rad sa nezaposlenim licima, kako bi ih savjetnici za posredovanje, kroz individualne konsultacije, informisali o mogućnostima

sezonskog zapošljavanja i prikupili informacije o zainteresovanosti za zapošljavanje na ovim poslovima. Kada su se za to stekli uslovi, organizovana su motivacijska savjetovanja, da bi se u što kraćem roku informisao i animirao veći broj nezaposlenih lica.

Učenike i studente osnovnih studija, koji se u skladu sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti tretiraju kao ostali tražioci posla, savjetnici za profesionalnu orijentaciju su informisali i animirali za rad na sezonskim poslovima. Takođe, obzirom da je omogućeno postojanje platforme za prijavljivanje učenika i studenata na sajtu Zavoda, naglašena je potreba promovisanja ove usluge i upućivanja mladih da je što više koriste.

2.4. Saradnja Zavoda za zapošljavanje i centara za socijalni rad

Saradnja Zavoda za zapošljavanje i centara za socijalni rad definisana je Zakonom o dječijoj i socijalnoj zaštiti i Pravilnikom o obliku individualnog plana aktivacije i načinu sprovođenja mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja.

Sporazum između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i centara za socijalni rad o procesu socijalne aktivacije radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja zaključen je sa ciljem unapređenja položaja ranjivih grupa nezaposlenih lica kroz ponudu integriranih usluga iz oba sistema. Aktivacija podrazumijeva pružanje pomoći radno sposobnim korisnicima materijalnog obezbjeđenja, koji se, kroz izradu individualnog plana zapošljavanja i individualnog plana aktivacije, usmjeravaju da prihvate programe podrške i na taj način povećaju zapošljivost i poboljšaju pristup tržištu rada. U toku 2021. godine, Zavod je, po zahtjevu centara za socijalni rad, učestvovao u izradi 1.307 individualnih planova aktivacije, od tog broja 682 plana aktivacije odnose se na žene.

U 2021. godini, aktivacija korisnika materijalnog obezbjeđenja, koji su aktivni tražioci posla, odvijala se u okviru redovnih aktivnosti Zavoda, kroz pružanje usluga informisanja, savjetovanja i motivisanja radi uključivanja u programe aktivne politike zapošljavanja i/ili posredovanja u zapošljavanju. Zavod je sa svim novoprijavljenim licima koja su ujedno korisnici materijalnog obezbjeđenja zaključio individualni plan zapošljavanja kojim su definisane aktivnosti nezaposlenog lica u cilju pripreme za zapošljavanje i/ili uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja. Zaključivanju individualnog plana zapošljavanja prethodilo je prikupljanje ličnih podataka za izradu radne anamneze, savjetovanje i profilisanje nezaposlenih lica. Pored navedenog, novoprijavljena lica su neposredno informisana o pravima i obavezama koje preuzimaju prijavom u evidenciju Zavoda kao i o posledicama neispunjavanja dogovorenih aktivnosti i obaveza, u utvrđenim rokovima. Osim toga, u kontinuitetu se obavljaju konsultacije, u cilju razmjene informacija o aktivnostima utvrđenim individualnim planom zapošljavanja. Učestalost, način i vrijeme obavljanja individualnih

konsultacija usklađeni su sa prepoznatim potrebama korisnika i definisani individualnim planom zapošljavanja. U 2021. godini, u mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 27 korisnika materijalnog obezbjeđenja, od kojih 18 žena. U mjere profesionalne rehabilitacije uključeno je 31 lice, od kojih je 16 žena. Bespovratna sredstva za samozapošljavanje dobila su dva lica, a u druge programe koji za cilj imaju povećanje zapošljivosti uključena su 33 lica. Usluga posredovanja u zapošljavanju, odvijala se u skladu sa iskazanim potrebama poslodavaca i rezultirala je zapošljavanjem 268 radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja, od kojih je 157 žena.

U okviru međuinstitucionalne saradnje, kroz projekat "Inkluzivna tržišta rada", UNDP je tokom 2020. godine podržao izradu softvera za razmjenu informacija kojim je uspostavljen sistem elektronske komunikacije za razmjenu podataka u vezi postupka radne aktivacije na relaciji javne institucije centri za socijalni rad i Zavod za zapošljavanje Crne Gore. Softver je testiran tokom 2021. godine i izrađeno devet izvještaja sa setovima podataka za praćenje procesa razmjene podataka između informacionog sistema socijalne zaštite (socijalni karton) i informacionog sistema Zavoda. Projekat "Inkluzivna tržišta rada" je završen 31. decembra 2021. godine.

UNDP je tokom 2021. godine, u partnerstvu sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvom ekonomskog razvoja i Ministarstvom finansija i socijalnog staranja, realizovao projekat Aktiviraj! Integrisana socijalna zaštita i zapošljavanje kako bi se ubrzao napredak za mlade u Crnoj Gori. Cilj je unapređenje usluga i programa za radnu aktivaciju radno sposobnih korisnika/ca socijalne zaštite. Aktivnosti se realizuju uz pomoć metodologije dizajna po mjeri korisnika (Human-centred Design Methodology) u analizi iskustava, izazova i prepreka i unapređenju postojećih usluga i programa, a sve sa ciljem povećanja zapošljivosti i radne aktivacije korisnika socijalne zaštite. Dizajn po mjeri korisnika se zasniva na analizi iskustava i potreba korisnika, mapiranja njihovog korisničkog iskustva i "putanje" kroz sistem, te se kroz taj proces uočava u kojem dijelu mogu da se unaprijede postojeće usluge ili da se dizajniraju nove. Metodologija predviđa i mogućnost zajedničkog rada korisnika i pružaoca usluga na identifikaciji "uskih grla" kada su u pitanju usluge i programi koje koriste. Krajnji rezultat procesa će biti konkretna rješenja u vidu unaprijeđene usluge ili programa, kao i unapređenje radne aktivacije.

Osim navedenog, u okviru projekta, sprovedeno je i etnografsko istraživanje, među pružaocima usluga i mladim korisnicima socijalne pomoći, sa ciljem prepoznavanja glavnih uzroka velikog broja mladih korisnika socijalnih davanja u Crnoj Gori i davanja preporuka za poboljšanje radne aktivacije ove ciljne grupe. Kroz ovu aktivnost, 35 pružalaca usluga iz centara za socijalni rad i lokalnih biroa rada iz 10 gradova i 33 korisnika materijalnog obezbjeđenja učestvovali su u analizi problema i kreiranju rješenja koji bi u budućnosti rezultirali radnom aktivacijom korisnika. Na osnovu rezultata navedenih aktivnosti, izrađen je prototip nove usluge koja će biti

pilotirana u 2022. godini. Konkurs za implementatora je završen u decembru 2021. godine.

2.5. Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu – EURES

Crna Gora je u procesu pridruživanja Evropskoj uniji (EU). Zavod je u cilju potpune harmonizacije svoje metodologije rada sa metodologijama rada javnih službi za zapošljavanje EU formirao Odsjek za EURES i međunarodno posredovanje. EURES (**E**uropean **e**mployment **s**ervice) je mreža javnih službi za zapošljavanje zemalja članica Evropskog ekonomskog prostora koji su u partnerstvu s Evropskom komisijom.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je uključen u više pregovaračkih poglavlja u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Poglavlje koje se najviše tiče rada Zavoda i direktno utiče na njegovo funkcionisanje je pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika. Ovo poglavlje je zvanično otvoreno 11. decembra 2017. godine na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

Programa pristupanja Crne Gore EU je strateški dokument koji obuhvata 33 pregovaračka poglavlja i osmišljen je u vidu tabelarnog prikaza. Struktura dokumenta obuhvata nekoliko segmenata za svako pregovaračko poglavlje i to: uvod u poglavlje, strateški okvir (strategije, programi i akcioni planovi) i zakonodavni okvir (zakoni i podzakonski akti) u dijelu planova na polju usklađivanja s pravnom tekovinom EU. Kako se pravna tekovina EU konstantno mijenja i razvija, a imajući u vidu dinamiku pregovaračkog procesa, PPCG se na godišnjem nivou prilagođava promjenama u okviru procesa razvoja prava EU.

Realizacija obaveza iz PPCG-a i izvještavanje o realizaciji je rađeno i tokom 2021. godine. Takođe, u sklopu ovoga su planirane predstojeće obaveza sa rokovima ispunjavanja i predlozi novih aktivnosti. Uvršteni su i obaveze u skladu sa pravnom tekovinom EU tj. CELEX-i koje treba inkorporirati u naše zakonodavstvo.

Dostavljena je informacija o realizovanim aktivnostima i statističkim podacima u oblastima iz nadležnosti Zavoda iz domena rada radne grupe za Poglavlje 2 radi izrade dvojezičnog i priloga Izvještaju EK za Crnu Goru 2021. godinu za izvještajni period 1.1.2020-31.12.2020. godina. Crna Gora, u okviru praćenja i analize stanja u procesu evropskih integracije, dva puta godišnje informiše Evropsku Komisiju (EK) o aktivnostima koje realizuje na ovom planu. U pisanoj formi se dostavljaju relevantne i precizne informacije o stanju u oblasti političkih i ekonomskih kriterijuma, odnosno o napretku u dijelu preuzimanja obaveza iz članstva za 33 pregovaračka poglavlja, koje EK koristi za izradu godišnjeg Izvještaja o Crnoj Gori.

Dostavljen je i prilog Evropskoj komisiji za Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku.

U okviru nadležnosti Odjeljenja za EURES i posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu je urađen TWINNING projekat namijenjen jačanju kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanja, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i mobilnosti radne snage. Namijenjena sredstva za ovaj projekat su 823.529,41€ i finansiraće se iz sredstava EU. Evropska komisija je odobrila finansiranje ovog projekta.

U skladu sa nadležnostima Odjeljenje za EURES i posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu, urađeni su komentari i dostavljeni predlozi na nacrt Nacionalne strategije zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za 2021-2025. godinu. U skladu sa nadležnostima Odjeljenja, upućen je i predlog ekspertske podrške u cilju realizacije Operativnog plana podrške GIZ-a za 2021. godinu.

Urađen je izvještaj o realizaciji Akcionog plana Razvoja ljudskih resursa i zapošljavanja za 2020. godinu, u skladu sa nadležnostima Odjeljenje za EURES i posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu.

Inicijalni sastanci vezani za realizaciju projekta "Regionalna podrška zaštitno-osjetljivom upravljanju migracijama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj" su održani u 2021. godine. Navedeni projekat finansira EU u sklopu IPA II. Projekat sprovodi IOM – International Organization for Migration – Međunarodna organizacija za migracije. Aktivnosti projekta su, između ostalog, usmjerene na jačanje kapaciteta za prikupljanje, sistematizaciju i analizu statistika o migracijama, te usaglašavanje sa Uredbom EZ 862/2007 o statistikama o migracijama i međunarodnoj zaštiti. IOM će u narednom periodu podržati izradu Nacionalne mape puta za statistike o migracijama u Crnoj Gori. Izrada Mape puta je planirana da bude zajednički proces saradnje IOM-a i svih relevantnih učesnika u državi koji rade na statistikama o migracijama. Mapa puta će se izraditi uz ekspertsku pomoć putem niza radionica, sastanaka i razgovora sa svim relevantnim učesnicima koji rade na statistikama o migracijama u Crnoj Gori.

Predstavnica Zavoda je imenovana u *Komisiju za vrijednovanje i ocjenjivanje za odabir aplikacija za grant šemu "Podrška zapošljavanju u manje razvijenim opštinama u Crnoj Gori"* u okviru Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku 2015. – 2017. Održano je ukupno 45 sastanaka – 15 sastanaka za prvi i 30 sastanaka za drugi korak. Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori je odobrila Evaluacioni izvještaj za grant šemu „Podrška zapošljavanju u manje razvijenim opštinama u Crnoj Gori" koji su dostavile članice Komisije.

U 2021. su urađeni predlozi još dvije procedure vezani za posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu: *Procedura evidencije o licima koja su se zaposlila u inostranstvu posredstvom Zavoda ili bez njegovog posredovanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu* i *Procedura obrade iskazane*

zainteresovanosti strane javne službe za zapošljavanje za posredovanjem pri zapošljavanju crnogorskih građana u inostranstvu.

Tokom 2021. godine su nastavljene aktivnosti vezane za ostvarivanje ciljeva rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. *Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori* predstavlja razvojni dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. U skladu sa urađenim predlogom nove *Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori za period 2021 – 2024. godina* i pratećeg Akcionogi plana održana je javna rasprava o Nacrtu Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori za period 2021 – 2024.

Mora se naglasiti da proglašenje pandemije virusa covid-19 i sve mjere koje su sprovedene i sprovode u cilju zaštite građana od ove bolesti u čitavom svijetu, izuzetno negativno su uticale na načine i mogućnosti nalaženja posla u inostranstvu, saradnju sa drugima javnim službama za zapošljavanje i diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Zavod je, u okviru mogućnosti i u skladu sa zdravstvenom situacijom, pružao informacije koje su bile raspoložive i upućivao na nadležne institucije građane koji su se raspitivali o mogućnostima zapošljavanja u inostranstvu.

Web prezentacija Zavoda se redovno ažurira raspoloživim informacijama u cilju pružanja pravovremenih i tačnih informacija građanima Crne Gore u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu i kretanjem građana uslijed pandemije covid-19 virusa.

2.6. Sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

U 2021. godini mjere aktivne politike zapošljavanja realizovane su za 1.173 nezaposlena lica iz evidencije Zavoda. Zavod je u saradnji sa 241 poslodavcem realizovao programe za 1.114 nezaposlenih lica i u saradnji sa tri organizatora obrazovanja odraslih za 58 nezaposlenih lica Inovirani program za kontinuirano samozapošljavanje i razvoj preduzetništva realizovan je dodjelom jednog kredita za samozapošljavanje kojim se otvorilo jedno novo radno mjesto.

Programima obrazovanja i osposobljavanja odraslih obuhvaćeno je 58 lica, osposobljavanja za samostalan rad 255, osposobljavanja za rad kod poslodavca 207 lica, programom podsticaja za sezonsko zapošljavanje 66, programima javnog rada 586 lica i programom samozapošljavanja 1 nezaposleno lice.

U ukupnom broju učesnika programa aktivne politike zapošljavanja koji se realizuju u saradnji sa poslodavcima (1.114 nezaposlenih lica) lica ženskog pola učestvovala su sa 62,39% (695 lica), mlada lica starosti do 30 godina sa 38,96% (434 lica), dok je učešće dugoročno nezaposlenih lica iznosilo 39,95% (445 lica). Pripadnici RE populacije učestvovali su sa 1,62 % (18 lica) lica sa invaliditetom sa

7,36 % (82 lica), dok je učešće lica iz opština Sjevernog regiona bilo 67,86% (756 lica).

Struktura učesnika sprovedenih programa ukazuje da su programi pripremljeni za nezaposlena lica koja pripadaju strateškim prioritetima. Takođe, programi su sprovedeni uz uvažavanje ravnomjernog regionalnog razvoja.

2.6.1. Programi obrazovanja i osposobljavanja odraslih

Program Obrazovanje i osposobljavanje odraslih je jedan od programa aktivne politike zapošljavanja kome je cilj povećanje zapošljivosti i zaposlenosti nezaposlenih lica sa preprekama za ulazak na tržište rada, kroz programe sticanja stručnih kvalifikacija i programe sticanja ključnih vještina.

Obrazovanje i osposobljavanje odraslih realizuje se kroz programe sticanja stručnih kvalifikacija i programe sticanja ključnih vještina u saradnji sa licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih. U programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih uključeno je 58 nezaposlena lica. Programi sticanja stručnih kvalifikacija realizuju se za 38, a programi sticanja znanja i vještina za 20 nezaposlenih lica.

Učesnici programa obrazovanja odraslih, steći će stručne kvalifikacije kojima se povećavaju mogućnosti njihovog zapošljavanja, prije svega u uslužnim djelatnostima (50 lica), zatim ugostiteljstvu i turizmu (8 lica).

Kvalifikuju se za obavljanje zanimanja ili pojedinih poslova u okviru zanimanja, zasnovanih na kompetencijama i standardu zanimanja, stiču ključne vještine za vozače vozila "B", kategorije (20 lica) i stiču stručne kvalifikacije za obavljanje poslova zaštitara (30 lica) i kuvara (8 lica).

2.6.2. Program osposobljavanja za samostalan rad

Program osposobljavanja za samostalan rad realizuje se za nezaposlena lica sa stečenim srednjim obrazovanjem (III i IV nivo obrazovanja), bez radnog iskustva u nivou obrazovanja kojima je nedostatak radnog iskustva u području rada stečene kvalifikacije nivoa obrazovanja prepreka u zapošljavanju. Programom je zaposleno 255 učesnika kod 76 poslodavaca – izvođača programa, u najkraćem trajanju do šest mjeseci. Poslodavci sprovode programske aktivnosti prilagođene profesionalnim i ličnim karakteristikama učesnika i uz obezbijeđen mentoring, osposobljavaju ih za samostalan rad u nivou obrazovanja.

Lica ženskog pola u ukupnom broju učesnika ovog programa učestvuju sa 55,60% (142).

U programu su učestvovala 63 dugoročno nezaposlena lica, odnosno lica koja su na evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci, što je 24,70% u odnosu na ukupan broj učesnika programa. Učešće lica starijih od 50 godina iznosilo je 4,31% u odnosu na ukupan broj učesnika, odnosno 11 lica, od kojih je 4 žene. Učešće mladih do 30 godina iznosilo je 62,75%, odnosno 160 lica od koji je 89 žena. U programu je zaposleno 3 ili 1,17% lica ženskog pola sa invaliditetom dok je učešće korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice 3,14% odnosno 8 lica.

Posmatrano sa teritorijalnog aspekta, najviše učesnika programa je iz opština Sjevernog regiona – 213 lica (83,53%), zatim iz opština Središnjeg regiona – 42 lica (16,47%). U opštinama Primorskog regiona nije realizovan program.

Po završetku ovog programa poslodavci će izdati potvrde o stečenom radnom iskustvu u nivou obrazovanja uspješnim učesnicima, čime će isti steći uslov za polaganje stručnog ispita. Očekuje se da će poslodavci, saglasno svojim potrebama, zaposliti uspješne učesnike programa i nakon završetka programa, na poslovima za čije obavljanje su osposobljeni, čime će obezbijediti nedostajući stručni kadar.

2.6.3. Program osposobljavanja za rad kod poslodavca

Program se realizuje za nezaposlena lica kojima je nedostatak praktičnih znanja i vještina identifikovan kao prepreka u zapošljavanju. Cilj programa je da se učesnicima omogući da steknu znanja, vještine i kompetencije potrebne za obavljanje poslova i radnih zadataka određenih radnih mjesta.

Programom je zaposleno 207 učesnika kod 34 poslodavca – izvođača programa u trajanju do šest mjeseci. Poslodavci sprovode programske aktivnosti i, uz podršku mentora, učesnike osposobljavaju za samostalno obavljanje poslova određenih radnih mjesta.

Lica ženskog pola, u navedenim programima su učestvovala sa 42,51% (88).

U programu su učestvovala 55 dugoročno nezaposlenih lica, odnosno lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci, što je 26,57% u odnosu na ukupan broj učesnika programa. Učešće lica starijih od 50 godina iznosilo je 9,66% u odnosu na ukupan broj učesnika, odnosno 20, od kojih je 12 žena. Učešće mladih do 30 godina iznosilo je 44,93%, odnosno 93 lica od kojih je 37 žena. Učešće korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice je 8 lica (3,86%). Učešće lica sa invaliditetom je iznosilo 3,38%, odnosno 7 lica od kojih je 5 žena.

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica bez završene škole ili sa osnovnom školom iznosilo je 8,70%, odnosno 18 lica, od kojih su 11 žene, sa stečenim srednjim obrazovanjem 80,19%, odnosno 166 lica od kojih je 67 žena.

Učešće lica sa visokim obrazovanjem iznosilo je 11,11%, odnosno 23 lica od kojih su 10 žene.

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Sjevernog regiona 144 (69,57%), zatim u opštinama Središnjeg regiona 55 (26,57%), dok je najmanje lica uključeno u opštinama Primorskog regiona 8 (3,86%).

Po završetku ovog programa poslodavci će uspješnim učesnicima izdali potvrde o osposobljenosti za obavljanje poslova konkretnih radnih mjesta. Realizacija ovog programa je u toku.

Kako realizacija programa još nije u cjelosti završena, ocjena njegovog značaja za učesnike donijeće se, na osnovu broja uspješnih i zaposlenih lica, u narednom periodu.

2.6.4. Javni radovi

Polazeći od programskih zadataka utvrđenih na osnovu potreba i mogućnosti lica otežanog zapošljavanja i potreba korisnika programa od javnog interesa, realizuju su programi javnog rada za 586 lica.

Javni rad »Personalni asistent« sprovodi se kroz programe stvaranja privremenih netržišnih poslova od javnog interesa u oblasti zaštite lica sa invaliditetom, a Javni rad »Njega starih lica« u oblasti zaštite starih lica. Pored ovih programa javnog rada sprovode se i drugi društveno korisni programi u oblasti zaštite životne sredine, obrazovanja, kulture, sporta, održavanja i obnavljanja javne infrastrukture i u ostalim oblastima od javnog interesa.

U Javnom radu »*Personalni asistent*« i »*Njega starih lica*« zaposleno je 302 lica kod 54 izvođača programa, u trajanju do četiri mjeseca, na poslovima pružanja pomoći i podrške za lica sa invaliditetom i podrške starim licima u stanju socijalne potrebe. U programima zaštite životne sredine, obrazovnim, kulturnim i drugim društveno korisnim programima zaposlena su 284 lica iz evidencije Zavoda, kod 61 izvođača, u trajanju do tri mjeseca.

Lica ženskog pola, u navedenim programima, učestvovala su sa 70,82% (415).

U programima javnog rada učestvovalo je 295 dugoročno nezaposlenih lica, odnosno lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci, što je 50,34% u odnosu na ukupan broj učesnika programa. Učešće lica starijih od 50 godina iznosilo je 26,80% u odnosu na ukupan broj učesnika, odnosno učestvovalo je 157 lica, od kojih 102 žene. Učešće mladih do 30 godina iznosilo je 25,94%, odnosno 152 lica, od kojih 103 žena. Korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice je 18 lica ili 3,1%. Pripadnici RE populacije u ukupnom broju učesnika programa učestvovali su sa 3,1%, odnosno 18 lica, od kojih su 7 žena. Učešće lica sa invaliditetom je iznosilo 11,60%, odnosno 68 lica od kojih 50 žena.

Posmatrano prema nivoima obrazovanja učešće lica bez završene škole ili sa osnovnom školom bilo je 22%, odnosno učestvovalo je 129 lica, od kojih 68 žena. Sa stečenim srednjim obrazovanjem 59,4%, odnosno 348 lica od kojih 257 žena. Učešće lica sa visokim obrazovanjem iznosilo je 18,60%, odnosno učestvovalo je 109 lica od kojih 90 žena.

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica bilo je iz opština Sjevernog regiona 336 (57,93%), zatim iz opština Središnjeg regiona 190 (32,76%), dok je najmanje lica iz opština Primorskog regiona 54 (9,31%).

Kako realizacija programa još nije u cjelosti završena, ocjena njegovog značaja za učesnike donijeće se, na osnovu broja uspješnih i zaposlenih lica, u narednom periodu.

2.6.5. Program podsticaja za sezonsko zapošljavanje

U okviru mjere podsticaj za sezonsko zapošljavanje, realizovao se program podsticaja za zapošljavanje kroz subvencionirano zapošljavanje nezaposlenih mladih lica i nezaposlenih žena na sezonskim poslovima u najkraćem trajanju od tri mjeseca.

Programom je zaposleno 66 učesnika kod 16 poslodavca – izvođača programa u trajanju do tri mjeseca.

Lica ženskog pola, u navedenim programima su učestvovala sa 75,76% (50 žena).

U programu su učestvovala 32 dugoročno nezaposlenih lica, odnosno lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci, što je 48,49% u odnosu na ukupan broj učesnika programa. Učešće lica starijih od 50 godina iznosilo je 9,09% u odnosu na ukupan broj učesnika, odnosno 6 i sve su žene. Učešće mladih do 30 godina iznosilo je 43,94%, odnosno 29 lica od kojih je 14 žena. Učešće korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice je 19 lica (28,78%). Učešće lica sa invaliditetom je iznosilo 6,06%, odnosno 4 lica i sve su žene.

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica bez završene škole ili sa osnovnom školom iznosilo je 31,82%, odnosno 21 lice (od kojih je 19 žena), sa stečenim srednjim obrazovanjem 60,61%, odnosno 40 lica od kojih je 28 žena. Učešće lica sa visokim obrazovanjem iznosilo je 7,57%, odnosno 5 lica od kojih su 3 žene.

Posmatrano po regionima, najviše uključenih lica je u opštinama Sjevernog regiona 62 (93,94%) i opštinama Primorskog regiona 4 (6,06%). U opštinama Središnjeg regiona nije bilo uključeno nezaposlenih lica.

Po završetku ovog programa poslodavci će uspješnim učesnicima izdali potvrde o osposobljenosti za obavljanje poslova konkretnih radnih mjesta. Kako realizacija

programa još nije u cjelosti završena, ocjena njegovog značaja za učesnike donijeće se, na osnovu broja uspješnih i zaposlenih lica, u narednom periodu.

2.6.6. Druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti

Pilot projekat „Aktiviranje žena“

Zavod za zapošljavanje i Međunarodna organizacija rada su, zaključili Sporazume o realizaciji Pilot projekta “Aktiviranje žena”. Projekat podrazumijeva aktivaciju žena od 25 do 34 godine kroz dodjelu grantova za nezaposlene žene sa djecom predškolskog uzrasta i kroz subvencionisanu obuku na radnom mjestu, kako bi se ublažili efekti pandemije na svijet rada u Crnoj Gori. Opšti cilj pilot projekta je promovisanje mogućnosti integracije mladih žena na tržište rada nakon pandemije COVID- 19, dok je specifični cilj jačanje kapaciteta crnogorskih institucija tržišta rada za dizajniranje, sprovođenje i procjenu inovativnih mjera na tržištu rada, kao dio odgovora na COVID-19 koji bi olakšao uključivanje mladih žena u nepovoljnom položaju, na tržište rada. Projekat je podržan od strane Globalnog fonda za održivi razvoj UN.

Pilot projektom je predviđena realizacija u Podgorici, Bijelom Polju, Nikšiću i Beranama za 75 nezaposlenih žena.

Zavod za zapošljavanje je objavio pet poziva poslodavcima iz privatnog sektora za iskazivanje interesovanja za realizaciju obuke na radnom mjestu. Međutim, interesovanje poslodavaca za realizaciju obuke nije bilo dovoljno tako da se nijesu stekli uslovi za realizaciju projekta za planirani broj učesnica. Kao glavne razloge za izostanak interesovanja za realizaciju obuke na radnom mjestu poslodavci su navodili trenutnu situaciju kako ekonomsku, tako i zdravstvenu prouzrokovanu širenjem novog korona virusa Covid-19. Većina kontaktiranih poslodavaca je od početka krize izazvane Covidom-19 svela broj zaposlenih na minimum koji je potreban za održavanje procesa rada. Pojedini poslodavci su otpustili većinu zaposlenih jer realizacija njihovih biznisa je stopirana mjerama (ugostiteljstvo, privatni vrtić, dječje igraonice, turističke agencije...).

Projekat je realizovan za pet učesnica iz Podgorice, u saradnji sa tri poslodavca. U toku je njegova realizacija za jednu učesnicu iz Podgorice i tri iz Bijelog Polja, u saradnji sa četiri poslodavca.

Za 42 nezaposlene žene od kojih su 27 iz Podgorice i 15 iz Bijelog Polja sprovedene su aktivnosti pripreme za uključivanje u obuku na radnom mjestu i dodijeljeni grantovi utvrđeni projektom.

2.7. Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizovao se deveti put za redom za 2020/2021. godinu, u skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem i Pravilnikom o načinu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje. Pravo na stručno osposobljavanje imaju lica sa stečenim visokim obrazovanjem koja nemaju radno iskustvo u nivou obrazovanja i u evidenciji su Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

U skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Program se realizuje kroz šest faza, i to: (1) prijava poslodavaca, (2) prijava korisnika, (3) povezivanje korisnika i poslodavaca, (4) upućivanje korisnika kod poslodavaca, (5) potpisivanje ugovora i (6) početak stručnog osposobljavanja.

Javni poziv poslodavcima da uzmu učešća u programu objavljen je 10.09.2020. godine od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za poslodavce iz privatnog sektora i od strane Uprave za kadrove, za poslodavce iz javnog sektora, u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, Uprave za kadrove i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Poslodavci su iskazali veliko interesovanje za Program, što je rezultiralo oglašavanjem 11.330 slobodnih radnih mjesta za stručno osposobljavanje, od čega je javni sektor oglasio 3.868 slobodnih mjesta, a za privatni sektor 7.462. slobodnih mjesta.

Elektonsko uparivanje visokoškolaca i poslodavaca izvršeno je na osnovu prosječne ocjene u toku studiranja i izabranih preferenci od strane korisnika. Svi visokoškolci koji su dobili priliku, nakon dva kruga elektronskog uparivanja, da se stručno osposobljavaju počeli su 15. januara 2021. godine. U izvještajnom periodu, program stručnog osposobljavanja sprovodi se za 3.258 lica sa stečenim visokim obrazovanjem (1.365 lica u javnom i 1.893 lica u privatnom sektoru).

Učešće lica ženskog pola u ukupnom broju uključenih lica iznosi 60,51%.

Korisnici programa se stručno osposobljavaju, u trajanju od devet mjeseci, tokom kojeg primaju naknadu u neto iznosu od 50% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini. Sredstva namijenjena za realizaciju programa iznose osam miliona eura.

Poslodavci su najviše tražili kvalifikacije iz oblasti prava, ekonomskih nauka (ekonomija, računovodstvo, finansije i bankarstvo), građevinarstva, turizma, elektronike, telekomunikacija i računara, engleskog jezika i književnosti, učiteljskog studija, novinarstva i arhitekture.

Posmatrano po regionima, u opštinama Središnjeg regiona, broj korisnika Programa stručnog osposobljavanja je 1.948, odnosno 59,79%, Sjevernog regiona 561 ili 17,21%, dok je u opštinama Primorskog regiona uključeno 749 korisnika, ili 23%.

Učesnici programa stručnog osposobljavanja

(Tab.14.)

Rb	Opština	Broj uparenih visokoškolaca	Rb	Opština	Broj uparenih visokoškolaca
1	Andrijeвица	7	14	Plav	39
2	Bar	236	15	Pljevlja	59
3	Berane	138	16	Plužine	1
4	Bijelo Polje	136	17	Petnjica	5
5	Budva	92	18	Podgorica	1541
6	Cetinje	53	19	Rožaje	117
7	Danilovgrad	38	20	Savnik	2
8	Gusinje	12	21	Tivat	84
9	Herceg Novi	126	22	Tuzi	39
10	Kolašin	18	23	Ulcinj	128
11	Kotor	83	24	Žabljak	14
12	Mojkovac	13	25	UKUPNO	3258
13	Nikšić	277			

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizovaće se za desetu generaciju korisnika u 2021/2022. godini.

Program je počeo objavljivanjem Javnog poziva poslodavcima da uzmu učešća u Programu od strane Uprave za kadrove za poslodavce iz javnog sektora i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za poslodavce iz privatnog sektora u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, portala e-uprave, Uprave za kadrove i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Poslodavci su oglasili potrebu za 12.560 mjesta za stručno osposobljavanje, od čega javni sector 4.227, a privatni sector za 8.333 korisnika.

Nakon elektronski sprovedenog povezivanja korisnika i poslodavaca 2.723 visokoškolca je dobilo priliku da se stručno osposobi kod biranog poslodavca.

Poslodavci su kao i u prethodnom periodu najviše tražili kvalifikacije iz oblasti ekonomije, prava, računovodstva, finansija i bankarstva, elektronike, telekomunikacija i računara, turizma, engleskog jezika i književnosti, građevine, arhitekture i grafičkog dizajna.

2.8. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, propisano je, da se u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore organizuje Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom i da se sredstva Fonda prvenstveno obezbjeđuju iz posebnog doprinosa, koji uplaćuju poslodavci koji nijesu ispunili propisanu kvotu pri zapošljavanju lica sa invaliditetom. Ova sredstva se uplaćuju u Budžet Crne Gore.

Sredstva Fonda, shodno Zakonu mogu se koristiti, za: mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije za nezaposlena i zaposlena lica sa invaliditetom, sufinansiranje posebnih organizacija za zapošljavanje, programe aktivne politike zapošljavanja u kojima učestvuju lica sa invaliditetom, subvencije, finansiranje grant šema i novčane pomoći za učesnike u mjerama profesionalne rehabilitacije. Za realizaciju programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja sa invaliditetom, u 2021. godini, utrošeno je 11.816.545,11 eura.

Zapošljavanje lica sa invaliditetom

U skladu sa članom 36 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom ("Sl. list CG", br. 49/2008, 73/2010, 39/2011 i 55/2016), poslodavac koji zaposli lice sa invaliditetom ima pravo na subvencije koje se odnose na:

- bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- kreditna sredstva pod povoljnim uslovima za kupovinu mašina, opreme i alata potrebnog za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) lica sa invaliditetom;
- subvencije zarade lica sa invaliditetom koje se zaposli.

Subvencije zarade za zaposlena lica sa invaliditetom

Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, u 2021. godini, podnijeto je 1.739 zahtjeva za priznavanje prava na subvencije zarade za zapošljavanje lica sa invaliditetom.

Od navedenog broja podnijetih zahtjeva 536 zahtjeva odnose se na produženje ovog prava. Od ukupnog broja zahtjeva (1.739), 856 ili 49,22% se odnosilo na zaposlene muškarce sa invaliditetom, dok se 883 ili 50,78% odnosilo na zaposlene žene sa invaliditetom.

Od 1.739 zahtjeva, 1.015 ili 58,37% se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zaposlena na određeno vrijeme, a 724 ili 41,63% zahtjeva se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme.

Najviše zahtjeva za ostvarivanje prava na subvenciju zarade pristiglo je iz sjeverne regije (1.068), zatim iz centralne regije (475) i južne regije (196).

U 2021. godini, 1.540 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju zarade za 2.474 lica sa invaliditetom.

Bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada

U 2021. godini 22 poslodavca podnijelo je 40 zahtjeva za ostvarivanje prava na bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada (22 zahtjeva za žene i 18 za muškarce). Trideset zahtjeva se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zaposlena na neodređeno vrijeme, dok su se 10 zahtjeva odnosila na lica koja su zaposlena na određeno.

Učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu)

U 2021. godine 16 poslodavaca podnijelo je 33 zahtjeva za ostvarivanje subvencije – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) zaposlenom licu sa invaliditetom. Sedamnaest lica sa invaliditetom čiji su poslodavci podnijeli zahtjev za ostvarivanje ovog prava zasnovalo je radni odnos na određeno vrijeme, dok je 16 lica zasnovalo radni odnos na neodređeno vrijeme. Na dan 31.12.2021. godine, 80 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) za 123 zaposlenih lica sa invaliditetom (muškarci – 66; žene – 57). Sedam lica su zaposlena na određeno vrijeme, dok je 116 lica zaposleno na neodređeno vrijeme.

Finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šeme

Član 39 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom propisuje da se sredstva Fonda, između ostalog, mogu koristiti i za finansiranje grant šema. U skladu sa tim, usvojen je Pravilnik o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema ("Sl. list CG", br. 28/14, 16/16 i 21/19) kojim se propisuje da Zavod najmanje jednom godišnje objavljuje javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šema.

Odlukom Upravnog odbora Zavoda br. 01-14892 od 02.07.2020. godine, a na osnovu javnog poziva od 13.02.2020. godine, odobreno je finansiranje 52 projekta, ukupne vrijednosti 2.476.991,31€.

Kroz ove projekte uključeno je 420 lica sa invaliditetom, od čega su 293 lica zaposlena tokom trajanja projekta, a 140 lica će biti zaposleno nakon završetka projekta u minimalnom trajanju od devet mjeseci. U prvoj polovini 2021. godine su sprovedena 52 projekta. Sprovedenje projekata pratile su nadležne komisije. Realizacija ovih projekata završena je 15.07.2021. godine, nakon čega su svi Izvođači bili u obavezi da, u roku od 30 dana od dana završetka projekta, dostave završne izvještaje.

Dana 25.11.2021. godine, Zavod je raspisao javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom, u iznosu od 1.000.000€.

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore obrazovana je prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju. Prvostepene komisije za profesionalnu rehabilitaciju obrazovane su u područnim jedinicama Zavoda u Podgorici, Nikšiću, Pljevljima, Beranama, Bijelom Polju, Herceg Novom, Rožajama i Plavu.

Prvostepenu komisiju u stalnom sastavu čine: doktor specijalista medicine rada (predsjednik), doktor medicine druge specijalnosti i službenik Zavoda koji obavlja poslove profesionalne rehabilitacije. Komisija može, u cilju davanja mišljenja, tražiti dopunu dokumentacije koja se pribavlja od ljekara druge specijalnosti, odnosno stručnog lica odgovarajućeg profila. Ovo u zavisnosti od zdravstvenih i drugih smetnji lica kojem se utvrđuje procenat invaliditeta, preostala radna sposobnost, odnosno mogućnost zaposlenja i uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Stručne i administrativne poslove za potrebe prvostepene komisije obavlja službenik Zavoda.

Utvrđivanje procenta invaliditeta

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje procenat invaliditeta sagledavajući medicinske, ali i socijalne i druge kriterijume, kojima se utvrđuju sposobnosti lica sa invaliditetom neophodne za uključivanje na tržište rada, odnosno mogućnost njegovog zapošljavanja. To znači da se invaliditet ne određuje samo u okviru medicinskog modela (oštećenja i bolesti), već u interakciji sa različitim barijerama, koje mogu da spriječe lice sa invaliditetom da efikasno i ravnopravno učestvuje u društvu sa licima bez invaliditeta. Radi utvrđivanja procenta invaliditeta, Komisiji se može obratiti:

- Nezaposleno lice koje ima status lica sa invaliditetom, ali nema utvrđen procenat invaliditeta, u cilju utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca.
- Nezaposleno lice koje nema status lica sa invaliditetom, u cilju utvrđivanja statusa i procenta invaliditeta, radi utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca.
- Zaposleno lice koje ima zdravstvena i druga ograničenja, a nije mu prije zapošljavanja utvrđen status lica sa invaliditetom (iz člana 6 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom), niti mu je u toku zaposlenja utvrđena invalidnost (u smislu člana 30 stav 2 Zakona o penzijskim i invalidiskom osiguranju), u cilju utvrđivanja statusa, radi uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zadržavanja zaposlenja, odnosno napredovanja u njemu.

U 2021. godini prvostepene komisije su donijele nalaz i mišljenje o utvrđenom procentu invaliditeta za 1.096 lica. Broj rješenja o utvrđenom procentu invaliditeta, koja su donijeta na osnovu mišljenja komisije za profesionalnu rehabilitaciju, po područnim jedinicama: Berane – 177, Bijelo Polje – 288, Bar – 47, Pljevlja – 39, Podgorica – 187, Nikšić – 91, Herceg Novi – 28, Rožaje – 205 i Plav – 34.

Profesionalna rehabilitacija

Profesionalna rehabilitacija je proces koji se realizuje sa ciljem osposobljavanja lica sa invaliditetom za socijalnu i radnu integraciju. Obuhvata mjere i aktivnosti koje omogućavaju da se lica na odgovarajući način pripreme za tržište rada, osposobe za rad, zadrže zaposlenje, u njemu napreduju ili promijene profesionalnu karijeru.

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list CG“, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16) profesionalna rehabilitacija obuhvata 14 mjera, i to:

- Mjera 1: Savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja
- Mjera 2: Utvrđivanje preostale radne sposobnosti
- Mjera 3: Pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad
- Mjera 4: Pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva
- Mjera 5: Razvijanje socijalnih spretnosti i vještina
- Mjera 6: Pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta
- Mjera 7: Analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom
- Mjera 8: Izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom
- Mjera 9: Izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom
- Mjera 10: Osposobljavanje za rad na konkretnom radnom mjestu
- Mjera 11: Praćenje i stručna pomoć prilikom osposobljavanja i obrazovanja
- Mjera 12: Praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja
- Mjera 13: Evaluacija uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom
- Mjera 14: Ocjenjivanje radnih rezultata zaposlenog lica sa invaliditetom.

U 2021. godini u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije uključeno je 507 lica sa invaliditetom, kod tri izvođača: ZOPT doo – 287 lica (178 žena), Pamark doo – 189 lica (129 žena) i Centar za profesionalnu rehabilitaciju Podgorica – 31 lice (23 žene).

Od ukupnog broja uključenih 65,08% su lica ženskog pola (330 žena), dok je 34,92% lica muškog posla (177 muškarca).

Osim lica sa invaliditetom iz evidencije nezaposlenih Zavoda, u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, u skladu sa Zakonom, uključuju se i zaposlena lica sa invaliditetom za koje je poslodavac podnio zahtjev za ostvarivanje prava na subvenciju za bespovratna sredstva za opremanje radnog mjesta zaposlenog lica sa invaliditetom i subvenciju za učešće u finansiranju ličnih troškova pomagača u radu lica sa invaliditetom. Tako se, kroz određene mjere, nakon analize konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izrađuje plan prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja i plan potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom i utvrđuje potreba za asistentom, tj. pomagačem u radu.

Broj uključenih lica po biroima rada:

- Podgorica – 68 lica sa invaliditetom (48 žena ili 70,58%);
- Herceg Novi – 59 lica sa invaliditetom (29 žena ili 49,15%);
- Nikšić – 107 lica sa invaliditetom (80 žena ili 74,76%);
- Bar – 75 lica sa invaliditetom (51 žena ili 68,91%);
- Pljevlja – 59 lica sa invaliditetom (34 žena ili 53,19%);
- Bijelo Polje – 42 lica sa invaliditetom (29 žena ili 69,04%);
- Tivat – 19 lica sa invaliditetom (12 žena ili 63,15%);
- Kotor – 11 lica sa invaliditetom (šest žena ili 54,54%);
- Golubovci – 4 lica sa invaliditetom (dva lica ženskog pola ili 50%);
- Danilovgrad – 6 lica sa invaliditetom (4 lica ženskog pola ili 66,66%);
- Tuzi – dva lica sa invaliditetom ženskog pola;
- Berane – 53 lica sa invaliditetom (32 lica ženskog pola ili 60,37%);
- Cetinje – jedno lice sa invaliditetom ženskog pola;
- Plužine – jedno lice sa invaliditetom muškog pola.

Proces profesionalne rehabilitacije počinje uključivanjem lica sa invaliditetom u mjere 1 i 2, koje se odnose na savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja (mjera 1), u okviru koje se prepoznaju smetnje, sposobnosti i potencijali i upoznaje socijalno okruženje uključenog lica i na utvrđivanje preostale radne sposobnosti (mjera 2), kao najvažnije mjere profesionalne rehabilitacije, u okviru koje tim stručnjaka kod izvođača profesionalne rehabilitacije (doktor medicine rada, psiholog, tehnolog, radni terapeut i drugi) vrši procjenu svih faktora bitnih za utvrđivanje radne sposobnosti pojedinca (socijalni faktori, zdravstveno stanje, ocjena profesionalnih i obrazovnih faktora, radno funkcionisanje pojedinca). Kao rezultat navedenog procesa, donosi se nalaz o preostaloj radnoj sposobnosti pojedinca, koja treba da omogućiti kvalitetnije posredovanje u zapošljavanju i/ili opredijeli dalje uključivanje u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

U izvještajnom periodu, u mjere 1 i 2 (savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja i utvrđivanje preostale radne sposobnosti) uključeno je 507 lica sa invaliditetom (330 žena ili 65,74%).

Broj uključenih lica po biroima rada:

- Nikšić – 107 lica sa invaliditetom (80 žena ili 74,76%);
- Bar – 75 lica sa invaliditetom (51 žena ili 68,91%);
- Podgorica – 68 lica sa invaliditetom (48 žena ili 70,58%);
- Herceg Novi – 59 lica sa invaliditetom (29 žena ili 49,15%);
- Berane – 53 lica sa invaliditetom (32 žene ili 60,37%);
- Pljevlja – 59 lica sa invaliditetom (34 žena ili 53,19%);
- Bijelo Polje – 42 lica sa invaliditetom (29 žena ili 69,04%);
- Tivat – 19 lica sa invaliditetom (12 žena ili 63,15%);
- Kotor – 11 lica sa invaliditetom (6 žena ili 54,54%);
- Danilovgrad – 6 lica sa invaliditetom (4 žene ili 66,66%);
- Golubovci – 4 lica sa invaliditetom (2 žene ili 50,00%);
- Tuzi – dva lica sa invaliditetom ženskog pola;
- Cetinje – jedno lice sa invaliditetom ženskog pola;
- Plužine – jedno lice sa invaliditetom muškog pola.

Realizacija mjera 3, 4, 5 (pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad; pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva i razvijanje socijalnih spretnosti i vještina), za cilj ima produbljivanje motivacije za reintegraciju lica u socijalno i radno okruženje, informisanje, savjetovanje i unapređivanje komunikacije pojedinca sa radnim i širim okruženjem.

U navedene mjere u izvještajnom periodu, uključeno je 185 lica sa invaliditetom (125 žena ili 67,56%) i to iz evidencije Biroa rada Nikšić 71 lice (53 žene), Biroa rada Herceg Novi 36 lica (19 žena), Biroa rada Pljevlja 23 lica (15 žena), Biroa rada Bar 18 lica (14 žena), Biroa rada Tivat 14 lica (9 žena), Biroa rada Bijelo Polje 8 lica (6 žena), Biroa rada Berane 7 lica sa invaliditetom ženskog pola, Biroa rada Kotor 5 lica (jedna žena) i Biroa rada Podgorica 3 lica (jedna žena).

U mjeru 6 (pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta), koja za cilj ima podršku pri pronalaženju odgovarajućeg radnog mjesta, imajući u vidu karakteristike lica sa invaliditetom, poput nivoa obrazovanja, radne sposobnosti, njegovih interesovanja, motivacije i ograničenja, uključeno je 164 lica sa invaliditetom (103 žene ili 62,80%), i to 54 lica iz evidencije Biroa rada Nikšić (39 žena), 32 lica iz evidencije Biroa rada Bar (20 žena), 31 lice iz evidencije Biroa rada Herceg Novi (15 žena), 23 lica iz evidencija Biroa rada Pljevlja (16 žena), 15 lica iz evidencije Biroa rada Tivat (9 žena), 5 lica iz evidencije Biroa rada Kotor (jedna žena) i 4 lica sa evidencije Biroa rada Podgorica (3 žene).

U mjere 7, 8 i 9 (analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom; izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom; izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom), uključeno je 65 lica sa invaliditetom (32 žene ili 49,23%) i to 17 lica iz Podgorice (8 žena), 16 lica iz Pljevalja (5 žena), 15 lica iz Herceg Novog (9 žena), 6 lica iz Nikšića (4 žene), 4 lica iz Tivta (jedna žena), 3 lica iz Danilovgrada

(2 žene), 2 lica iz Bara (1 žena) i po jedno lice ženskog pola iz Bijelog Polja i Kotora.

U mjeru 10: osposobljavanje na konkretnom radnom mjestu uključeno je 7 lica sa invaliditetom (4 žene) i to iz evidencije Biroa rada Podgorica dva lica (jedna žena), 2 lica iz evidencije Biroa rada Danilovgrad (jedna žena) i po jedno lice sa invaliditetom ženskog pola iz Bijelog Polja, Pljevalja i Herceg Novog. U pitanju je mjera profesionalne rehabilitacije koja se realizuje kod poslodavaca i koja ima za cilj da omogući i olakša uvođenje pojedinca u rad, na određenom radnom mjestu, uz program osposobljavanja koji je prilagođen pojedincu, njegovim sposobnostima i mogućnostima. Nakon perioda osposobljavanja, čija dužina zavisi od postignutih ciljeva definisanih u planu osposobljavanja, učesnici zaključuju ugovor o radu sa poslodavcem.

U mjeru 12: praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja, s ciljem pomoći pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju zadataka, u izvještajnom periodu, uključeno je 53 lica sa invaliditetom (29 žena), i to iz evidencije Biroa rada Herceg Novi 15 lica (9 žena), Biroa rada Pljevlja 13 lica (7 žena), Biroa rada Podgorica 9 lica (4 žene), Biroa rada Tivat 7 lica (4 žene), Biroa rada Nikšić 3 lica (2 žene), Biroa rada Kotor 2 lica (jedna žena), Biroa rada Danilovgrad 2 lica (jedna žena) i po jedno lice ženskog pola iz evidencije Biroa rada Bijelo Polje i Biroa rada Cetinje.

Izvođači profesionalne rehabilitacije su u izvještajnom periodu izvršili evaluaciju uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom (mjera 13) za 125 lica sa invaliditetom (75 žena) i to za 44 lica (32 žene) iz evidencije Biroa rada Nikšić, 23 lica iz evidencije Biroa rada Pljevlja (15 žena), 20 lica iz evidencije Biroa rada Herceg Novi (9 žena), 15 lica iz evidencije Biroa rada Berane (8 žena), 12 lica iz evidencije Biroa rada Kotor (7 žena), 5 lica iz evidencije Biroa rada Tivat (jedna žena), 5 lica (tri žene) iz Biroa rada Bar i jedno lice muškog pola iz evidencije Biroa rada Podgorica.

Ova mjera važna je jer podstiče izvođače profesionalne rehabilitacije ka usmjerenosti na rezultate, kako u oblasti prepoznavanja potreba, tako i rezultata, u korist pojedinca i poslodavaca. Rezultat ove mjere je detaljna analiza procesa profesionalne rehabilitacije po pojedincu, koja treba da omogući korekcije svih nepravilnosti i nedostataka.

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju

U 2021. godini komisije su donijele 155 **mišljenja o potrebi uključivanja lica u mjere** i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, i to prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju za područnu jedinicu: Podgorica – 77 lica, Herceg Novi – 31 lice, Berane – 22 lica, Nikšić – 16 lica, Bar – 5 lica i Bijelo Polje – 4 lica.

U 2021. godini prvostepene komisije donijele su mišljenje **o preostaloj radnoj sposobnosti** za 278 lica, i to prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju

za područnu jedinicu: Podgorica – 67 lica, Nikšić – 50 lica, Herceg Novi – 41 lice, Bijelo Polje – 37 lica, Bar – 33 lica, Berane – 26 lica i Pljevlja – 24 lica.

Komisije su donijele **ocjene o mogućnosti zaposlenja** za 135 lica, i to prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju za područnu jedinicu: Berane – 36 lica, Nikšić – 33 lica, Podgorica – 26 lica, Herceg Novi – 20 lica, Pljevlja – 15 lica, Bar – 4 lica lica i Bijelo Polje – 1 lice.

2.9. Inovirani program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori

U 2021. godini, podnijeta su i odobrena 2 zahtjeva za dodjelu kredita, ukupne vrijednosti 15.000€, čijom realizacijom bi se otvorila 3 nova radna mjesta. Jedan zahtjev podnijela je nezaposlena žena, čijom realizacijom je planirano otvaranje 2 nova radna mjesta u vrijednost 10.000€. Jedan kredit odobren je pravnom subjektu, čijom realizacijom bi se otvorilo 1 novo radno mjesto, u vrijednosti od 5.000€. Oba podnijeta zahtjeva su iz opštine Kolašin.

U 2021. godini, 1 kredit isfinansiran je nezaposlenom licu kome je Upravni odbor Zavoda odobrio kredit u 2020. godini, ukupne vrijednosti 5.000€, namijenjenih otvaranju 1 novog radnog mjesta. Kredit je isfinansiran dugoročno nezaposlenom licu ženskog pola, sa IV nivoom obrazovanja. Kredit je isfinansiran u Podgorici.

U posmatranom periodu izvršeno je 11 kontrola namjenske upotrebe kreditnih sredstava, od kojih su 6 ili 54,50% namjenski iskoristilo dodijeljena kreditna sredstva, a 5 ili 45,50% djelimično iskoristilo dodijeljena kreditna sredstva;

U 2021. godini, 4 nezaposlena lica prošla su edukaciju “Pružanje elementarnih znanja iz oblasti preduzetništva, od kojih je njih 2 podnijelo zahtjev za kredit.

Komisija za dodjelu kredita u 2021. godini, sastajala se 3 puta. Na sjednicama su razmatrani zahtjevi za dodjelu kredita i molbe korisnika kredita. Shodno ovlaštenjima, Komisija je Upravnom odboru Zavoda predložila da se odobre 2 zahtjeva za dodjelu kreditnih sredstava i razmotrila 43 molbe korisnika kredita.

2.10. Program grantova za samozapošljavanje

U 2021. godini nastavljeno je sprovođenje Programa grantova za samozapošljavanje (Ugovor o direktnom grantu, CFCU/MNE/086), koji sprovodi Zavod, a kojim koordiniraju Ministarstvo finansija i socijalnog staranja (CFCU) i Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore. Ugovor između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Ugovaračke institucije (Ministarstva finansija – CFCU) i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori potpisan je 02.09.2019. godine, vrijednost projekta je 3,5 miliona eura, a njegovo trajanje je, prema posljednjem aneksu

Ugovora o direktnom grantu, 3 godine i 3 mjeseca. Tehničku pomoć na Programu grantova za samozapošljavanje pruža projekat Tehničke pomoći za praćenje i evaluaciju aktivnih mjera tržišta rada (CFCU/MNE/083), koji sprovodi konzorcijum Wyg International B.V. predvođen ekspertom iz Slovenije.

Završene su aktivnosti prvog od 3 javna poziva za podnošenje predloga projekata od strane nezaposlenih (*Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje – Poziv 2019*), dok su nastavljene aktivnosti na *Pozivu 2020*. Izbijanje pandemije COVID 19 tokom 2020. godine donijelo je izvjestan rizik vezan za sprovođenje Poziva planiranog za 2021. godinu, usljed odlaganja rokova za sprovođenje *Poziva 2020* za dva i po mjeseca. Kako je ovo moglo dovesti do potencijalnog preklapanja sva tri poziva u jednom dijelu 2021. godine, na Upravnom odboru projekta raspravljeno je, a od strane Ugovaračke institucije odobreno, da se trajanje projekta produži za 3 mjeseca. Tako je završetak implementacije Programa grantova za zapošljavanje projektovan za 01.12.2022. godine.

Upravni odbor projekta je razmotrio, a potom je usvojeno i da se izmijeni sistem ocjenjivanja predloga projekata, pri čemu glavna izmjena obuhvata smanjenje broja poena koji se dodjeljuju po osnovu pripadnosti ciljnim grupama Programa, i povećanje broja poena koji se dodjeljuju po osnovu kriterijuma vezanog za resurse za obavljanje biznisa. Ova izmjena uvedena je na osnovu iskustva sa *Poziva 2019* i *Poziva 2020*, a cilj je bio da se omoguće veće šanse za dobijanje sredstava granta aplikantima koji ne pripadaju nijednoj od ciljnih grupa, dok je očuvan prioritetni status ciljnih grupa Programa (mladih, žena i dugotrajno nezaposlenih).

Aktivnosti *Poziva 2019* sprovedene su u potpunosti tokom izvještajnog perioda. Naime, Zavod je sproveo monitoring sprovođenja grant projekata, dok je 87 (od 93) korisnika granta podnijelo svoje izvještaje o napretku i finalne narativne i finansijske izvještaje. Grant projekti započeli su, prema ugovorima o grantu, 01.03.2020. godine i završeni su 31.12.2020. godine, dok je rok za dostavljanje finalnih izvještaja bio 01.02.2021. godine. Operativni tim, ustanovljen u Zavodu u svrhu provjere sprovođenja i izvještaja korisnika grantova, u izvještajnom periodu završio je svoje zadatke i obavio finalnu kalkulaciju potrošnje na *Pozivu 2019*. Podsjećanja radi, od 1.138.000€ opredijeljenih za potrebe *Poziva 2019*, za finansiranje 93 grant projekata dato je 683.123,34€. Nakon finalne ocjene, odobreni su troškovi u ukupnom iznosu od 612.078,91€, tako da je na račune 82 korisnika grantova prenijeta finalna tranša sredstava u izvještajnom periodu, dok je 5 korisnika, koji su potrošili manje od prvobitno prenijetih 80%, izvršilo povrat novca na račun Programa. Ostalih 6 korisnika grantova svoje grant projekte nisu sproveli namjenski i započete su odgovarajuće procedure u skladu sa ugovornim obavezama navedenim u ugovorima o grantu.

U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti na *Pozivu 2020*, za koji su ugovori o grantu potpisani sa 215 korisnika tokom decembra 2020. godine i januara 2021. godine. Za grant projekte u okviru *Poziva 2020* dodijeljeno je ukupno

1.592.469,58€, i svim korisnicima grantova je u toku izvještajnog perioda prenijeta prva tranša sredstava u iznosu od 80%. Datum početka ugovora o grantu je 01.01.2021. godine, osim za 9 grant projekata koji su započeli 15.01.2021. godine, odnosno 25.01.2021. godine. Trajanje grant projekata je definisano na period od 10 mjeseci, odnosno do kraja oktobra 2021. Prije potpisivanja ugovora, svaki korisnik granta registrovao je svoj biznis u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore, deponovao svoj potpis kod banke, obezbijedio potvrdu za poslodavce od Uprave prihoda i carina Crne Gore, i dostavio sve navedeno relevantnim koordinatorima za samozapošljavanje u područnim jedinicama Zavoda. Svaki korisnik granta je na datum potpisivanja ugovora o grantu dostavio i ličnu mjenicu kao obezbjeđenje.

Statistički presjek potpisanih ugovora o grantu na *Pozivu 2020* pokazuje da je 99 (46,05%) ugovora potpisano u sjevernom regionu, 91 (42,33%) u centralnom, a 25 (11,63%) u južnom regionu Crne Gore. Posmatrano prema polu, od 215 korisnika, 79 (36,74%) potpisnika ugovora čine muškarci, a 136 (63,26%) žene. Starosna struktura je sljedeća: 102 (47,44%) osobe (od kojih su 52 žene) ima do 35 godina, dok 113 (52,56%) osoba (od kojih 84 žene) ima više od 35 godina. Prema prethodnom trajanju nezaposlenosti, od 215 korisnika, 126 (58,60%) osoba (77 žena i 49 muškaraca) bilo je na evidenciji nezaposlenih duže od 1 godine. Prema ekonomskoj djelatnosti registrovanih preduzeća, struktura je sljedeća: Zanatstvo i usluge – 109, Trgovina – 15, Poljoprivreda i ribarstvo – 19, Finansijske, tehničke i poslovne usluge – 24, Zdravstvena i socijalna zaštita – 2, Ugostiteljstvo i turizam – 25, Industrija i rudarstvo – 2, Građevinarstvo – 10, i Obrazovanje, nauka, kultura i informisanje (9). Prema vrsti biznis organizacija, 131 (60,93%) preduzeće registrovano je kao društvo sa ograničenom odgovornošću, 80 (37,21%) preduzeća registrovano je kao preduzetnik, 1 (0,47%) registrovano je kao privatna zdravstvena ustanova, 2 (0,93%) su registrovana kao advokatska kancelarija, i 1 (0,47%) kao agencija u privatnom vlasništvu.

U toku izvještajnog perioda regionalni paneli sproveli su obje predviđene terenske posjete korisnicima grantova na *Pozivu 2020*, dok je operativni tim pregledao prvi i drugi set narativnih i finansijskih izvještaja o napretku i korisnicima grantova dostavio sugestije, komentare, i eventualne dodatne zahtjeve. U novembru 2021. godine je započet pregled i Završnih izvještaja koje su korisnici bili u obavezi da dostave do sredine oktobra 2021.

Takođe, tokom 2021. godine su korisnici grantova na *Pozivu 2020* dobijali savjetodavnu pomoć kroz projekat „Podrška UNDP korisnicima grantova u okviru Programa grantova za samozapošljavanje koji sprovodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore“, a takođe je pripremljen i internet portal za promovisanje uspješnih primjera grant projekata.

Poziv za dostavljanje predloga projekata – *Poziv 2021*, objavljen je 16.04.2021. godine, dok je kroz 110 trodnevni informativno-motivacionih radionica, organizovanih tokom aprila i maja, prošlo ukupno 1.507 zainteresovanih

nezaposlenih lica. Zaključno sa 31.05.2021. godine, definisanim kao krajnjim rokom za podnošenje predloga projekata, Zavodu je podnijeto ukupno 1.031 predloga projekata. U izvještajnom periodu takođe je izvršena i administrativna provjera stanja na terenu kod svih korisnika koji su u dostavljenim biznis planovima naveli da posjeduju infrastrukturu neophodnu za obavljanje biznisa. Za potrebe finansiranja grant projekata u okviru *Poziva 2021* na raspolaganju je bilo 1.181.000€, čime se u novembru 2021. godine finansiralo 159 grant korisnika, sa kojima su se potpisali Ugovori u mjesecu 29. oktobra 2021.

Statistički presjek potpisanih ugovora o grantu na *Pozivu 2021* pokazuje da je 64 (40,25%) ugovora potpisano u sjevernom regionu, 76 (47,80%) u centralnom, a 19 (11,95%) u južnom regionu Crne Gore. Posmatrano prema polu, od 159 korisnika, 52 (32,70%) potpisnika ugovora čine muškarci, a 107 (67,30%) žene. Starosna struktura je sljedeća: 113 (71,07%) osobe (od kojih su 73 žene) ima do 35 godina, dok 46 (28,93%) osoba (od kojih 34 žene) ima više od 35 godina. Prema prethodnom trajanju nezaposlenosti, od 159 korisnika, 96 (60,38%) osoba (58 žena i 38 muškaraca) bilo je na evidenciji nezaposlenih duže od 1 godine. Prema ekonomskoj djelatnosti registrovanih preduzeća, struktura je sljedeća: Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo – 11, Prerađivačka industrija – 22, Građevinarstvo – 8, Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala – 22, Usluge pružanja smještaja i ishrane – 6, Informisanje i komunikacije – 14, Stručne, naučne i tehničke djelatnosti – 9, Obrazovanje – 2, Zdravstvo i socijalna zaštita – 5, Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti – 14 i Ostale uslužne djelatnosti – 46. Prema vrsti biznis organizacija, 123 (77,36%) preduzeće registrovano je kao društvo sa ograničenom odgovornošću, 33 (20,75%) preduzeća registrovano je kao preduzetnik, 1 (0,63%) registrovano je kao privatna zdravstvena ustanova, 1 (0,63%) je registrovan kao sportska organizacija, i 1 (0,63%) kao SZR.

U izvještajnom periodu završena je saradnja (maj 2021) sa Projektom tehničke pomoći za praćenje i evaluaciju aktivnih mjera tržišta rada koji sprovodi konzorcijum predvođen sa WYG International, i to kroz podršku projektnom timu, podršku lokalnih eksperata regionalnim panelima tokom terenskih posjeta, podršku projektnom menadžeru, kao i operativnom timu za praćenje sprovođenja projekata i kontrolu izvještaja korisnika grantova. Takođe, pomoć Projekta tehničke pomoći pružana je i u dijelu planiranja i redizajniranja akcionog plana, neophodnog radi izmijenjene dinamike Programa uzrokovane pandemijom Covid – 19.

U skladu sa ugovornim obavezama, navedenim u Ugovoru o direktnom grantu, Zavod je u toku 2021. godine dostavio institucijama koje koordiniraju sprovođenjem Programa grantova za samozapošljavanje jedan periodični izvještaj o sprovođenju Programa: Izvještaj br. 3 za period od 03.09.2020–02.03.2021. godine. Zbog nepredviđene situacije osipanja kadra koji je radio na implementaciji projekta, sa dostavljanjem Izvještaja broj 4 za period 03.03.2021–02.09.2021. se kasnilo dva mjeseca, pa je isti predat u decembru 2021. godine. Takođe, u izvještajnom periodu sprovedena je eksterna verifikacija troškova od strane

ugovorene revizorske kuće, kojom su pozitivno verifikovani troškovi vezani za Poziv 2019. Navedeni Izvještaj o eksternoj verifikaciji troškova prosljeđen je Ugovaračkoj instituciji, u skladu sa ugovornim obavezama Zavoda.

2.11. Instrumenti za predpristupnu podršku

Akcioni plan za IPA 2020

Tokom protekle tri godine, počev od 2018. godine, sprovedeno je planiranje sektorske IPA podrške Crnoj Gori za oblasti obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, pod nazivom Akcioni dokument "Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija" IPA 2020. Predstavnici Sektora za projekte učestvovali su u radu radne grupe za finalizaciju Akcionog dokumenta za IPA 2020. U izvještajnom periodu je Jedinica za implementaciju projekata u Ministarstvu ekonomskog razvoja otpočela sa pripremom tenderske dokumentacije za ugovor o uslugama "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage" koji je dio Akcionog dokumenta. Ministarstvo za ekonomski razvoj, kao i Zavod za zapošljavanje će biti odgovorni za sprovođenje tvining projekta "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage". Tvining projekat će omogućiti razmjenu znanja i učenje dobre prakse od strane partnera iz EU, koji imaju relevantno znanje, a sve u cilju dostizanja definisanih ciljeva. Projektovano je da njegovo sprovođenje započne početkom 2022. godine. Vrijednost tvining projekta je 823.529,41€, od čega je finansijski doprinos EU 700.000€ dok je 123.529,41€ kofinansiranje od strane Crne Gore. Na nizu sastanaka, organizovanih između predstavnika Zavoda za zapošljavanje i predstavnika Ministarstva ekonomskog razvoja, dogovoreno je da se utvrde prioritete aktivnosti koje će targetirati izazove koje se prepoznaju trenutno u Zavodu. Utvrđena su sljedeća tri seta prioriteta aktivnosti: 1. Unapređenje implementacije aktivnih mjera za zapošljavanje; 2. Unapređenje administrativnih kapaciteta ZZZ za korišćenje sredstava iz ESF; i 3. Unapređenje mobilnosti radne snage. U izvještajnom periodu predstavnici Zavoda započeli su rad na detaljnoj razradi zahtjeva u okviru svake od prioriteta aktivnosti.

Među navedenim prioriteta cjelinama izdvaja se unapređenje administrativnih i tehničkih kapaciteta Zavoda na centralnom i lokalnom nivou, koje treba da doprinese adekvatnoj apsorpciji sredstava koja će biti raspoloživa kroz Evropski socijalni fond kada Crna Gora pristupi Evropskoj uniji. Ovo je od posebnog značaja u svijetlu zahtjeva pregovaračkog procesa u okviru pregovaračkih poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje i 2 – Slobodno kretanje radnika. Akcioni dokument predviđa unapređenje zajedničkog IT sistema, koji će omogućiti povezivanje politika obrazovanja, zapošljavanja i socijalnog staranja, sa krajnjim

ciljem adekvatnog planiranja i razvoja politika tržišta rada. Unaprijeđeni IT sistem će pružiti i čvrst osnov za pristupanje EURES-u.

MoVET EU – Mobilnost za VET u Evropi (Mobility for VET in Europe)

Zavod za zapošljavanje Crne Gore učesnik je konzorcijuma, koji predvodi partner iz Italije ENAIP NET, a koji sprovodi projekat MoVET – Mobility for VET in Europe (Mobilnost za VET u Evropi). Projekat “MoVET – Mobilnost za VET u Evropi” se ko-finansira kroz ERASMUS+ program Evropske unije – EAC/S54/2019 Drugu pilotsku šemu za mobilnost u VET-u za Zapadni Balkan. Konzorcijum se sastoji od 12 partnera: 6 partnera iz zemalja Zapadnog Balkana – Albanije, Kosova i Crne Gore i 6 partnera iz zemalja EU. Koordinator projekta je ENAIP NET, italijanska mreža za pružanje usluga stručnog osposobljavanja i zapošljavanja. Projekat je formalno započeo 01.01.2021. i njegovo predviđeno trajanje je 48 mjeseci.

Cilj projekta je da se primijeni pristup unapređenju vještina i razvoju kapaciteta na više nivoa, posvećen organizatorima stručnog obrazovanja i osposobljavanja i institucijama tržišta rada, radi identifikovanja strategije za internacionalizaciju svakog od partnera iz zemalja Zapadnog Balkana, kao i razvoj Modela za održivo upravljanje mobilnošću (Sustainable Management Mobility Model – SMMM). Strateške smjernice projekta odnose se na: 1) mobilnost kao sredstvo internacionalizacije, na način pozicioniranja aktivnosti mobilnosti u širu akciju internacionalizacije i stalnog unapređenja sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja; i 2) umrežavanje radi boljeg zadovoljenja potreba tržišta rada, na način što će se uključiti ključni akteri da bi se razvoj stručnog obrazovanja i osposobljavanja povezali sa strategijama društvenog i ekonomskog razvoja teritorije obuhvaćene projektom.

U izvještajnom periodu došlo je do potpisivanja Partnerskog sporazuma između Zavoda za zapošljavanje i ENAIP NET iz Italije (Koordinatora projekta), kao i do formalnog pokretanja projekta, uspostavljanja projektnog tima na nivou Zavoda, kao i na nivou konzorcijuma. Takođe je održano nekoliko sastanaka radi definisanja zadataka prema projektnim radnim paketima, kao i vremenskog okvira.

Garancija za mlade

Garancija za mlade uvedena je 2013. godine kako bi se uhvatila u koštac sa uticajem finansijske i ekonomske krize na kvantitet i kvalitet zapošljavanja mladih u EU, sa 14 miliona mladih od 15 do 29 godina starosti koji nisu zaposleni, niti u sistemu obrazovanja ili obuke (15,9 procenata). U oktobru 2020. Evropska komisija je sagledala rezultate postignute od 2014. i ojačala Garanciju za mlade širenjem njenog opsega i naglašavanjem dostupnosti, kvalitetnih ponuda i prikupljanja i praćenja podataka.

U našem kontekstu, pojačana garancija za mlade uključena je u rezultate Investicionog plana EU za Zapadni Balkan. To je obaveza koju su prihvatile države

članice EU da osiguraju da svi mladi ljudi do 30 godina starosti dobiju kvalitetnu ponudu:

1. zaposlenja,
2. kontinuiranog obrazovanja (i obuke),
3. šegrtovanja ili
4. stažiranja

u roku od četiri mjeseca od trenutka kada postaju nezaposleni ili napuste obrazovni sistem.

Svakodnevnom implementacijom ovog projekta rukovodi Koordinator, jedinica osnovana u okviru Ministarstva ekonomskog razvoja.

Drugi partneri su imenovali kontakt osobu koje je u stalnom kontaktu sa koordinatorom. Zadaci kontakt osoba su da prate realizaciju intervencija iz plana implementacije Garancije za mlade u njihovoj nadležnosti (obrazovanje, socijalna zaštita, proaktivno djelovanje...).

Javni servisi za zapošljavanje (JSZ) svake zemlje učesnice, a među njima i ZZZCG su glavni partner u implementaciji sistema za pružanje usluga Garancije za mlade (GM) i one odrađuju:

- Registraciju mladih lica iz NEET grupe u šemu za realizaciju usluga GM
- Realizaciju pripremih usluga (profiliranje, savjetovanje, karijerno usmjeravanje, individualno planiranje zapošljavanja, uparivanje sa slobodnim radnim mjestima, digitalne vještine)
- Pružanje kvalitetne ponude zapošljavanja, kontinuiranog obrazovanja, stažiranja i šegrtovanja
- Sistem za praćenje GM (priliv/odliv, realizacija ponuda u roku od 4 mjeseca, status mladih lica iz NEET grupe pri propratnim aktivnostima)

Glavni izazovi sa kojima ZZZCG treba da se suoči (kao i ostali javni servisi za zapošljavanje) su:

- Osigurati pravovremeno uvođenje reformi politike koje zahtijeva GM (različita dinamika intervencija kroz programske politike je izazvala nekoliko problema u zemljama EU)
- Povećan tok rada u JSZ uz zahtjev za pažljivo planiranje ljudskih i finansijskih resursa potrebnih za upravljanje pružanjem usluga (od registracije do praćenja)
- Realizacija kvalitetnih ponuda u roku od četiri mjeseca
- Kompleksni sistem praćenja, koji zahtijeva promjene načina na koji JSZ prikuplja i upravlja podacima, kao i načina prikupljanja i izvještavanja o dostignućima kroz politike
- Strategije proaktivnog djelovanja i poteškoće u uključivanju neaktivnih mladih ljudi, uz rizik da GM cilja samo nezaposlene mlade ljude.

Ostale aktivnosti Odjeljenja za projekte

U okviru događaja koji je organizovala Nacionalna Erasmus+ kancelarija u Crnoj Gori pod nazivom “Mjesec Evrope – Mjesec programa Erasmus+”, predstavnica Sektora za projekte učestvovala je u zasebnoj aktivnosti u okviru pomenutog događaja pod nazivom “Stručno obrazovanje i osposobljavanje (VET) – mogućnosti i rezultati Crne Gore za učešće u aktivnostima VET-a – Dijeljenje iskustava i izazova”. Ova aktivnost održana je 31.05.2021. godine u prostorijama Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, uz prisustvo predstavnika drugih institucija koje učestvuju u Erasmus projektima iz oblasti VET-a.

Zaposleni Odjeljenja za projekte su u toku 2021. godine aktivno učestvovali u svojstvu članova 3 Komisije u okviru Konkursa raspisanog od strane ZZZCG - Sektora za aktivne mjere zapošljavanja za: (1) Direktni javni rad, (2) Samostalni rad i (3) Rad kod poslodavca.

Takođe, zaposleni Odjeljenja za projekte intenzivno održavaju postojeće i nalaze nova partnerstva u regionu za pisanje i implementaciju IPA projekata na koje ZZZCG ima pravo da aplicira.

ZZZCG je u 2021. godini, za člana radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora za poglavlja 19. (Socijalna politika i zapošljavanje) i 22. (Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata) imenovao načelnicu Odjeljenja za projekte.

Pregovaračka grupa je zadužena za stručni i tehnički nivo pregovora sa institucijama i državama članicama Evropske unije, za sva pregovaračka poglavlja pravne tekovine Evropske unije. Pregovaračka grupa razmatra i utvrđuje prijedloge pregovaračkih pozicija i za svoj rad odgovara Vladi.

Članovi radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora učestvuju u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije, učestvuju u izradi prijedloga pregovaračke pozicije, prate realizaciju obaveza iz pregovaračke pozicije, učestvuju u izradi, realizaciji i izvještavanju o realizaciji akcionih planova i drugih dokumenata od značaja za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, prate i izvještavaju o realizaciji završnih mjerila za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na dato pregovaračko poglavlje, učestvuju u izradi i reviziji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, prate i izvještavaju o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, učestvuju na sastancima pododbora za stabilizaciju i pridruživanje, u ekspertskim misijama i vrše druge poslove od značaja za pregovore, uz podršku organa državne uprave i drugih organa i institucija.

U 2021. godini se održao po jedan inicijalni sastanak za oba pregovaračka poglavlja, gdje su se utvrdila imenovanja predstavnika svake institucije, potpisale izjave o strogoj čuvanju informacija i iznesene su dosadašnje završene aktivnosti, kao i planovi za 2022. godinu.

2.12. Pravni poslovi

Tokom 2021. godine vođeni su sudski postupci pred osnovnim sudovima u Crnoj Gori (Podgorica, Kolašin, Nikšić, Rožaje, Bijelo Polje i Berane), pred Upravnim sudom, pred Višim sudom u Bijelom Polju i Privrednim sudom u Podgorici, po žalbama tužioca ili tuženog i to iz različitih pravnih osnova (radni sporovi, sporovi za naplatu kredita, pojedinačni sporovi po osnovu privatizacije, sporovi radi raskida ugovora zbog neispunjavanja ugovorene obaveze o dodjeli granta za sprovođenje projekta).

Zavod za zapošljavanje nastavlja vođenje postupaka za naplatu kredita za samozapošljavanje koji su odobreni posredstvom tri poslovne banke, a sa kojima je prethodno zaključen Ugovor o komisionom plasmanu kredita.

S obzirom da smo u prethodnom periodu za Podgoričku banku AD podnijeli nadležnim sudovima u Crnoj Gori predloge za izvršenje koji su ulaganjem prigovora od strane dužnika prešli u parnicu, broj predmeta pred sudovima se povećao.

Navedeno se odnosi na predmete vraćene Zavodu za zapošljavanje na osnovu Odluke Vlade Crne Gore, s obzirom na to da je Zavod zaključio vansudsko poravnanje sa Podgoričkom bankom AD.

Očekuje se pokretanje novih izvršnih postupaka, kojima će se tražiti naplata na novčanim potraživanjima žiranata, ovdje solidarnim dužnicima, kao i postupaka za prodaju nepokretnosti koje služe kao obezbjeđenje potraživanja po ugovorima o fiduciji sa Zavodom za zapošljavanje. Navedeni poslovi su trajnog karaktera, pa se u pojedinim fazama postupka nalaze pred različitim sudovima.

Iz osnova privatizacije i dalje se vode pojedinačni postupci, iako se taj proces smatra završenim. Pravni osnov u ovim sporovima je uglavnom poništaj ugovora o kupoprodaji akcija, naknada štete ili utvrđivanje broja ili vrijednosti akcija manjinskih akcionara. Preostali sporovi se, u zavisnosti od faze u postupku, vode pred različitim sudovima a po vanrednim pravnim sredstvima pred Vrhovnim sudom Crne Gore. U određenom broju slučajeva ne može se na potpuno izvjestan način utvrditi vrijeme okončanja spora ni konačan ishod.

Broj predmeta iz osnova privatizacije i transformacije se mijenja i smanjen je u odnosu na prethodni period. Međutim, broj predmeta iz drugih osnova se povećava, u kojima se Zavod za zapošljavanje pojavljuje u svojstvu oštećenog, zatim fizička dioba imovine u preduzećima koja su transformisana i u kojima je Zavod za zapošljavanje akcionar (po osnovu vlasništva nad akcijama). Takođe, sporovi u upravnom i drugim postupcima, naročito kod Direkcije za nekretnine, iz osnova eksproprijacije.

Broj postupaka se mijenja u odnosu na fazu u kojoj se trenutno nalaze. U toku je manji broj postupaka koji su pokrenuli zaposleni pred Osnovnim sudom u Podgorici za naknadu štetu, a po osnovu rada u komisijama. Zaposleni su, takođe iz istog osnova pokrenuli manji broj postupaka i pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova. Pravni osnovi za pokretanje ovih sporova su uglavnom iz primjene Kolektivnog ugovora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore koji je prestao da važi 01.08.2013. godine, zatim Statuta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i pojedinačnih odluka koje su donijete od strane direktora u prethodnom periodu.

U drugoj polovini 2021. godine Odsjek za pravne poslove je dostavljao Upravi policije – Sektoru za borbu protiv kriminala – Specijalnom policijskom odjeljenju, a po Zahtjevu Specijalnog državnog tužioca koji je formirao predmet u vezi novinskih članaka objavljenim na portalima “Vijesti” i “Pobjeda”, a vezano za naše obraćanje javnosti o zloupotrebama u Zavodu za zapošljavanje, dokumentaciju u vezi radnih sporova zaposlenih u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, sa traženim informacijama.

Tokom 2021. godine pristiglo nam je četrdeset zahtjeva za slobodnim pristupom informacijama. Svi zahtjevi su riješeni u zakonskom roku i objavljeni na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

3. RAD SLUŽBI I ODJELJENJA

3.1. Informacioni sistemi

Tehnička infrastruktura

Informacioni sistem Zavoda raspolaže sa preko 450 računara (stonih, servera i prenosivih računara) i preko 300 uređaja za štampu (štampača, kopir aparata i multifunkcionalnih uređaja). Sve organizacione jedinice Zavoda su povezane u jedinstvenu računarsku mrežu. Prosječna starost računara je 10 godina.

U izvještajnom periodu je realizovana nabavka računara i računarske opreme po osnovu objedinjenih nabavki koju sprovodi Uprava za imovinu.

Isporučena je, instalirana i konfigurisana sledeća računarska oprema:

- Stoni računar HP PRO DESK 400 G7, 62 kom.
- Monitor HP 24inch24P24h G4, 8 kom.
- Štampač HP PRO LASER JET M404DN, 15 kom.
- Multifunkcijski uređaj HP LaserJet Pro MFP M428fdn, 8 kom.
- Skener EPSON V19, 7 kom.
- Lap Top HP 250 G7, 8 kom.
- Lap Top HP ProBook 450 G7, 1 kom.
- Server HPE DL380 Gen10, 1 kom.
- UPS HPE R/T3000 Gen5, 2 kom.
- Switch D Link DSG-1210-24P, 7 kom.

Ostali poslovi održavanja tehničke infrastrukture informacionog sistema su bili svedeni na preventivno i korektivno održavanje, dok su se aktivnosti na perfektnom održavanju, osim navedene nabavke, uglavnom, odnosile na znavljanje postojeće opreme putem povećanja postojećih kapaciteta (RAM memorije i diska), u cilju poboljšanja performansi. Treba napomenuti da je zbog upražnjenosti radnih mjesta u PJ Podgorica i PJ Herceg Novi obim posla znatno bio uvećan na teret sistem inženjera iz Centralne službe.

Programska infrastruktura

U okviru Informacionog sistema Zavoda egzistira veliki broj programskih aplikacija koje pokrivaju sve segmente poslovnog sistema zapošljavanja. Programske aplikacije i baza podataka su centralizovane na državom nivou, čime je obezbijeđena jedinstvenost podataka u realnom vremenu.

Pored svakodnevnih aktivnosti na preventivnom i korektivnom održavanju sistemskog i aplikativnog dijela IS-a, izradi sigurnosnih kopija vitalnih djelova sistema, administraciji email naloga i sl., u Službi za IS su, u kontinuitetu, provedene aktivnosti na pripremi i izradi različitih statističkih izvještaja, koji

pokrivaju sve poslovne procese sistema zapošljavanja. Održavanje aplikacija kod kojih zahtijevana znanja prevazilaze kapacitete sopstvenog stručnog kadra i ulaze u domen usko specijalističkih je predmet outsourcinga i povjereno je stručnim firmama.

Aktivnosti za primjenu šifarnika, koji su u upotrebi u informacionom sistemu Zavoda, realizovane su u skladu sa planiranim. Šifarnici iz oblasti obrazovanja i zanimanja modifikovani su novim klasifikacionim jedinicama u skladu sa sistemom klasifikovanja i šifriranja.

Ostale aktivnosti

Tokom 2021. godine, Odsijek za informacioni sistem je bio aktivni učesnik više radnih grupa i koordinacionih tijela i to:

- Izrada Modula za online prijavljivanje;
- Izrada Akcionog plana interoperabilnosti;
- Izrada platforme za statističko profilisanje;
- Priprema tenderske dokumentacije;
- Tenderske i komsije za otvaranje ponuda;
- Servis za razmjenu podataka između IS ZZZCG i IS MFS;
- IT sistem i implementacija infrastrukture projekta "Reforma poreske administracije"
- Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku – EU-MNE;
- Priprema Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

3.2. Služba za kadrovske i opšte poslove

Služba za kadrovske i opšte poslove je u izvještajnom periodu obavljala aktivnosti u okviru svojih nadležnosti, propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i isti se odnose na:

- praćenje i primjenu propisa iz oblasti radnih odnosa;
- pripremanje pojedinačnih akata kojima se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti službenika i namještenika; učešće u pripremi akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- prijem i raspoređivanje službenika i namještenika;
- formiranje personalnih dosijea;
- vođenje jedinstvene kadrovske evidencije i drugih evidencija iz oblasti rada;
- prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih kod nadležnog organa u vezi obaveznog socijalnog osiguranja;
- praćenje disciplinskog postupka;
- izrada nacрта i praćenje realizacije Kadrovskog plana;
- upravljanje, planiranje i razvoj ljudskih resursa;
- planiranje obuka zaposlenih;

- saradnju sa državnim organima i organizacijama koje se bave stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem;
- vođenje evidencije o stručnom osposobljavanju i usavršavanju;
- predstavljanje Zavoda u međunarodnoj i domaćoj javnosti;
- objedinjavanje i slanje materijala za sjednice Upravnog odbora; vođenje zapisnika sa sjednica Upravnog odbora;
- pripremu i sprovođenje interne i eksterne komunikacije;
- komunikaciju sa javnošću, medijsku prezentaciju Zavoda,
- marketing i odnose sa sredstvima javnog informisanja;
- organizaciju svečanih i drugih skupova, prezentacija, okruglih stolova, konferencija;
- prikupljanje podataka i pripremu kalendara posjeta i putovanja direktora;
- pripremu promotivnih materijala Zavoda za štampu;
- pripremu informacija i ažuriranje Web sajta;
- administrativne poslove;
- saradnju sa Državnim arhivom Crne Gore u pogledu arhiviranja, izlučivanja i preuzimanja arhivske građe na trajno čuvanje;
- sačinjavanje izvještaja i informacija iz djelokruga Službe.
- obavljanje portirskih, kurirskih i poslova održavanja higijene;

Služba za kadrovske i opšte poslove je u izvještajnom periodu radila, prije svega, na donošenju pojedinačnih akata vezanih za regulisanje radno pravnih statusa zaposlenih, formiranju i ažuriranju personalnih dosija, vođenju kadrovske evidencije, sprovođenju postupka ocjenjivanja, unosu i ažuriranju podataka iz kadrovske evidencije u administrativno-finansijski podsistem informacionog sistema Zavoda, prijavljivanju i odjavljivanju zaposlenih nadležnoj službi, odnosno Upravi prihoda i carina Crne Gore, izdavanju uvjerenja, izrada rješenja za godišnje odmone, redovno ažuriranje podataka za sajt Zavoda, sprovođenje ispitnih postupaka i obavještanje zaposlenih o rezultatima istog, itd.

Služba je sprovela postupak ocjenjivanja državnih službenika i namještenika za 2020. godinu, shodno odredbama novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21). Na osnovu Rješenja o ocjenjivanju izvršen je unos podataka svih zaposlenih u program kadrovske informacionog sistema (KIS).

Tokom izvještajnog perioda donijeta su rješenja o utvrđivanju prava na jubilaru nagradu zaposlenih koji su stekli ovo pravo shodno odredbama Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list CG", br. 18/15), kao i rješenja za godišnje odmone za sve zaposlene.

Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je dana 11.5.2021.godine imenovao vršioca dužnosti direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, počev do 11.5.2021. godine, do imenovanja direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci, jer je mandat direktoru Zavoda za zapošljavanje Crne Gore istekao 04.5.2021. godine, nakon čega je

ostvario pravo na naknadu po prestanku funkcije. Nakon isteka perioda do šest mjeseci, Upravni odbor je ponovo imenovao vršioca dužnosti direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, počev od 03.11.2021.godine.

Vd direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je dana 14.10.2021. godine, utvrdio je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, broj 02-14078, i shodno istom donijeta su rješenja o raspoređivanju državnih službenika, odnosno namještenika, na radna mjesta koja odgovaraju njihovom nivou kvalifikacije obrazovanja i za koja ispunjavaju druge propisane uslove.

Donošenjem novog Pravilnika, sproveden je postupak za prestanak mandata za 7 pomoćnika direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, zbog ukidanja radnog mjesta, od kojih su dva pomoćnika raspoređena u skladu sa novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, dok je ostalih 5 ostvarilo prava na naknadu po prestanku funkcije, shodno odredbama člana 60 stav 6 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i o istom su donijeta rješenja.

Važećim Pravilnikom sistematizovana su radna mjesta za 4 pomoćnika direktora, i imenovani su vršioci dužnosti pomoćnika direktora Zavoda za zapošljavanje, na navedenim radnim mjestima.

Po osnovu oglasa objavljenih tokom 2020. godine, tokom 2021. godine Zavod je zaposlio 6 izvršilaca na neodređeno vrijeme. Takođe, u 2021.godini, u Zavod za zapošljavanje Crne Gore je prestao je radni odnos za 11 službenika i to: po sili zakona, zbog navršениh 67 godina života; na osnovu sporazuma, bez isplate otpremnine; istekom vremena na koji je zasnovan a 1 službenik je preminuo.

Jedan službenik Zavoda je imenovan za vd direktora direktorata u Ministarstvu, dok je jedna službenica privremeno raspoređena u drugi organ, shodno zakonu.

U decembru 2021. godine je donijet Kadrovski plan Zavoda za zapošljavanje, za 2021. godinu. Osnov za donošenje Kadrovskog plana je sadržan u odredbama člana 149 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i pripremljen je u skladu sa Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene kadrovskog plana za organe državne uprave i službe Vlade ("Sl. list CG", br. 50/18).

Na dan 31.12.2021 .godine, broj zaposlenih u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore je 303 i 6 službenika koristi naknadu po prestanku funkcije.

Obuke zaposlenih

U toku 2021. godine, zaposleni u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore prisustvovali na 45 održanih obuka u Upravi za kadrove od čega 23 službenika muškog pola i 22 ženskog pola.

Broj zaposlenih koji su prisustvovali obukama je 30, od čega 12 muškog i 18 ženskog pola, a to je 1% od ukupnog broja zaposlenih.

Obuke na kojima su prisustvovali zaposleni:

- Opšti program obuke državnih službenika i namještenika – 13;
- Specifični program obuke – 16;
- Ostale obuke – 14;
- Opšti program obuke lokalnih službenika i namještenika – 2.

Medijske i promotivne aktivnosti

Programske aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i kretanja na tržištu rada, koje su realizovane u skladu sa situacijom uslijed pandemije novog virusa COVID-19, praćene su kroz medijske i promotivne aktivnosti, usmjerene prema svim ciljnim javnostima.

To je podrazumijevalo:

- promociju vrijednosti Zavoda, njegove vizije i misije, jasno definisanje prioriteta i vidova procesa komuniciranja sa javnošću;
- informisanje javnosti o planiranim i realizovanim aktivnostima, izvještavanje sa sjednica Upravnog odbora ZZZCG;
- komunikaciju između organizacionih jedinica Zavoda koja se odnosi na javne nastupe;
- precizno definisanje aktivnosti medijskog nastupa za sve projekte koje Zavod realizuje u cilju blagovremenog i detaljnog informisanja o svojim aktivnostima, mjerama i programima;
- organizovanje konferencija za medije i ostalih vidova medijskih događaja;
- pisanje i distribuciju saopštenja za javnost i ostalih press-materijala za medije;
- intenzivnu saradnju sa medijima, dvosmjernu komunikaciju vezano za aktuelna pitanja;
- rezervaciju i utvrđivanje termina gostovanja u radio i TV emisijama;
- dnevno uređivanje i ažuriranje web sajta Zavoda;
- kreiranje i realizaciju dvosmjerne komunikacije na Facebook-u;
- pripremu Press-klipinga u vidu izvještaja za VD direktora i informacija iz djelokruga rada savjetnika za informisanje;
- obradu prezentacija aktivnosti Zavoda za potrebe zaposlenih, radi učešća na stručnim skupovima;
- učešće u realizaciji svih događaja koje organizuje Zavod.

Medijski su propačene, između ostalih brojnih aktivnosti Zavoda, sljedeće aktivnosti:

- Početkom godine - pokretanje novog sajta Zavoda i UNDP-a koji je dostupan na adresi www.zatvojbiznis.me. Sajt sadrži sveobuhvatne informacije o Programu grantova za samozapošljavanje, koji se finansira iz pretpristupnih fondova EU.
- Sredinom aprila – održana je konferencija za medije, u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, povodom objavljivanja trećeg Javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava EU za samozapošljavanje. Medijski je promovisan Program grantova za samozapošljavanje s ciljem da svima koji su zainteresovani pruže neophodne informacije o Programu. U svim područnim jedinicama su organizovane trodnevne informativne radionice, o čemu su informisane ciljne javnost putem više kanala komunikacije. Zavod je štampao promotivni materijal za Program grantova za samozapošljavanje »Za tvoj biZZZnis« (brošure, poster), a za tu priliku je reprodukovana i reklama koja je bila zastupljena u svim medijima.
- Početkom juna – učešće VD direktora ZZCG na predstavljanju projekta »Reforma sistema utvrđivanja invaliditeta – Prepoznaj moje mogućnosti« u čijoj će realizaciji Zavod biti partner tokom naredne tri godine.
- Krajem juna – objavljivanje informatora »Kuda nakon osnovne škole«, koji je namijenjen učenicima završnog razreda osnovne škole. Informator je pripremljen uz podršku institucija iz prosvjete, u elektronskoj formi i elektronski dostavljen svim osnovnim školama u Crnoj Gori.
- Krajem jula – promocija Pilot Projekta »Aktivacija žena«, koji finansira Međunarodna organizacija rada koja je održana u Privrednoj komori Crne Gore. Projekat pruža šansu ženama sa malom djecom, koje su izgubile posao tokom pandemije COVID-19, za uključivanje na tržište rada kroz aktivnosti koje će biti realizovane u cilju povećanja njihove zapošljivosti.
- Krajem septembra održan je sastanak predstavnika kancelarije Međunarodne organizacije rada iz Bosne i Hercegovine i Crne Gore te Zavoda za zapošljavanje, s ciljem predstavljanja projekta »World of Work in Montenegro: Paving the road to recovery«. Projekat je nastavak prethodnog projekta finansiranog od strane Vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, čija implementacija je započela krajem avgusta.
- Početkom oktobra – konferencija za medije na kojoj je najavljeno da će kroz šest programa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore: »Direktno otvaranje radnih mjesta – javni rad«, »Aktivacija žena«, »Osposobljavanje za samostalan rad«, »Osposobljavanje za rad kod poslodavca«, »Obrazovanje i osposobljavanje odraslih u 2021. godini«, kao i kroz »Program grantova za samozapošljavanje« biti angažovano ukupno 1.775 nezaposlenih sa evidencije.
- Krajem oktobra – promocija Pilot projekta »Aktiviranje žena« u Beranama i Nikšiću, osmišljen da bi se unaprijedilo zapošljavanje žena koje su tokom pandemije COVID-19 izgubile posao.

- Krajem oktobra – potpisivanje Memoranduma o saradnji između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i njemačke organizacije Help-Hilfe Selbsthilfe, u okviru projekta »Socijalno uključivanje Roma i Egipćana uz posredovanje saradnika za socijalnu inkluziju«.
- Krajem oktobra – konferencija za medije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore povodom potpisivanja ugovora sa 159 nezaposlenih sa evidencije Zavoda, koji su dobili bespovratna sredstva za zapošljavanje i otpočinjanje biznisa iz fondova Evropske unije, u vrijednosti od tri do 7.5 hiljada eura.
- Krajem decembra – tradicionalna godišnja konferencija Zavoda za medije na kojoj je predstavljeno stanje i kretanja na tržištu rada, aktivnosti realizovane tokom 2021. godine i projekti čija realizacija je planirana tokom 2022.godine.

Tokom 2021. godine realizovana su brojna gostovanja predstavnika Zavoda u raznim TV i radio emisijama, na zahtjev novinara. Pripremljeno je, snimljeno i emitovano 14 emisija »PutokaZZZ« i objavljeno 10 strana Zapošljavanje«.

Međunarodna saradnja

Međunarodna saradnja Zavoda se i tokom 2021. godine odvijala u izmijenjenim okolnostima koje je uslovlila pandemija COVID-19, što je bilo izraženije tokom prve polovine godine.

U nemogućnosti da fizički realizuju planirane događaje, međunarodne organizacije su koristile mogućnosti koje pružaju informacione tehnologije i organizovale online-istraživanja, zoom sastanke i radionice na kojima su učestvovali eksperti, predstavnici javnih službi za zapošljavanje i partneri iz Regiona i šire. Između ostalog, zaposleni u Zavodu su učestvovali na konferencijama koje je organizovao Generalni direktorat za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju Evropske komisije na temu aktivnih politika tržišta rada u doba pandemije Covid-19 u državama članicama Evropske unije i zemljama Zapadnog Balkana; na radionicama namijenjenim pripremi zemalja Zapadnog Balkana za učešće u programu EU *Garancija za mlade*; na konferencijama koje je organizovala Evropska fondacija za obuku na temu aktivnih politika tržišta rada i razvoja ljudskog kapitala, mjerenja neusklađenosti vještina; u istraživanju o mikrokreditima; na konferenciji Svjetske asocijacije javnih službi za zapošljavanje/WAPESa o primjeni digitalnih tehnologija u javnim službama za zapošljavanje; na sastancima koje su organizovali Savjet za regionalnu saradnju, Međunarodna organizacija rada, UNDP, UNHCR i druge, koje su se bavili pitanjima mladih, osoba sa invaliditetom, Roma, azilanata, ugroženih grupa na tržištu rada, unapređenja vještina, kao i reorganizacije funkcionisanja Zavoda u cilju efikasnije realizacije poslova i zadataka iz svoje nadležnosti.

Tokom juna, organizovano je učešće predstavnica Zavoda je učestvovala na elektronskoj Generalnoj skupštini WAPESa, na kojoj su zemlje članice usvojile izvještaj o finansijskom poslovanju u 2020. godini i Budžet za 2021. godinu.

Predstavnici Zavoda su, u prvom dijelu godine, učestvovali u pripremama za održavanje Direktorske konferencije i Stručne konferencije Centra javnih službi zemalja Jugoistočne Evrope/CPESEEC kojim je tokom 2021. godine predsjedavao Hrvatski zavod za zapošljavanje, kroz odabir teme za Stručnu konferenciju i pripremu Statističkog biltena br. 11 koji sadrži statističke podatke za period od deset prethodnih godina.

Konferencije su održane 27. i 28. oktobra u Zagrebu, u hibridnom formatu. Tema Direktorske konferencije je bila *Budućnost rada i zapošljavanja nakon pandemije COVID-19*, a Stručne konferencije *Podrška JSZ/Javni službi za zapošljavanje poslodavcima u post-pandemijskom periodu*. Pored predstavnika zemalja članica CPESEECa (Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Sjeverne Makedonije, Slovenije, Srbije, Turske), u ovom događaju su učestvovali i predstavnici WAPESA i Evropske mreže javnih službi za zapošljavanje/EU PES Network. Cilj Direktorske konferencije je bio da se predstavi situacija na tržištima rada zemalja Jugoistočne Evrope pogođene pandemijom COVID-19 i uloga javnih službi za zapošljavanje/JSZ u pružanju podrške oporavku od krize, kao i razgovor o trendovima koji utiču na budućnost rada i zapošljavanja. Usvojeni su zaključci i preporuke: javne službe za zapošljavanje će nastaviti da razvijaju digitalne usluge i podižu kvalitet usluga za svoje klijente; jačati kapacitete svojih zaposlenih, posebno savjetnika za zapošljavanje, kako bi kvalitetno zadovoljile potrebe klijenata; jačati saradnju sa poslodavcima, socijalnim partnerima i ostalim akterima na tržištu rada u cilju predviđanja potreba tržišta rada; pružati usluge usmjerene na povećanje vještina i kompetencija radne snage (obuka, dokvalifikacija i prekvalifikacija), podsticati cjeloživotno učenje i podržavati stručne obuke u sektorima koji imaju deficit vještina; razvijati programe za očuvanje radnih mjesta, samozapošljavanje i mjere aktivne politike tržišta rada usmjerene na podsticanje zapošljavanja u vezi sa zelenom i digitalnom tranzicijom; pružati inovativne i prilagođene usluge kako bi se olakšao prelazak s posla na posao, podržalo povećanje učešća u zapošljavanju i otvaranje novih radnih mjesta; osnaživati ugrožene grupe kako bi se povećao udio zapošljivih ljudi na tržištu rada; unaprijediti praćenje i analizu trendova na tržištu rada kroz predviđanje; kontrolisati i podržavati pravednu i sigurnu migraciju radne snage kako bi se popunio nedostatak radne snage u prioritetnim sektorima. Predsjedavanje CPESEEC-om u 2022. godini je predato Agenciji za zapošljavanje Sjeverne Makedonije.

Predstavnik Zavoda je učestvovao na Regionalnoj konferenciji pod nazivom *»Socio-ekonomski uticaj COVID-19 na Rome u zemljama Zapadnog Balkana«*, koju je organizovao Savjet za regionalnu saradnju/RCC – Akcioni tim za integraciju Roma 13. Decembra u Beogradu/Republika Srbija. Na konferenciji su učestvovali zvaničnici centralne i lokalne vlasti, predstavnici civilnog društva i međunarodnih organizacija iz regiona proširenja EU. Svrha konferencije je bila da se predstave nalazi regionalne procjene socio-ekonomskog uticaja pandemije COVID-19 na Rome na Zapadnom Balkanu, koju je sprovela Akcija za integraciju Roma RCC-a. Cilj konferencije je bio da podstaknu privrede Zapadnog Balkana i drugi relevantni

akteri da odgovore na nalaze i preporuke kreiranjem adekvatnih ciljanih i mainstream politika, odgovarajućih mjera i mogućnosti finansiranja za Rome.

Predstavnica Zavoda za učestvovala na Regionalnom forumu omladinske politike »Zapošljavanje mladih u vrijeme COVID-19«, kojeg je organizovao Omladinski Hub Zapadnog Balkana i Turske/YHWBT, a podržava ga Evropska unija. Regionalni forum je održan 16. decembra u Tirani/Republika Albanija.

Mreža nevladinih organizacija pod nazivom - Omladinski HUB za Zapadni Balkan i Tursku obuhvata organizacije iz Crne Gore, Srbije, Sjeverne Makedonije, Albanije i Turske. Na konferenciji su učestvovali predstavnici vladinih institucija, kao i brojni predstavnici NVO sektora. Cilj konferencije je bio da se upoznaju profesionalci iz različitih zemalja koji rade sa mladima, da razmijene iskustva u radu sa mladima *koji nisu zaposleni, u procesu obrazovanja i obuke/NEET*, primjere dobre prakse, kao i teškoće u radu sa njima. Zaključak konferencije je bio da je potrebno više susreta sa kolegama iz različitih zemalja na kojima će se razmjenivati iskustva u radu sa mladima, prezentovati primjeri dobre prakse kao i izazovi i teškoće u radu u cilju poboljšanja položaja mladih na tržištu rada.

Delegacija Zavoda, koju je predvodio vršilac dužnosti direktora ZZZCG, boravila je krajem novembra u službenoj posjeti Nacionalnoj službi za zapošljavanje Republike Srbije. Ovaj bilateralni susret je nastavak dobre saradnje institucija dvije države, definisan Protokolom o saradnji, koji je potpisan 2009.godine. Tokom razgovora su razmijenjene informacije o efikasnosti realizovanih mjera u periodu pandemije COVID-19, o načinu realizacije programa aktivne politike zapošljavanja u narednoj godini, kao i o unapređenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije u cilju povećanja zapošljivosti osoba sa invaliditetom. Predstavnici dvije službe su razmijenili iskustva i o načinu organizovanja, operativnosti i funkcionalnosti informacionog sistema. Zajednički je ocijenjeno da će ovaj radni sastanak dodatno unaprijediti saradnju službi za zapošljavanje Crne Gore i Republike Srbije koja će biti nastavljena kroz bilateralne kontakte i kroz regionalnu saradnju.

Tokom izvještajnog perioda, organizovano je 11 redovnih i dvije elektronske sjednice Upravnog odbora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

3.3. Služba za finansijsko poslovanje

Registra rizika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Sprovedene su aktivnosti na identifikaciji novih i analizi postojećih rizika na nivou Zavoda za zapošljavanje Crne Gore zapošljavanje Crne Gore sobzirom na mogući negativni uticaj COVID 19 pandemije ostvarivanje postavljenih ciljeva institucije.

Izrada izmjena i dopuna procedura objedinjenih u Knjizi procedura Centralne službe ZZZCG i Knjige procedura Područnih jedinica

Donošenjem novog akta o Unutrašnjoj organizaciji i sistematizacij Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, otpočelo se sa usaglašavanjem procedura sa novim aktom, kao i donošenjem novih procedura i objedinjavanje u Knjigu procedura Centralne službe Zavoda za zapošljavanje i Knjige procedura Područnih jedinica

Izrada Plana integriteta za 2021–2023. godinu

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije ("Sl. list CG", br. 53/14) i Uputstvom izrađen je novi Plan integriteta za 2021–2023. godinu. Plan je u elektronskoj i štampanoj verziji blagovremeno dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije.

Redovne aktivnosti iz oblasti privatizacije

Aktivnosti iz oblasti privatizacije su se odnosile na redovnu komunikacija sa preduzećima u kojima je Zavod jedan od akcionara a to su: AD "Ulcinjska rivijer" Ulcinj, AD "Marina" Bar, AD "Barska plovidba" Bar, AD 13 jul "Plantaže" Podgorica, AD "Montepranzo Bokaproduk" Tivat, AD "Luka Kotor" Kotor, AD "Budvanska rivijera" Budva i Hoteli "Sveti Stefan" Budva. Održane su Skupštine akcionara i izabrani predstavnici u odborima direktora u onim društvima gdje je Zavod imao to pravo u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Ukupni izdaci Zavoda za zapošljavanje u 2021. godine iznose 38.870.012,36€, od čega:

- za pasivne mjere politike zapošljavanja (novčana naknada) – 17.384.240,52€;
- za aktivnu politiku zapošljavanja (APZ) i Fond za profesionalnu rehabilitaciju – 12.871.781,53€;
- projekat grantova za samozapošljavanje 1.734.457,91€;
- tekući izdaci, jednokratne socijalne pomoć nezaposlenim licima – 6.860.887,67€;
- IPA projekti (Projekat Aktivacija žena) – 18.644,73€.

Učešće pojedinih mjera u ukupnim izdacima je:

- Pasivne mjere – 44,72%;
- Fond i mjere APZ-a – 33,31%;
- Grantovi za samozapošljavanje – 4,46%;
- Tekući izdaci – 17,46%;
- IPA projekti – 0,05%.

3.4. Javne nabavke

Planom javnih Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2021. godinu, opredijeljen je budžet za javne nabavke sa procijenjenom vrijednošću od 548.280€. Od tog iznosa na nabavku roba planirano je 33.300€, za nabavku usluga 482.980€ i za izvođenje radova 32.000€.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 74/19), Planom javnih nabavki Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2021. godinu i odlukama ovlašćenog lica Zavoda za zapošljavanje do 31.12.2021. godine, pokrenuto je 15 i realizovano je 14 postupaka javnih nabavki.

Predmetni postupci javnih nabavki provedeni su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama metodom otvorenog postupka javnih nabavki (javni poziv, javni tender), kroz postupak nabavke jednostavne nabavke.

U otvorenom postupku putem javnog nadmetanja pokrenuto je 5, a realizovano je 6 postupka javnih nabavki i to: poštanske usluge, usluge čišćenja, usluge oglašavanja i marketinga, usluge arhiviranja, dok su za usluge obrazovanja odraslih po partijama, od 66 partija realizovano 5 partija.

Nabavka usluga emitovanja televizijskog programa je započeta u decembru 2020. godine, a realizovana je u 2021. godini.

Ugovorene vrijednosti nabavki putem otvorenog postupka, sa uračunatim PDV-om iznosi 179.484,21€.

Kroz postupak nabavke jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti veće od 5.000 eura) je pokrenuto je 7 postupka javnih nabavki, i svi su realizovani i to nabavka: sredstava za čišćenje, telefonske centrale, usluga zaštitara, usluga održavanje službenih vozila po partijama, usluga održavanje opreme po partijama, usluga održavanje softvera po partijama i izvođenje građevinskih radova.

Nabavka usluga održavanje softvera po partijama, je objavljena za 4 partije za koje su zaključeni ugovori. Za dvije partije izvršilac usluga je odustao od ugovora, čija ukupna vrijednost iznosi 17.662,12€, tako da ugovorena vrijednosti za nabavku navedenih usluga, sa uračunatim PDV-om 76.494,46€.

U navedenom periodu vršene su nabavke profakturom, ili zaključivanjem ugovora, (vrijednost predračuna/profakture, ili ugovora je manja od 5.000 eura), shodno Zakonu o javnim nabavkama, ukupne vrijednosti sa uračunatim PDV-om 43.540,14€.

Ukupna vrijednost javnih nabavki, sa uračunatim PDV-om, realizovanih putem otvorenog postupka, jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti veće od 5.000 eura, i procijenjene vrijednosti manje od 5.000 eura), iznosi 299.518,81€.

3.5. Odjeljenje za unutrašnju reviziju

Unutrašnja revizija je nezavisna i objektivna aktivnost čiji je cilj dodavanje vrijednosti organizaciji kroz unapređenje njenog rada i efikasnije ostvarivanje postavljenih ciljeva, primjenom sistematskog i disciplinovanog pristupa u ocjeni i davanju preporuka za poboljšanje upravljanja, upravljanja rizicima i internih kontrola organizacije.

Misija unutrašnje revizije je da unaprjeđuje i štiti organizacione vrijednosti Zavoda kroz pružanje usluga uvjeravanja, savjeta i uvida, a svojim aktivnostima unutrašnja revizija treba da doprinese sprovođenju politika, programa i aktivnosti kao i efektivnom, efikasnom i ekonomičnom upravljanju resursima.

U skladu sa Godišnjim planom rada unutrašnje revizije broj 10-580, od 14.01.2021. godine, Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u 2021. godini sprovelo 3 revizije:

(1) Reviziju procesa plaćanja faktura

Cilj revizije, bio je:

- Ocjeniti nivo primjene zakonskih propisa i internih akata, kojima se propisuje obavljanje procesa plaćanja faktura, prolaskom kroz sve korake procesa.
- Procijeniti primjenjivost i efektivnost uspostavljenih unutrašnjih kontrola u svim fazama procesa evidentiranja i plaćanja faktura.

Obuhvat revizije, bio je proces plaćanja faktura za revidirani period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine i odnosio se na:

- aktivnosti vezane za prijem faktura,
- evidentiranje i upis u Knjigu ulaznih faktura,
- kontrolu ispravnosti i kompletiranje sa pratećom dokumentacijom,
- kniženje, potvrda ispravnosti i formiranje zahtjeva, kao i
- kompletiranje i arhiviranje dokumentacije.

U postupku Revizije procesa plaćanja faktura date su 4 preporuke.

(2) Revizija subvencija zarada lica sa invaliditetom

Cilj revizije, bio je:

- procijeniti adekvatnosti sistema unutrašnjih kontrola u procesu ostvarivanja prava na subvencije zarada lica sa invaliditetom, kao i
- procijeniti usklađenosti sa zakonskom regulativom i internim aktima.

Obuhvat revizije, bio je vezan za sve aktivnosti i postupke u ostvarivanju prava na subvenciju zarada lica sa invaliditetom, od dostavljanja potrebne dokumentacije, do krajnje isplate subvencije na zaradu.

U postupku revizije Subvencija zarada lica sa invaliditetom date su 4 preporuke.

(3) Revizija Programa grant šema za samozapošljavanje

Cilj revizije, bio je:

- procijeniti adekvatnosti sistema unutrašnjih kontrola unutar samog projekta, kao i
- procijenu usklađenosti sa projektnom dokumentacijom i drugim aktima.

Obuhvat revizije, bile su aktivnosti i postupci, vezani za sprovođenje Programa granta za samozapošljavanje, sa posebnim osvrtom na angažovanje službenika Zavoda.

U postupku Revizije Programa grant šema za samozapošljavanje date su 3 preporuke.

PRILOG**Nezaposleni
– po opštinama, biroima rada i polu –**

(Tab. 15.)

Rb	Opština	31.12.2020.			31.12.2021.			Nominala razlika			Index		
		Σ	Žene	Muški	Σ	Žene	Muški	Σ (5-2)	Žene (6-3)	Muški (7-4)	Σ (5:2)	Žene (6:3)	Muški (7:4)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Andrijevića	858	465	393	974	515	459	116	50	66	113.52	110.75	116.79
2	Berane	4728	2639	2089	5279	2970	2309	551	331	220	111.65	112.54	110.53
3	Budva	1057	675	382	1116	727	389	59	52	7	105.58	107.70	101.83
4	Bijelo Polje	4061	2431	1630	5005	3090	1915	944	659	285	123.25	127.11	117.48
5	Bar	2462	1569	893	2615	1721	894	153	152	1	106.21	109.69	100.11
6	Cetinje	1388	761	627	1573	866	707	185	105	80	113.33	113.80	112.76
7	Danilovgrad	1160	713	447	1375	868	507	215	155	60	118.53	121.74	113.42
8	Golubovci	819	500	319	986	629	357	167	129	38	120.39	125.80	111.91
9	Gusinje	655	356	299	757	425	332	102	69	33	115.57	119.38	111.04
10	H. Novi	1099	693	406	937	568	369	-162	-125	-37	85.26	81.96	90.89
11	Kolašin	917	486	431	1019	543	476	102	57	45	111.12	111.73	110.44
12	Kotor	508	286	222	488	298	190	-20	12	-32	96.06	104.20	85.59
13	Mojkovac	877	519	358	1208	694	514	331	175	156	137.74	133.72	143.58
14	Nikšić	4574	2856	1718	6384	3875	2509	1810	1019	791	139.57	135.68	146.04
15	Podgorica	9034	5490	3544	11152	7011	4141	2118	1521	597	123.44	127.70	116.85
16	Plav	1909	1055	854	2159	1174	985	250	119	131	113.10	111.28	115.34
17	Petnjica	1109	626	483	1211	697	514	102	71	31	109.20	111.34	106.42
18	Pljevlja	2611	1555	1056	3030	1874	1156	419	319	100	116.05	120.51	109.47
19	Plužine	255	125	130	287	140	147	32	15	17	112.55	112.00	113.08
20	Rožaje	3920	2123	1797	5522	3224	2298	1602	1101	501	140.87	151.86	127.88
21	Šavnik	81	39	42	125	58	67	44	19	25	154.32	148.72	159.52
22	Tivat	724	410	314	773	453	320	49	43	6	106.77	110.49	101.91
23	Tuzi	899	504	395	1271	798	473	372	294	78	141.38	158.33	119.75
24	Ulcinj	1648	977	671	1961	1197	764	313	220	93	118.99	122.52	113.86
25	Žabljak	156	91	65	179	107	72	23	16	7	114.74	117.58	110.77
26	Crna Gora	47509	27944	19565	57386	34522	22864	9877	6578	3299	120.79	123.54	116.86

Nezaposleni

– po opštinama, biroima rada, stepenima stručne spreme² i polu –

(Tab.16.)

Opština	Σ	Ž	I	I ž	II	II ž	III	II Iž	IV	IV ž	V	Vž	VI-1	VI-1 ž	VI-2	VI-2 ž	VII-1	VII-1 ž	VII-2	VII-2 ž	VIII	VIII ž
Andrijevica	974	515	364	209	15	4	248	114	298	162	0	0	5	3	0	0	42	23	2	0	0	0
Berane	5279	2970	1757	1029	124	90	1133	592	1733	972	5	3	60	31	0	0	451	243	15	10	1	0
Budva	1116	727	203	126	33	22	180	113	380	258	2	1	39	28	1	0	257	169	19	10	2	0
Bijelo Polje	5005	3090	1642	1106	198	125	1168	608	1229	807	22	5	44	20	0	0	685	409	16	10	1	0
Bar	2615	1721	693	480	86	56	413	217	720	478	7	3	58	39	0	0	620	434	18	14	0	0
Cetinje	1573	866	419	204	47	27	234	116	523	292	2	1	19	8	0	0	317	211	12	7	0	0
Danilovgrad	1375	868	348	222	39	34	325	180	462	305	4	0	7	3	0	0	187	122	3	2	0	0
Golubovci	986	629	254	173	43	26	215	123	325	209	7	0	11	5	0	0	130	93	1	0	0	0
Gusinje	757	425	395	266	1	0	111	36	171	81	3	1	6	3	0	0	64	35	5	3	1	0
H. Novi	937	568	118	78	61	33	188	83	257	172	1	0	49	30	0	0	248	164	15	8	0	0
Kolašin	1019	543	354	205	25	20	241	111	302	145	4	1	5	1	0	0	87	59	1	1	0	0
Kotor	488	298	44	21	16	13	84	30	127	75	0	0	24	9	0	0	182	140	10	9	1	1
Mojkovac	1208	694	282	187	34	24	430	204	326	195	3	1	8	6	0	0	125	77	0	0	0	0
Nikšić	6384	3875	1102	672	227	151	1462	763	2081	1288	11	1	77	57	0	0	1358	894	61	46	5	3
Podgorica	11152	7011	3196	1969	354	247	1536	856	3199	2075	35	4	146	95	3	0	2583	1704	96	57	4	4
Plav	2159	1174	1069	710	19	7	340	120	536	257	10	4	14	6	0	0	160	65	10	5	1	0
Petnjica	1211	697	868	576	31	16	137	28	146	64	1	1	1	1	0	0	27	11	0	0	0	0
Pljevlja	3030	1874	778	483	123	85	697	368	1058	711	6	0	35	21	1	0	322	200	10	6	0	0
Plužine	287	140	61	30	3	2	97	44	93	43	3	1	1	1	0	0	28	18	0	0	1	1
Rožaje	5522	3224	3077	2084	25	9	970	386	916	494	11	4	31	12	0	0	474	228	18	7	0	0
Šavnik	125	58	29	22	2	0	36	14	38	12	0	0	0	0	0	0	20	10	0	0	0	0
Tivat	773	453	149	81	39	28	146	67	210	127	9	1	18	10	1	1	188	130	13	8	0	0
Tuzi	1271	798	664	431	24	11	149	84	306	197	2	1	5	2	1	0	109	66	11	6	0	0
Ulcinj	1961	1197	624	399	58	31	289	160	450	280	3	1	28	10	0	0	457	289	50	27	2	0
Žabljak	179	107	16	8	1	1	22	11	85	51	2	0	2	1	0	0	51	35	0	0	0	0
UKUPNO	57386	34522	18506	11771	1628	1062	10851	5428	15971	9750	153	34	693	402	7	1	9172	5829	386	236	19	9

² I stepen - osnovno obrazovanje i lice bez stručne spreme, II stepen - niza stručna sprema, III - trogodišnje srednje obrazovanje, IV stepen - četvorogodišnje srednje obrazovanje, V stepen - srednje stručno obrazovanje plus specijalizacija, VI stepen - visa skola, VII stepen - visoka stručna sprema (VII-2 stepen - magistar nauka), VIII stepen - doktor nauka

Nezaposleni po opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme (Tab. 17.)

Rb	PJ/ biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Bar	2615	1721	693	480	86	56	413	217	720	478	7	3	58	39	0	0	620	434	18	14	0	0
2	Budva	1116	727	203	126	33	22	180	113	380	258	2	1	39	28	1	0	257	169	19	10	2	0
3	Ulcinj	1961	1197	624	399	58	31	289	160	450	280	3	1	28	10	0	0	457	289	50	27	2	0
4	PJ Bar	5692	3645	1520	1005	177	109	882	490	1550	1016	12	5	125	77	1	0	1334	892	87	51	4	0
5	Berane	5279	2970	1757	1029	124	90	1133	592	1733	972	5	3	60	31	0	0	451	243	15	10	1	0
6	Andrijevica	974	515	364	209	15	4	248	114	298	162	0	0	5	3	0	0	42	23	2	0	0	0
7	PJ Berane	6253	3485	2121	1238	139	94	1381	706	2031	1134	5	3	65	34	0	0	493	266	17	10	1	0
8	Bijelo Polje	5005	3090	1642	1106	198	125	1168	608	1229	807	22	5	44	20	0	0	685	409	16	10	1	0
9	Mojkovac	1208	694	282	187	34	24	430	204	326	195	3	1	8	6	0	0	125	77	0	0	0	0
10	Kolašin	1019	543	354	205	25	20	241	111	302	145	4	1	5	1	0	0	87	59	1	1	0	0
11	PJ Bijelo Polje	7232	4327	2278	1498	257	169	1839	923	1857	1147	29	7	57	27	0	0	897	545	17	11	1	0
12	Nikšić	6384	3875	1102	672	227	151	1462	763	2081	1288	11	1	77	57	0	0	1358	894	61	46	5	3
13	Šavnik	125	58	29	22	2	0	36	14	38	12	0	0	0	0	0	0	20	10	0	0	0	0
14	Plužine	287	140	61	30	3	2	97	44	93	43	3	1	1	1	0	0	28	18	0	0	1	1
15	PJ Nikšić	6796	4073	1192	724	232	153	1595	821	2212	1343	14	2	78	58	0	0	1406	922	61	46	6	4
16	Plav	2159	1174	1069	710	19	7	340	120	536	257	10	4	14	6	0	0	160	65	10	5	1	0
17	Gusinje	757	425	395	266	1	0	111	36	171	81	3	1	6	3	0	0	64	35	5	3	1	0
18	PJ Plav	2916	1599	1464	976	20	7	451	156	707	338	13	5	20	9	0	0	224	100	15	8	2	0
19	Pijavlja	3030	1874	778	483	123	85	697	368	1058	711	6	0	35	21	1	0	322	200	10	6	0	0
20	Žabljak	179	107	16	8	1	1	22	11	85	51	2	0	2	1	0	0	51	35	0	0	0	0
21	PJ Pijavlja	3209	1981	794	491	124	86	719	379	1143	762	8	0	37	22	1	0	373	235	10	6	0	0
22	Podgorica	11152	7011	3196	1969	354	247	1536	856	3199	2075	35	4	146	95	3	0	2583	1704	96	57	4	4
23	Tuzi	1271	798	664	431	24	11	149	84	306	197	2	1	5	2	1	0	109	66	11	6	0	0
24	Golubovci	986	629	254	173	43	26	215	123	325	209	7	0	11	5	0	0	130	93	1	0	0	0
25	Cetinje	1573	866	419	204	47	27	234	116	523	292	2	1	19	8	0	0	317	211	12	7	0	0
26	Danilovgrad	1375	868	348	222	39	34	325	180	462	305	4	0	7	3	0	0	187	122	3	2	0	0
27	PJ Podgorica	16357	10172	4881	2999	507	345	2459	1359	4815	3078	50	6	188	113	4	0	3326	2196	123	72	4	4
28	Rožaje	5522	3224	3077	2084	25	9	970	386	916	494	11	4	31	12	0	0	474	228	18	7	0	0
29	Petnjica	1211	697	868	576	31	16	137	28	146	64	1	1	1	1	0	0	27	11	0	0	0	0
30	PJ Rožaje	6733	3921	3945	2660	56	25	1107	414	1062	558	12	5	32	13	0	0	501	239	18	7	0	0
31	Herceg Novi	937	568	118	78	61	33	188	83	257	172	1	0	49	30	0	0	248	164	15	8	0	0
32	Kotor	488	298	44	21	16	13	84	30	127	75	0	0	24	9	0	0	182	140	10	9	1	1
33	Tivat	773	453	149	81	39	28	146	67	210	127	9	1	18	10	1	1	188	130	13	8	0	0
34	PJ Herceg Novi	2198	1319	311	180	116	74	418	180	594	374	10	1	91	49	1	1	618	434	38	25	1	1
35	CRNA GORA	57386	34522	18506	11771	1628	1062	10851	5428	15971	9750	153	34	693	402	7	1	9172	5829	386	236	19	9

Nezaposleni po opštinama, biroima rada, nivoima i podnivoima obrazovanja³ i polu

(Tab. 18.)

		Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo															IV-1		IV-2	
Biro rada	Ukupno	žena	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Andrijevića	974	515	15	13	1	0	9	2	10	5	329	189	15	4	248	114	298	162	0	0
Berane	5279	2970	258	169	11	6	31	18	23	9	1434	827	124	90	1133	592	1733	972	1	0
Budva	1116	727	96	70	0	0	4	2	2	1	101	53	33	22	180	113	380	258	2	1
Bijelo Polje	5005	3090	179	125	18	12	87	68	58	34	1300	867	198	125	1168	608	1229	807	21	4
Bar	2615	1721	159	106	8	7	38	33	23	19	465	315	86	56	413	217	720	478	7	3
Cetinje	1573	866	7	5	0	0	11	5	7	2	394	192	47	27	234	116	523	292	2	1
Danilovgrad	1375	868	29	18	2	2	6	5	3	3	308	194	39	34	325	180	462	305	4	0
Golubovci	986	629	28	24	0	0	9	6	4	4	213	139	43	26	215	123	325	209	7	0
Gusinje	757	425	66	49	4	3	23	17	10	8	292	189	1	0	111	36	171	81	3	1
H. Novi	937	568	21	17	5	5	5	3	3	2	84	51	61	33	188	83	257	172	1	0
Kolašin	1019	543	4	4	2	0	6	4	7	4	335	193	25	20	241	111	302	145	4	1
Kotor	488	298	10	4	0	0	1	0	3	0	30	17	16	13	84	30	127	75	0	0
Mojkovac	1208	694	24	21	1	1	4	3	4	4	249	158	34	24	430	204	326	195	3	1
Nikšić	6384	3875	182	122	11	5	26	17	12	6	871	522	227	151	1462	763	2081	1288	11	1
Podgorica	11152	7011	983	625	77	32	131	87	126	75	1879	1150	354	247	1536	856	3199	2075	32	4
Plav	2159	1174	194	144	14	6	143	111	86	51	632	398	19	7	340	120	536	257	6	4
Petnjica	1211	697	109	76	7	6	51	40	15	9	686	445	31	16	137	28	146	64	1	1
Pljevlja	3030	1874	92	63	3	2	38	22	17	13	628	383	123	85	697	368	1058	711	6	0
Plužine	287	140	16	11	1	1	0	0	0	0	44	18	3	2	97	44	93	43	3	1
Rožaje	5522	3224	269	212	21	12	371	345	95	72	2321	1443	25	9	970	386	916	494	9	4
Šavnik	125	58	3	2	0	0	2	2	3	2	21	16	2	0	36	14	38	12	0	0
Tivat	773	453	41	26	5	2	8	3	16	6	79	44	39	28	146	67	210	127	8	0
Tuzi	1271	798	74	49	7	2	41	36	24	15	518	329	24	11	149	84	306	197	2	1
Ulcinj	1961	1197	58	40	16	12	50	36	54	26	446	285	58	31	289	160	450	280	2	1
Žabljak	179	107	0	0	0	0	0	0	0	0	16	8	1	1	22	11	85	51	2	0
UKUPNO	57386	34522	2917	1995	214	116	1095	865	605	370	13675	8425	1628	1062	10851	5428	15971	9750	137	29

³ Nivoi i podnivoi obrazovanja u skladu sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija:

111 Podnivo I1 - Bez školske spreme, 112 Podnivo I1 -Završeno 1-3 razreda, 113 Podnivo I1 -Završeno 4 razreda, 114 Podnivo I1 -Završeno 5-7 razreda, 121 Podnivo I2 -Završena osnovna škola, 201 Nivo II, 301 Nivo III, 411 Podnivo IV1 - stepen 40, 421 Podnivo IV1 - stepen 50, 501 Nivo V - stepen 61, 502 Nivo V - stepen 62, 503 Nivo V - stepen 50, 601 Nivo VI - Bachelori 3 godine (180 ECTS), 711 Podnivo VII1 - Bolonja (240 ECTS), 712 Podnivo VII1 - stepen 71, 713 Podnivo VII1 - Bolonja (240 i 180+60 ECTS), 721 Podnivo VII2 - stepen 72, 722 Podnivo VII2 - Bolonja (Master magisti), 801 Nivo VIII

Nivo	V						VI		VII										VIII	
	Podnivo								VII-1						VII-2					
Biro rada	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž
Andrijevića	5	3	0	0	0	0	14	6	3	2	20	11	5	4	1	0	1	0	0	0
Berane	60	31	0	0	4	3	143	78	44	27	154	68	110	70	4	3	11	7	1	0
Budva	39	28	1	0	0	0	82	54	21	16	95	59	59	40	7	5	12	5	2	0
Bijelo Polje	44	20	0	0	1	1	251	140	75	47	171	92	188	130	4	3	12	7	1	0
Bar	58	39	0	0	0	0	330	229	32	18	140	92	118	95	7	6	11	8	0	0
Cetinje	19	8	0	0	0	0	132	80	34	25	52	36	99	70	8	5	4	2	0	0
Danilovgrad	7	3	0	0	0	0	79	52	9	7	39	24	60	39	1	1	2	1	0	0
Golubovci	11	5	0	0	0	0	60	45	13	10	27	19	30	19	0	0	1	0	0	0
Gusinje	6	3	0	0	0	0	31	14	2	2	24	14	7	5	2	1	3	2	1	0
H. Novi	49	30	0	0	0	0	112	70	15	13	89	60	32	21	10	4	5	4	0	0
Kolašin	5	1	0	0	0	0	32	19	8	6	23	14	24	20	0	0	1	1	0	0
Kotor	24	9	0	0	0	0	81	62	10	7	53	40	38	31	6	5	4	4	1	1
Mojkovac	8	6	0	0	0	0	56	38	9	8	30	10	30	21	0	0	0	0	0	0
Nikšić	77	57	0	0	0	0	466	270	100	79	334	217	458	328	29	21	32	25	5	3
Podgorica	146	95	3	0	3	0	1045	674	228	172	714	438	596	420	54	28	42	29	4	4
Plav	14	6	0	0	4	0	48	22	6	2	73	22	33	19	2	0	8	5	1	0
Petnjica	1	1	0	0	0	0	8	4	4	1	9	2	6	4	0	0	0	0	0	0
Pljevlja	35	21	1	0	0	0	128	74	37	28	92	59	65	39	3	3	7	3	0	0
Plužine	1	1	0	0	0	0	10	6	3	1	7	6	8	5	0	0	0	0	1	1
Rožaje	31	12	0	0	2	0	120	49	56	31	241	118	57	30	11	4	7	3	0	0
Šavnik	0	0	0	0	0	0	11	4	1	0	1	0	7	6	0	0	0	0	0	0
Tivat	18	10	1	1	1	1	56	33	7	5	72	53	53	39	3	2	10	6	0	0
Tuzi	5	2	1	0	0	0	55	33	7	5	23	12	24	16	4	1	7	5	0	0
Ulcinj	28	10	0	0	1	0	282	178	40	31	80	42	55	38	10	4	40	23	2	0
Žabljak	2	1	0	0	0	0	20	16	4	2	11	7	16	10	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	693	402	7	1	16	5	3652	2250	768	545	2574	1515	2178	1519	166	96	220	140	19	9

Nezaposleni prema opštinama, biroima rada, polu i dužini traženja zaposlenja

(Tab. 19.)

Rb	Opština	Dužina traženja zaposlenja															
		Ukupno	ž	Do6m	ž	Preko 6do9m	ž	Preko 9do12m	ž	Preko 1do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do8g	ž	Preko8g	ž
1	Andrijevića	974	515	111	51	46	24	107	54	236	122	255	163	172	87	47	14
2	Bar	2612	1720	874	585	129	83	308	221	669	454	297	206	287	158	48	13
3	Berane	5279	2970	821	419	236	125	390	205	1111	598	1151	815	1420	766	150	42
4	B. Polje	5005	3090	1269	747	340	216	708	451	1124	724	900	659	420	215	244	78
5	Budva	1115	727	374	225	91	57	117	81	324	215	82	61	107	81	20	7
6	Cetinje	1573	866	345	195	111	58	174	105	547	299	153	98	139	78	104	33
7	Danilovgrad	1375	868	347	208	119	72	168	119	419	267	145	100	133	85	44	17
8	Golubocvi	986	629	262	156	94	63	125	90	300	191	99	72	80	52	26	5
9	Gusinje	757	425	85	48	31	17	67	37	226	113	272	172	65	32	11	6
10	H. Novi	937	568	401	242	65	43	77	52	238	161	66	40	63	24	27	6
11	Kolašin	1019	543	180	90	54	26	136	70	331	174	207	130	45	22	66	31
12	Kotor	488	298	218	160	39	28	54	30	95	51	26	13	28	11	28	5
13	Mojkovac	1207	694	271	136	85	40	198	123	353	215	173	126	62	29	65	25
14	Nikšić	6383	3875	1911	1038	538	330	1169	717	1439	913	633	447	493	329	200	101
15	Petnjica	1211	697	93	39	27	18	106	67	291	157	354	250	328	162	12	4
16	Plav	2159	1174	237	99	80	37	222	120	529	290	775	473	278	147	38	8
17	Pljevlja	3029	1874	789	451	169	104	407	266	843	547	342	242	299	194	180	70
18	Plužine	287	140	57	24	27	12	33	19	111	54	31	18	25	10	3	3
19	Podgorica	11151	7011	3228	1943	990	613	1486	1006	3002	1951	1367	853	767	516	311	129
20	Rožaje	5519	3224	891	506	396	283	896	594	1554	904	1170	668	559	255	53	14
21	Šavnik	125	58	38	16	9	3	31	17	26	17	9	3	5	1	7	1
22	Tivat	772	452	257	155	57	30	92	56	227	136	73	49	44	21	22	5
23	Tuzi	1271	798	262	168	117	79	228	164	283	196	216	107	142	79	23	5
24	Ulcinj	1960	1197	644	406	103	63	266	153	547	340	189	117	153	98	58	20
25	Žabljak	179	107	59	37	18	11	15	11	53	30	14	11	9	4	11	3
26	Ukupno	57373	34520	14024	8144	3971	2435	7580	4828	14878	9119	8999	5893	6123	3456	1798	645

Nezaposleni

- prema dužini traženja zaposlenja, polu i stepenima stručne spreme -

(Tab. 20.)

Vrijeme	Ukupno	Žene	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
Do 6 mjeseci	14035	8145	2682	1709	224	163	2153	965	3885	2114	32	10	140	91	2	0	4762	2996	150	95	5	2
Preko 6 do 9 mjes	3971	2435	1143	761	87	63	738	374	1307	778	15	5	63	36	0	0	592	404	25	14	1	0
Preko 9 do 12 mjes	7580	4828	2634	1788	195	139	1511	826	2266	1454	15	4	68	39	2	0	833	544	55	33	1	1
Preko 1 do 3 godine	14879	9120	4553	2920	338	236	2849	1505	4612	2902	42	8	208	118	2	0	2156	1356	111	69	8	6
Preko 3 do 5 godina	9000	5893	4347	2862	346	261	1782	1051	1958	1377	24	5	100	61	0	0	420	264	22	12	1	0
Preko 5 do 8 godina	6123	3456	2787	1645	216	125	1325	571	1445	901	10	1	68	38	1	1	258	166	13	8	0	0
Preko 8 godina	1798	645	360	86	222	75	493	136	498	224	15	1	46	19	0	0	151	99	10	5	3	0
UKUPNO	57386	34522	18506	11771	1628	1062	10851	5428	15971	9750	153	34	693	402	7	1	9172	5829	386	236	19	9

Nezaposleni

- prema godinama starosti i dužini traženja zaposlenja -

(Tab. 21.)

Godine starosti	Ukupno	UkupnoZ	do6m	Ž	6do9m	Ž	9do12m	Ž	1do3g	Ž	3do5g	Ž	5do8g	Ž	preko8g	Ž
Do 18 godina	172	98	99	51	19	10	21	13	33	24	0	0	0	0	0	0
Preko 18 do 24 godina	6677	3789	3785	2099	489	284	793	460	1325	783	220	124	67	39	0	0
Preko 25 do 29 godina	6829	4233	2638	1554	478	329	1026	692	1984	1247	410	243	266	158	27	10
Preko 30 do 39 godina	13046	8192	3163	1887	1069	693	2126	1449	3754	2373	1453	860	1220	794	261	136
Preko 40 do 49 godina	13159	8099	2202	1322	935	586	1871	1211	3586	2261	2530	1661	1691	911	344	147
Preko 50 godina	17501	10111	2148	1232	981	533	1743	1003	4197	2432	4387	3005	2879	1554	1166	352
Ukupno	57386	34522	14035	8145	3971	2435	7580	4828	14879	9120	9000	5893	6123	3456	1798	645

Nezaposleni

– prema opštinama, biroima rada i godinama starosti –

(Tab. 22.)

Rb	Opština	Godine starosti																			
		15-19	Ž	20-24	Ž	25-29	Ž	30-34	Ž	35-39	Ž	40-44	Ž	45-49	Ž	50-54	Ž	55-60	Ž	>60	ž
1	Andrijevića	16	5	65	31	72	40	76	42	87	52	92	58	115	64	137	74	165	76	149	73
2	Bar	117	56	437	250	504	276	477	268	469	254	568	327	609	370	717	408	758	379	623	382
3	Berane	6	3	78	50	139	102	154	107	155	100	116	77	113	63	125	84	132	93	98	48
4	B. Polje	130	64	476	298	541	357	529	335	522	337	570	385	638	423	605	364	578	309	416	218
5	Budva	36	19	250	160	332	223	349	254	298	201	307	196	272	181	282	193	269	186	220	108
6	Cetinje	18	9	119	71	211	129	212	129	193	119	163	88	147	78	193	106	214	101	103	36
7	Danilovgrad	32	12	145	89	137	84	179	129	164	102	151	101	152	93	149	98	166	99	100	61
8	Golubocvi	16	10	132	80	120	80	97	62	108	72	108	78	102	68	126	76	99	67	78	36
9	Gusinje	12	9	77	41	89	47	90	43	77	32	75	46	71	46	100	62	97	55	69	44
10	H. Novi	3	2	83	45	108	71	108	82	107	78	108	60	107	62	97	55	128	72	88	41
11	Kolašin	21	10	63	37	124	71	91	59	107	54	108	59	126	69	133	72	157	72	89	40
12	Kotor	2	0	60	45	69	53	61	43	55	31	41	22	43	28	40	26	72	36	45	14
13	Mojkovac	35	12	122	69	120	73	93	61	101	58	152	93	154	85	144	86	176	88	111	69
14	Nikšić	109	36	677	398	827	515	788	496	919	604	887	553	807	489	615	376	526	284	229	124
15	Petnjica	324	169	1265	763	1605	1015	1449	979	1365	904	1324	854	1165	720	1064	665	967	587	624	355
16	Plav	59	27	214	113	237	118	247	124	247	127	222	117	213	122	236	152	258	145	226	129
17	Pljevlja	30	16	71	38	81	47	89	61	92	49	139	78	186	104	208	119	155	81	160	104
18	Plužine	73	22	275	157	302	173	283	171	301	187	341	216	340	221	378	251	392	259	345	217
19	Podgorica	7	2	26	13	32	20	31	12	29	16	34	16	33	23	38	20	37	15	20	3
20	Rožaje	151	80	496	278	604	349	517	289	538	291	662	382	703	423	694	415	582	333	575	384
21	Šavnik	2	0	15	7	13	7	17	9	14	7	17	9	11	5	6	4	21	8	9	2
22	Tivat	14	5	67	34	85	53	98	68	106	73	90	52	79	50	97	56	87	38	50	24
23	Tuzi	26	15	126	83	135	88	169	115	163	117	153	99	161	106	149	80	104	60	85	35
24	Ulcinj	28	14	216	123	317	222	314	199	257	159	173	99	187	126	184	111	173	95	112	49
25	Žabljak	2	0	25	16	26	20	22	11	20	13	16	7	19	16	17	10	16	10	16	4
26	Ukupno	1269	597	5580	3289	6830	4233	6540	4148	6494	4037	6617	4072	6553	4035	6534	3963	6329	3548	4640	2600

Nezaposleni

- prema godinama starosti, polu i stepenima stručne spreme -

(Tab. 23.)

SSS	Ukupno	Žene	<18	Ž	18-25	Ž	25-30	Ž	30-35	Ž	35-40	Ž	40-45	Ž	45-50	Ž	50-55	Ž	55-60	Ž	>60	ž
I	18506	11771	171	98	1171	786	1237	855	1580	1051	2010	1290	2563	1615	2603	1656	2550	1543	2294	1345	2327	1532
II	1628	1062	0	0	22	9	39	14	59	39	133	80	204	140	269	181	332	236	341	214	229	149
III	10851	5428	1	0	795	344	564	292	967	542	1580	860	1620	826	1551	801	1606	844	1468	667	699	252
IV	15971	9750	0	0	2670	1326	2010	1209	1911	1189	1534	1007	1513	1041	1698	1131	1701	1136	1853	1156	1081	555
V	153	34	0	0	16	9	11	4	10	6	16	3	9	0	12	2	25	2	35	6	19	2
VI-1	693	402	0	0	9	6	6	3	9	7	79	42	111	81	99	61	108	68	156	81	116	53
VI-2	7	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	1	0
VII-1	9172	5829	0	0	1953	1282	2840	1782	1904	1244	1091	721	560	352	296	185	200	133	166	75	162	55
VII-2	386	236	0	0	42	27	120	73	99	69	62	41	22	11	15	9	11	2	11	2	4	2
VIII	19	9	0	0	0	0	2	1	0	0	1	1	6	3	5	3	0	0	3	0	2	1
Σ	57386	34522	172	98	6679	3789	6829	4233	6540	4147	6506	4045	6611	4070	6548	4029	6534	3964	6327	3546	4640	2601

Nezaposleni

– prema dužini radnog staža, polu i stepenima stručne spreme –

(Tab. 24.)

SSS	Σ	Ž	Bez staža	Ž	Sa stažom	Ž	Do 1	Ž	Preko 1 do 2	Ž	Preko 2 do 3	Ž	Preko 3 do 5	Ž	Preko 5 do 10	Ž	Preko 10 do 20	Ž	Preko 20 do 30	Ž	Preko 30	Ž
I	18506	11771	11489	8282	7017	3489	2115	1203	960	541	593	308	708	379	970	489	975	366	574	179	122	24
II	1628	1062	549	367	1079	695	236	178	144	103	79	54	117	78	200	120	203	122	89	34	11	6
III	10851	5428	3384	1819	7467	3609	1524	831	874	494	579	326	893	468	1336	679	1413	543	691	230	157	38
IV	15971	9750	4938	2989	11033	6761	2568	1555	1382	878	905	594	1327	875	1793	1162	1872	1115	939	466	247	116
V	153	34	37	17	116	17	11	3	8	1	3	1	5	1	20	2	20	1	39	7	10	1
VI-1	693	402	76	43	617	359	76	39	54	33	26	21	51	35	120	72	163	102	86	37	41	20
VI-2	7	1	0	0	7	1	0	0	1	0	1	0	2	1	0	0	1	0	2	0	0	0
VII-1	9172	5829	3420	2094	5752	3735	2020	1304	956	627	577	391	763	522	715	489	505	309	162	73	54	20
VII-2	386	236	127	79	259	157	74	48	48	27	29	19	30	21	24	19	42	18	8	5	4	0
VIII	19	9	4	2	15	7	2	0	0	0	0	0	1	0	2	1	10	6	0	0	0	0
Σ	57386	34522	24024	15692	33362	18830	8626	5161	4427	2704	2792	1714	3897	2380	5180	3033	5204	2582	2590	1031	646	225

Nezaposleni prema opštinama, biroima rada, polu i dužini radnog staža

(Tab. 25.)

BIRO RADA	Ukupno	ž	Bez staža	ž	Sa stažom	ž	Dužina radnog staža															
							Do 1 g	ž	Preko 1do2g	ž	Preko 2do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do10g	ž	Preko 10do20g	ž	Preko 20do30	ž	Preko 30g	ž
Andrijevića	974	515	430	276	544	239	172	87	69	41	33	19	49	25	94	35	82	25	41	6	4	1
Berane	5279	2970	2589	1687	2690	1283	711	397	355	191	242	132	319	160	433	200	426	158	173	42	31	3
Budva	1116	727	210	136	906	591	144	85	82	59	68	47	93	74	182	118	176	115	112	66	49	27
Bijelo Polje	5005	3090	2133	1485	2872	1605	724	456	409	238	264	168	339	204	447	256	416	185	241	93	32	5
Bar	2616	1722	741	493	1875	1229	489	326	236	171	176	119	245	170	295	203	250	163	125	55	59	22
Cetinje	1573	866	335	189	1238	677	231	126	105	63	83	53	114	72	182	108	254	126	230	114	39	15
Danilovgrad	1375	868	430	295	945	573	239	158	116	77	77	52	120	72	171	104	158	84	55	22	9	4
Golubovci	986	629	385	271	601	358	139	95	90	62	42	27	80	49	101	60	97	52	47	12	5	1
Gusinje	757	425	551	338	206	87	86	35	41	16	15	5	11	4	22	13	21	9	10	5	0	0
H. Novi	937	568	131	80	806	488	128	81	73	44	58	41	71	50	130	84	178	109	112	52	56	27
Kolašin	1019	543	385	252	634	291	133	68	72	38	49	20	78	40	106	58	113	43	70	21	13	3
Kotor	488	298	159	105	329	193	61	39	34	25	27	13	31	19	42	25	54	30	55	27	25	15
Mojkovac	1208	694	466	296	742	398	177	94	92	58	66	37	87	53	136	75	140	67	40	14	4	0
Nikšić	6384	3875	1924	1291	4460	2584	1223	769	623	408	396	255	568	322	701	408	602	289	292	110	55	23
Podgorica	11151	7010	4429	2814	6722	4196	1652	1050	844	562	570	386	826	558	1086	708	1150	674	478	215	116	43
Plav	2159	1174	1510	901	649	273	234	109	94	31	49	16	52	24	99	50	72	31	46	12	3	0
Petnjica	1211	697	911	582	300	115	85	35	52	19	24	11	41	16	47	22	40	9	9	3	2	0
Pljevlja	3030	1874	961	681	2069	1193	585	358	315	205	161	101	278	186	297	178	297	128	111	33	25	4
Plužine	287	140	95	55	192	85	38	18	33	13	17	11	18	9	18	8	22	9	40	15	6	2
Rožaje	5522	3224	3593	2366	1929	858	590	286	292	142	153	69	187	94	218	102	324	107	125	49	40	9
Šavnik	125	58	45	22	80	36	26	18	12	5	3	1	8	3	8	2	11	5	10	2	2	0
Tivat	773	453	155	94	618	359	115	63	77	51	47	31	63	38	124	80	108	62	65	27	19	7
Tuzi	1271	798	842	572	429	226	146	91	68	35	41	17	55	36	67	29	39	16	12	2	1	0
Ulcinj	1961	1197	568	387	1393	810	455	291	232	141	121	76	150	94	163	101	149	67	75	27	48	13
Žabljak	179	107	46	24	133	83	43	26	11	9	10	7	14	8	11	6	25	19	16	7	3	1
UKUPNO	57386	34522	24024	15692	33362	18830	8626	5161	4427	2704	2792	1714	3897	2380	5180	3033	5204	2582	2590	1031	646	225

Nezaposleni prema grupama zanimanja i stepenima obrazovanja

(Tab. 26.)

Grupa zanimanja	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
01 Proizvođači bilja	581	358	4	2	4	2	50	27	316	189	0	0	4	2	0	0	200	134	3	2	0	0
02 Stočari i živinari	114	59	0	0	0	0	4	3	67	34	0	0	2	1	0	0	40	20	1	1	0	0
04 Veterinari	132	60	0	0	0	0	2	2	124	56	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	2	1
05 Prerađivači hrane i pića	495	360	0	0	26	6	155	103	230	181	0	0	11	10	0	0	68	56	5	4	0	0
06 Prerađivači duvana	3	3	0	0	0	0	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Šumari	195	45	2	1	0	0	24	2	147	33	0	0	2	2	0	0	18	7	2	0	0	0
10 Prerađivači i obrađivači drveta	435	185	0	0	30	10	218	77	184	98	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
13 Geolozi	10	6	0	0	0	0	1	0	5	4	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0
14 Zanimanja eksploatacije nafte i zemnog gasa	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
15 Rudari i oplemenjivači ruda	106	39	0	0	3	0	37	2	63	37	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
16 Metalurzi	179	92	0	0	1	0	58	30	95	50	0	0	7	2	0	0	18	10	0	0	0	0
18 Obradivači metala	1180	172	0	0	68	1	942	131	74	19	25	0	14	2	0	0	56	19	1	0	0	0
19 Monteri i instalateri u mašinstvu	245	3	0	0	17	0	219	1	3	1	2	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0
20 Mašinski konstruktori i projektanti	686	250	0	0	0	0	5	2	651	238	0	0	6	2	0	0	20	6	4	2	0	0
21 Mašinski tehnolozi	401	116	0	0	0	0	0	0	386	115	2	0	6	1	0	0	7	0	0	0	0	0
22 Mehaničari i mašinisti	1763	113	0	0	66	0	1429	66	254	46	14	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24 Elektroenergetičari	972	132	0	0	4	0	338	9	527	91	16	0	3	2	0	0	84	30	0	0	0	0
25 Elektromehaničari	745	84	0	0	6	1	559	23	173	59	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
26 Elektroničari	272	58	0	0	2	0	22	2	224	49	4	0	3	1	0	0	16	6	0	0	1	0
27 Zanimanja telekomunikacija	281	97	0	0	0	0	32	6	235	88	8	2	5	1	0	0	1	0	0	0	0	0
28 Zanimanja računarske tehnike	670	267	0	0	0	0	4	1	426	183	0	0	14	8	0	0	223	74	3	1	0	0
31 Hemičari	614	538	0	0	2	2	65	58	498	434	0	0	4	3	0	0	42	38	3	3	0	0
32 Gumari i plastičari	9	9	0	0	0	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	4	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
34 Staklari	5	2	0	0	1	0	1	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Papiričari	32	25	0	0	0	0	4	2	27	23	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

36 Grafičari	119	82	0	0	1	0	10	7	96	69	1	1	3	0	0	0	8	5	0	0	0	0
39 Tekstilci	231	215	0	0	4	4	136	125	82	79	1	1	6	4	0	0	2	2	0	0	0	0
40 Proizvođači odjeće	1257	1196	0	0	340	318	771	738	143	137	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
41 Kožari i krznari	83	51	0	0	0	0	56	31	24	17	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
42 Obućari i kožni galanteristi	243	161	2	0	38	3	187	146	12	9	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0
45 Komunalci	6	6	5	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46 Tapetari	10	3	0	0	2	0	7	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47 Farbari i lakireri	30	1	0	0	6	0	24	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 Geodeti	86	51	0	0	0	0	0	0	75	47	0	0	2	1	0	0	9	3	0	0	0	0
51 Arhitekti i urbanisti	225	132	0	0	0	0	0	0	103	50	0	0	0	0	0	0	98	67	24	15	0	0
52 Građevinari	669	261	0	0	66	0	149	44	293	151	1	0	11	5	0	0	146	61	3	0	0	0
53 Zanimanja završnih građevinskih radova	84	0	0	0	7	0	76	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Zanimanja drumskog saobraćaja	965	204	1	0	63	0	175	7	568	151	8	1	2	0	0	0	139	39	9	6	0	0
57 Željezničari	39	8	0	0	3	1	5	1	29	4	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
58 Brodari	449	157	1	0	2	0	2	0	104	7	0	0	46	7	5	1	280	138	9	4	0	0
59 Vazduhoplovci	7	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0
60 Zanimanja PTT saobraćaja	169	125	0	0	0	0	31	27	133	98	1	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0
61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	19	5	0	0	1	0	2	0	14	4	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
64 Trgovci	3760	3050	0	0	128	96	2254	1877	1307	1035	6	4	37	19	0	0	26	18	2	1	0	0
65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	4211	2549	1	0	171	94	1705	892	1745	1124	12	7	75	54	2	0	483	366	17	12	0	0
66 Menadžeri i organizatori	1137	686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	11	0	0	1054	642	61	33	1	0
67 Ekonomisti	3461	2411	0	0	0	0	4	4	1834	1418	7	5	176	111	0	0	1378	838	59	34	3	1
68 Pravnici	1388	897	0	0	0	0	0	0	279	214	0	0	39	21	0	0	1051	652	19	10	0	0
69 Informatičari i statističari	156	75	0	0	0	0	1	0	52	41	1	1	9	4	0	0	91	29	2	0	0	0
70 Kadrovska zanimanja	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0
71 Administratori	623	592	0	0	332	331	193	185	97	75	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	417	203	0	0	18	0	4	2	19	2	15	4	3	1	0	0	349	189	8	5	1	0
75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	1330	1072	0	0	0	0	0	0	156	115	0	0	93	77	0	0	1049	853	32	27	0	0

76 Nastavnici prirodno-matematičke struke	82	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	10	0	0	64	37	1	1	0	0
77 Nastavnici tehničko-tehnološke struke	16	2	0	0	0	0	0	0	0	0	12	1	2	0	0	0	2	1	0	0	0	0
82 Društveno-humanistička zanimanja	2652	1817	0	0	0	0	0	0	1855	1209	0	0	1	1	0	0	746	573	45	31	5	3
83 Prirodno-matematička zanimanja	765	495	0	0	0	0	0	0	468	299	1	1	1	0	0	0	268	174	23	18	4	3
85 Likovni umjetnici i dizajneri	228	170	0	0	0	0	0	0	70	58	0	0	0	0	0	0	150	109	8	3	0	0
86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	135	87	1	1	0	0	0	0	70	43	0	0	0	0	0	0	62	41	2	2	0	0
87 Zanimanja javnog informisanja	137	102	0	0	0	0	0	0	44	40	0	0	0	0	0	0	89	60	4	2	0	0
88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	577	495	0	0	0	0	0	0	365	311	0	0	0	0	0	0	208	181	4	3	0	0
90 Medicinari	998	733	0	0	0	0	0	0	696	528	0	0	29	21	0	0	267	181	6	3	0	0
91 Stomatolozi	227	146	0	0	0	0	0	0	141	95	1	0	1	1	0	0	82	49	2	1	0	0
92 Farmaceuti	236	209	0	0	0	0	0	0	200	176	0	0	0	0	0	0	26	25	10	8	0	0
93 Zanimanja socijalne zaštite	35	25	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	6	5	0	0	28	19	0	0	0	0
94 Zanimanja fizičke kulture	123	39	0	0	0	0	0	0	7	4	0	0	6	2	0	0	102	32	7	1	1	0
95 Sportisti	72	15	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10	0	0	0	56	13	5	2	0	0
96 Zanimanja ličnih usluga	1116	997	0	0	213	191	873	779	27	25	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
98 Vjerska zanimanja	75	40	0	0	0	0	0	0	44	20	0	0	0	0	0	0	30	20	1	0	0	0
99 Neraspoređeni	18601	11831	18489	11762	0	0	6	2	101	63	1	0	1	1	0	0	2	2	1	1	0	0
UKUPNO SVEGA=	57386	34522	18506	11771	1628	1062	10851	5428	15971	9750	153	34	693	402	7	1	9172	5829	386	236	19	9

Lica sa invaliditetom - Po opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme

(Tab. 27.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VIII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Andrijevića	518	295	253	157	11	1	124	58	126	76	0	0	1	1	0	0	3	2	0	0	0	0
2	Berane	2559	1497	1031	625	99	70	629	338	720	432	1	0	30	15	0	0	49	17	0	0	0	0
3	Budva	87	57	22	11	10	6	27	19	24	19	0	0	1	1	0	0	3	1	0	0	0	0
4	Bijelo Polje	1003	617	458	306	86	47	250	137	174	116	7	1	11	6	0	0	17	4	0	0	0	0
5	Bar	362	224	147	96	33	18	75	41	89	59	1	0	7	2	0	0	9	7	1	1	0	0
6	Cetinje	73	36	37	16	7	1	7	5	13	9	0	0	3	2	0	0	6	3	0	0	0	0
7	Danilovgrad	110	67	35	17	13	12	25	13	34	24	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0
8	Golubovci	97	52	33	21	17	5	24	11	23	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Gusinja	142	93	102	71	1	0	16	7	21	14	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	H. Novi	110	44	19	9	22	8	37	11	23	13	0	0	3	1	0	0	6	2	0	0	0	0
11	Kolašin	92	57	50	30	4	3	16	7	20	16	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kotor	52	20	14	5	4	3	17	6	12	5	0	0	4	0	0	0	1	1	0	0	0	0
13	Mojkovac	264	155	97	69	19	14	99	39	43	31	0	0	1	1	0	0	5	1	0	0	0	0
14	Nikšić	443	276	101	67	42	26	129	76	140	93	2	0	5	3	0	0	21	9	3	2	0	0
15	Podgorica	803	494	240	148	115	58	193	119	202	136	3	0	7	5	0	0	42	27	1	1	0	0
16	Plav	613	387	360	263	9	1	109	46	122	69	2	1	3	1	0	0	5	4	2	2	1	0
17	Petnjica	538	358	450	319	21	12	41	14	26	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Pljevlja	578	352	226	130	55	29	143	86	136	98	2	0	3	1	0	0	12	7	1	1	0	0
19	Plužine	29	11	11	3	1	0	9	6	7	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Rožaje	2167	1530	1524	1192	22	8	393	181	203	137	2	0	13	8	0	0	10	4	0	0	0	0
21	Šavnik	7	2	1	1	1	0	4	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Tivat	63	32	18	8	8	4	10	6	20	10	0	0	1	1	0	0	6	3	0	0	0	0
23	Tuzi	139	63	84	39	7	1	28	13	18	9	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
24	Ulcinj	60	22	23	10	9	4	14	5	12	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
25	Žabljak	25	14	8	4	1	1	2	0	14	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	UKUPNO	10934	6755	5344	3617	617	332	2421	1244	2223	1409	22	3	95	48	0	0	202	95	9	7	1	0

Lica sa invaliditetom - Po opštinama, biroima rada i nivoima obrazovanja

(Tab. 28.)

Rb	Biro	Σ	Ž	I1	Ž	I2	Ž	II	Ž	III	Ž	IV1	Ž	IV2	Ž	V	Ž	VI	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	AN	518	295	23	16	230	141	11	1	124	58	126	76	0	0	1	1	0	0	3	2	0	0	0	0
2	BA	2559	1497	137	103	894	522	99	70	629	338	720	432	1	0	30	15	9	2	40	15	0	0	0	0
3	BD	87	57	4	3	18	8	10	6	27	19	24	19	0	0	1	1	2	0	1	1	0	0	0	0
4	BP	1003	617	100	71	358	235	86	47	250	137	174	116	7	1	11	6	6	2	11	2	0	0	0	0
5	BR	362	224	38	28	109	68	33	18	75	41	89	59	1	0	7	2	3	3	6	4	1	1	0	0
6	CT	73	36	2	1	35	15	7	1	7	5	13	9	0	0	3	2	4	2	2	1	0	0	0	0
7	DG	110	67	2	2	33	15	13	12	25	13	34	24	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0
8	GB	97	52	6	4	27	17	17	5	24	11	23	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	GS	142	93	28	21	74	50	1	0	16	7	21	14	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	HN	110	44	1	0	18	9	22	8	37	11	23	13	0	0	3	1	3	1	3	1	0	0	0	0
11	KL	92	57	1	1	49	29	4	3	16	7	20	16	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	KO	52	20	3	1	11	4	4	3	17	6	12	5	0	0	4	0	1	1	0	0	0	0	0	0
13	MK	264	155	15	14	82	55	19	14	99	39	43	31	0	0	1	1	1	0	4	1	0	0	0	0
14	NK	443	276	11	8	90	59	42	26	129	76	140	93	2	0	5	3	3	0	18	9	3	2	0	0
15	PG	803	494	55	34	185	114	115	58	193	119	202	136	3	0	7	5	12	8	30	19	1	1	0	0
16	PL	613	387	151	129	209	134	9	1	109	46	122	69	2	1	3	1	0	0	5	4	2	2	1	0
17	PT	538	358	91	74	359	245	21	12	41	14	26	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	PV	578	352	36	28	190	102	55	29	143	86	136	98	2	0	3	1	7	5	5	2	1	1	0	0
19	PŽ	29	11	4	1	7	2	1	0	9	6	7	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	RO	2167	1530	441	411	1083	781	22	8	393	181	203	137	2	0	13	8	4	0	6	4	0	0	0	0
21	ŠN	7	2	0	0	1	1	1	0	4	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	TV	63	32	5	1	13	7	8	4	10	6	20	10	0	0	1	1	3	1	3	2	0	0	0	0
23	TZ	139	63	22	7	62	32	7	1	28	13	18	9	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
24	UL	60	22	7	1	16	9	9	4	14	5	12	3	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
25	ŽB	25	14	0	0	8	4	1	1	2	0	14	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	SUM	10934	6755	1183	959	4161	2658	617	332	2421	1244	2223	1409	22	3	95	48	60	25	142	70	9	7	1	0

Lica sa invaliditetom – prema vrstama statusa⁴

(Tab. 29.)

Rb	Biro rada	Σ ⁵	Ž	21	21Ž	22	22Ž	23	23Ž	25V	25Ž	26	26Ž	61	61Ž	62	62Ž	63	63Ž	64	64Ž
1	Andrijevića	519	296	0	0	1	0	3	0	1	1	8	2	0	0	0	0	0	0	506	293
2	Berane	2559	1497	0	0	0	0	50	10	0	0	35	13	0	0	2	1	7	4	2465	1469
3	Budva	87	57	1	0	0	0	3	0	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	79	54
4	Bijelo Polje	1009	620	1	0	0	0	43	22	0	0	61	27	0	0	0	0	2	1	902	570
5	Bar	364	225	0	0	1	0	22	9	1	0	25	11	0	0	5	2	5	0	305	203
6	Cetinje	75	38	0	0	0	0	10	6	0	0	9	2	0	0	1	1	2	0	53	29
7	Danilovgrad	110	67	0	0	0	0	13	8	0	0	14	10	0	0	0	0	2	0	81	49
8	Golubovci	97	52	1	0	0	0	9	3	0	0	22	7	0	0	0	0	1	0	64	42
9	Gusinje	142	93	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	140	92
10	H. Novi	110	44	0	0	0	0	11	0	0	0	12	4	0	0	0	0	0	0	87	40
11	Kolašin	93	58	0	0	1	0	13	7	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	73	45
12	Kotor	53	20	0	0	0	0	7	2	0	0	13	7	0	0	0	0	1	0	32	11
13	Mojkovac	271	159	1	0	1	0	41	15	1	1	7	4	0	0	1	0	5	3	214	136
14	Nikšić	443	276	2	0	1	0	45	14	1	0	26	13	0	0	8	3	8	3	352	243
15	Podgorica	810	496	3	0	3	0	67	28	1	1	163	74	0	0	14	8	12	3	547	382
16	Plav	613	387	0	0	0	0	2	1	0	0	15	2	0	0	0	0	3	3	593	381
17	Petnjica	538	358	0	0	0	0	4	1	0	0	5	1	0	0	0	0	0	0	529	356
18	Pljevlja	585	356	0	0	2	0	85	17	0	0	29	13	0	0	0	0	1	0	468	326
19	Plužine	30	12	0	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	26	9
20	Rožaje	2169	1532	0	0	0	0	19	2	1	0	25	8	1	1	1	0	6	5	2116	1516
21	Šavnik	7	2	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	2
22	Tivat	68	33	1	0	0	0	3	0	0	0	8	2	0	0	0	0	2	1	54	30
23	Tuzi	139	63	0	0	0	0	2	0	1	0	20	5	0	0	3	2	0	0	113	56
24	Ulcinj	60	22	0	0	0	0	3	1	1	0	15	5	0	0	1	0	0	0	40	16
25	Žabljak	25	14	0	0	0	0	3	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	20	13
26	UKUPNO	10976	6777	10	0	10	0	462	147	8	3	527	222	1	1	36	17	59	24	9863	6363

⁴ Lica sa Invaliditetom po vrstama invaliditeta 21 - RVI ratni vojni invalid, 22 - MVI mirnodopski vojni invalid, 23 - Invalid rada II i III kategorije (IR), 25 - CIR civilni invalid rata, 26 - KO kategorisana omladina, 61 -Korisnik djelimične invalidske penzije (KDIP), 62 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – inkluzivno obrazovanje, 63 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – specijalizovane škole, 64 - Lice sa invaliditetom po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda.

⁵ Pojedina lica su kategorisana po dva osnova – vrste invaliditeta i u tabeli su prikazani oba puta

Lica sa invaliditetom po rješenju komisija za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – prema stepenu invalidnosti
(Tab.30.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	20-49% Laki invaliditet	Ž	50-79% Umjereni invaliditet	Ž	80-100% Teški invaliditet	Ž
1	Andrijevića	506	293	385	227	95	54	26	12
2	Berane	2464	1468	1902	1137	450	251	112	80
3	Budva	79	54	40	33	30	15	9	6
4	Bijelo Polje	902	570	611	408	260	149	31	13
5	Bar	305	203	175	120	96	68	34	15
6	Cetinje	53	29	35	21	12	7	6	1
7	Danilovgrad	81	49	50	32	24	14	7	3
8	Golubovci	64	42	36	25	18	12	10	5
9	Gusinje	140	92	101	70	31	18	8	4
10	H. Novi	87	40	52	28	29	7	6	5
11	Kolašin	73	45	55	35	17	10	1	0
12	Kotor	32	11	19	6	11	5	2	0
13	Mojkovac	213	135	139	91	58	38	16	6
14	Nikšić	352	243	120	96	228	145	4	2
15	Podgorica	547	382	333	247	161	110	53	25
16	Plav	593	381	440	284	120	74	33	23
17	Petnjica	529	356	442	299	66	47	21	10
18	Pljevlja	468	326	278	202	137	92	53	32
19	Plužine	26	9	8	3	18	6	0	0
20	Rožaje	2116	1516	1588	1185	437	286	91	45
21	Šavnik	4	2	1	1	3	1	0	0
22	Tivat	54	30	25	19	28	10	1	1
23	Tuzi	113	56	66	36	35	15	12	5
24	Ulcinj	40	16	18	7	16	8	6	1
25	Žabljak	20	13	15	11	3	1	2	1
26	UKUPNO	9861	6361	6934	4623	2383	1443	544	295

Lica sa invaliditetom po godinama starosti

(Tab. 31.)

Rb	Opština	Godine starosti													
		Ukupno	ž	Do18g	ž	Preko18 do25g	ž	Preko25 do30g	ž	Preko30 do40g	ž	Preko40 do50g	ž	Preko 50g	ž
1	Andrijevića	518	295	0	0	2	0	11	6	53	27	103	71	349	191
2	Berane	2559	1497	0	0	26	12	55	33	223	108	599	378	1656	966
3	Budva	87	57	0	0	1	0	4	3	10	5	23	17	49	32
4	Bijelo Polje	1003	617	1	0	16	3	17	3	83	42	232	159	654	410
5	Bar	362	224	0	0	15	6	18	8	40	17	79	48	210	145
6	Cetinje	73	36	0	0	2	1	8	4	5	2	15	4	43	25
7	Danilovgrad	110	67	0	0	6	2	8	4	14	8	18	12	64	41
8	Golubovci	97	52	0	0	3	0	9	2	18	7	16	12	51	31
9	Gusinje	142	93	0	0	3	1	3	1	11	3	22	18	103	70
10	H. Novi	110	44	0	0	4	2	5	0	13	5	37	15	51	22
11	Kolašin	92	57	0	0	0	0	1	1	7	3	18	11	66	42
12	Kotor	52	20	0	0	0	0	5	3	13	2	13	5	21	10
13	Mojkovac	264	155	0	0	3	0	8	5	21	13	49	24	183	113
14	Nikšić	443	276	0	0	12	3	15	6	51	29	136	87	229	151
15	Podgorica	803	494	0	0	38	19	45	18	109	67	184	104	427	286
16	Plav	613	387	0	0	6	2	15	8	58	30	124	78	410	269
17	Petnjica	538	358	0	0	2	1	8	4	34	22	110	84	384	247
18	Pljevlja	578	352	0	0	5	4	14	9	48	25	120	73	391	241
19	Plužine	29	11	0	0	1	0	1	1	2	1	9	6	16	3
20	Rožaje	2167	1530	1	1	20	12	55	30	222	159	570	425	1299	903
21	Šavnik	7	2	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	4	1
22	Tivat	63	32	0	0	3	1	7	3	9	2	11	8	33	18
23	Tuzi	139	63	0	0	8	3	8	2	16	8	31	20	76	30
24	Ulcinj	60	22	0	0	2	0	2	0	13	5	16	5	27	12
25	Žabljak	25	14	0	0	0	0	1	0	1	0	6	6	17	8
26	UKUPNO	10934	6755	2	1	179	73	323	154	1075	590	2542	1670	6813	4267

**Novoprijavljeni
po opštinama, biroima rada, polu i stepenima obrazovanja⁶**

(Tab. 32.)

Opština	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	327	165	76	41	2	1	66	30	142	76	0	0	3	0	0	0	36	17	2	0	0	0
Berane	2440	1243	601	324	18	12	380	151	916	444	7	5	19	11	0	0	484	289	14	7	1	0
Budva	1068	640	163	90	22	15	137	76	404	241	3	1	27	21	2	0	289	184	20	12	1	0
Bijelo Polje	3533	2049	915	579	83	60	733	330	1043	608	10	5	21	9	0	0	710	445	18	13	0	0
Bar	2590	1635	641	427	60	39	337	167	760	466	7	3	41	25	0	0	721	491	23	17	0	0
Cetinje	832	466	165	87	20	14	120	60	285	154	1	1	7	3	0	0	226	143	7	4	1	0
Danilovgrad	1431	803	303	181	20	15	327	158	521	288	15	2	7	3	0	0	232	152	6	4	0	0
Golubovci	971	537	219	135	28	24	187	89	370	188	10	2	8	3	0	0	148	95	1	1	0	0
Gusinje	214	113	74	49	0	0	22	9	55	23	0	0	4	2	0	0	56	28	2	2	1	0
H. Novi	1155	674	161	109	59	41	229	94	355	210	4	0	39	22	0	0	296	191	12	7	0	0
Kolašin	561	264	129	63	5	5	129	53	204	86	2	0	1	0	0	0	88	57	3	0	0	0
Kotor	812	526	96	58	21	12	125	55	266	168	1	0	20	9	0	0	271	213	12	11	0	0
Mojkovac	735	392	128	79	7	4	237	106	224	112	1	0	7	5	0	0	127	84	4	2	0	0
Nikšić	5923	3375	1065	601	122	78	1202	568	1992	1119	11	3	51	42	0	0	1417	919	57	44	6	1
Podgorica	10464	6080	2101	1227	187	140	1326	648	3504	1961	41	3	122	81	2	0	3051	1942	125	74	5	4
Plav	644	307	216	133	2	1	89	28	206	89	6	1	5	2	1	0	114	51	5	2	0	0
Petnjica	298	157	137	92	2	1	38	10	88	38	0	0	0	0	0	0	33	16	0	0	0	0
Pljevlja	2168	1242	393	234	49	36	477	211	852	503	4	1	22	11	3	1	364	245	4	0	0	0
Plužine	184	78	32	16	1	1	49	19	70	25	1	1	0	0	0	0	31	16	0	0	0	0
Rožaje	2696	1643	1266	895	2	2	375	185	594	317	9	4	18	10	0	0	413	220	18	9	1	1
Šavnik	104	49	22	14	1	0	31	11	29	12	0	0	1	0	0	0	20	12	0	0	0	0
Tivat	747	426	133	71	22	17	124	56	215	116	12	2	17	10	0	0	210	144	14	10	0	0
Tuzi	956	589	408	265	13	8	91	53	278	160	2	1	6	2	0	0	146	93	12	7	0	0
Ulcinj	1403	828	391	254	31	19	170	95	336	183	2	0	18	7	0	0	413	251	42	19	0	0
Žabljak	159	81	8	3	0	0	17	8	75	37	1	0	1	0	0	0	57	33	0	0	0	0
UKUPNO	42415	24362	9843	6027	777	545	7018	3270	13784	7624	150	35	465	278	8	1	9953	6331	401	245	16	6

⁶ Izvještaj prikazuje sva novoprijavljena lica, pa i ona kada nezaposleno lice prelazi iz jednog u drugi biro rada

Novoprijavljeni
- prema stepenima stručne spreme – (Tab.33.)

	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	ž
Prvi put, nema zapošljavanja	5757	3009	1289	799	4	3	648	233	2140	930	16	9	18	10	1	0	1599	999	40	24	2	2
Prvi put, ima zapošljavanja	2700	1314	441	215	3	1	239	63	1063	472	24	2	46	25	3	0	853	520	26	16	2	0
Nije prvi put, nema zapošljavanja	9496	6297	4232	3049	153	127	1312	757	1944	1236	13	4	18	9	0	0	1767	1084	56	31	1	0
Nije prvi put, ima zapošljavanja	24462	13742	3881	1964	617	414	4819	2217	8637	4986	97	20	383	234	4	1	5734	3728	279	174	11	4
UKUPNO:	42415	24362	9843	6027	777	545	7018	3270	13784	7624	150	35	465	278	8	1	9953	6331	401	245	16	6

Novoprijavljeni⁷
- prema razlogu prestanka radnog odnosa –

(Tab. 34.)

Razlog prestanka radnog odnosa	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	ž
01 Izrecena mera prestanka radnog odnosa zbog povrede radnih dužnosti i obaveza	59	22	17	3	2	1	14	6	18	9	0	0	0	0	0	0	7	3	0	0	1	0
02 Pismena izjava zaposlenog da želi da raskine radni odnos (otkaz ugovora o radu)	763	418	134	62	27	19	154	69	291	159	4	0	10	5	0	0	140	104	3	0	0	0
03 Zaključivanje sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa	1196	685	197	98	25	22	230	105	440	269	3	0	17	11	0	0	274	175	9	5	1	0
05 Ako zaposleni ne pokaže potrebna znanja i sposobnosti, a nema radnog mesta na koje može biti raspoređen	2	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06 Ako zaposleni ne ostvaruje odgovarajuće rezultate rada, a nema radnog mesta na koje može biti raspoređen	2	1	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Neopravdani izostanak s posla 5 radnih dana uzastopno	5	2	0	0	0	0	2	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁷ Izvještaj prikazuje sva novoprijavljena lica, osim lica koja prelaze iz jednog u drugi biro rada

10 Neopravdani izostanak s posla 7 radnih dana sa prekidima u toku 3 meseca	7	4	2	1	0	0	2	1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12 Ako su pri zasnivanju radnog odnosa precutani ili dati neistiniti podaci znacajni za zasnivanje radnog odnosa	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Odbijanje raspoređivanja na drugo radno mesto na koje je zaposleni raspoređen zbog potreba procesa rada	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Odbijanje raspoređivanja na drugo odgovarajuće radno mesto, pošto je utvrđeno da zaposleni nema sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je raspoređen	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Odbijanje raspoređivanja na drugo radno mesto, pošto je utvrđeno da zaposleni ne ostvaruje odgovarajuće rezultate rada	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da bude raspoređen na drugo odgovarajuće radno mjesto sa punim radnim vremenom, kod istog poslodavca	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0
19 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da zasnjuje radni odnos na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom kod drugog poslodavca (preuzimanje)	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da se radno angažuje na obavljanju poslova koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, odnosno radnoj sposobnosti	6	3	0	0	2	1	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da se stručno osposobi, prekvalifikuje ili dokvalifikuje za drugo odgovarajuće radno mjesto sa punim radnim vremenom, kod istog ili drugog poslodavca	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Isplaćena jednokratna novčana naknada zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	31	14	4	1	1	0	8	2	17	10	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

23 Isplaćena otpremnina zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	817	439	153	60	20	12	214	95	293	169	5	1	22	17	1	0	103	80	6	5	0	0
24 Organizovanje, odnosno učešće u štrajku koji nije organizovan u skladu sa Zakonom o štrajku	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
25 Navršenih 65 godina života i 15 godina staža osiguranja	5	3	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0
28 Ako zaposleni odsustvuje sa rada duže od 6 meseci zbog izdržavanja kazne zatvora	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 Isteka rada na određeno vreme u svojstvu pripravnika	80	47	0	0	0	0	7	5	28	15	0	0	3	0	0	0	42	27	0	0	0	0
31 Stecaj preduzeca	691	294	118	42	15	8	166	41	268	130	5	1	19	12	1	0	96	57	3	3	0	0
32 Likvidacija preduzeca	154	98	22	14	4	2	36	20	54	36	3	1	6	4	0	0	26	18	3	3	0	0
33 Prestanak rada poslodavca	228	132	45	24	8	5	52	26	82	50	0	0	6	4	0	0	33	21	2	2	0	0
34 Ako se zaposleni ne vrati na rad u roku od 30 dana od dana povratka sa rada iz inostranstva, vojske ili po prestanku funkcije	3	2	1	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Istek rada na određeno vreme	14427	8221	2500	1359	374	248	2740	1308	4837	2793	45	10	210	121	3	0	3559	2291	154	90	5	1
36 Istek radnog angažovanja nezaposlenog lica	289	176	49	25	12	8	61	39	89	60	0	0	4	4	0	0	74	40	0	0	0	0
37 Zbog premeštaja braccnog druga u skladu sa posebnim propisima	3	3	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
38 Zbog zdravstvenog stanja zaposlenog ili članova njegove porodice	2	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40 Zbog prestanka rada ostvarenog po drugom osnovu	15	10	2	2	0	0	5	3	4	4	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0
42 Ostali razlozi utvrđeni zakonom ili kolektivnim ugovorom	918	504	207	114	34	23	179	97	302	167	1	0	17	6	0	0	168	90	9	6	1	1
UKUPNO 1. sa stažom	19716	11085	3455	1806	524	349	3876	1822	6744	3881	66	13	315	185	5	0	4534	2913	189	114	8	2
UKUPNO 2. bez staža	22540	13148	6347	4188	250	193	3123	1437	7001	3709	83	21	149	93	3	1	5367	3373	209	129	8	4
UKUPNO SVEGA=	42256	24233	9802	5994	774	542	6999	3259	13745	7590	149	34	464	278	8	1	9901	6286	398	243	16	6

Novoprijavljeni
– prema starosnim grupama –

(Tab. 35.)

	Starosna grupa	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Do 18 godina	174	173	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2	Žena	94	94	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Od 18 do 25 godina	8248	1320	9	976	3661	21	10	0	2206	45	0
4	Žena	4355	789	5	384	1685	10	7	0	1446	29	0
5	Preko 25 do 30 godina	7375	1008	13	524	2320	10	3	2	3372	121	2
6	Žena	4369	643	8	254	1265	4	3	1	2119	71	1
7	Preko 30 do 35 godina	5846	1050	29	788	1834	12	9	3	2023	97	1
8	Žena	3521	678	21	396	1046	6	6	0	1304	63	1
9	Preko 35 do 40 godina	5063	1187	68	1169	1367	23	63	0	1115	70	1
10	Žena	3076	763	45	585	842	6	33	0	754	48	0
11	Preko 40 do 45 godina	4419	1323	113	1053	1218	15	106	2	561	26	2
12	Žena	2598	806	81	503	783	1	73	0	337	13	1
13	Preko 45 do 50 godina	3841	1271	143	885	1168	15	77	0	262	17	3
14	Žena	2277	792	115	431	712	3	50	0	163	10	1
15	Preko 50 do 55 godina	3222	1111	151	776	942	18	63	0	152	6	3
16	Žena	1865	641	112	390	575	2	43	0	97	3	2
17	Preko 55 do 60 godina	2587	808	163	591	806	23	74	0	108	12	2
18	Žena	1378	475	102	236	474	2	40	0	45	4	0
19	Preko 60 godina	1481	551	85	236	429	12	59	1	102	4	2
20	Žena	700	313	53	80	208	0	23	0	21	2	0
21	UKUPNO	42256	9802	774	6999	13745	149	464	8	9901	398	16
22	UKUPNO Žena	24233	5994	542	3259	7590	34	278	1	6286	243	6

Oglašena slobodna radna mjesta

– po opštinama i biroima rada –

(Tab. 36.)

Rb	Opština	1.1 – 31.12. 2020. g.		1.1 – 31.12. 2021. g.		Nom. razlika (5-3)	Indeks (5:3)
		Broj prijava o SRM	Broj SRM	Broj prijava o SRM	Broj SRM		
		1	2	3	4		
1	Andrijevica	86	125	111	121	-4	96.80
2	Bar	1045	1530	1425	2366	836	154.64
3	Berane	376	566	324	505	-61	89.22
4	Bijelo Polje	667	914	666	1076	162	117.72
5	Budva	957	2217	994	2439	222	110.01
6	Cetinje	345	490	275	418	-72	85.31
7	Danilovgrad	225	361	264	442	81	122.44
8	Golubovci	72	82	123	138	56	168.29
9	Gusinje	57	62	99	118	56	190.32
10	Herceg Novi	1551	2897	1780	2715	-182	93.72
11	Kolašin	258	373	217	296	-77	79.36
12	Kotor	800	1157	720	1097	-60	94.81
13	Mojkovac	162	226	173	236	10	104.42
14	Nikšić	675	958	749	1177	219	122.86
15	Petnjica	98	103	74	100	-3	97.09
16	Plav	146	205	132	182	-23	88.78
17	Pljevlja	574	856	853	1223	367	142.87
18	Plužine	66	77	51	58	-19	75.32
19	Podgorica	4304	6947	3953	6574	-373	94.63
20	Rožaje	296	377	157	195	-182	51.72
21	Šavnik	46	53	53	57	4	107.55
22	Tivat	644	955	959	1400	445	146.60
23	Tuzi	89	103	148	203	100	197.09
24	Ulcinj	399	902	360	846	-56	93.79
25	Žabljak	132	195	111	137	-58	70.26
26	Crna Gora	14070	22731	14771	24119	1388	106.11

Oglašena slobodna radna mjesta
- po opštinama, biroima rada i stepenima obrazovanja -

(Tab.37.)

Opština	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI1	VI2	VII1	VII2	VIII
Andrijevića	121	20	2	4	19	0	5	0	71	0	0
Bar	2366	639	82	317	912	10	72	0	320	14	0
Berane	505	75	0	89	110	9	4	0	212	6	0
Bijelo Polje	1076	230	13	231	290	13	36	0	259	4	0
Budva	2439	569	276	635	697	7	47	0	205	2	1
Cetinje	418	85	4	72	85	0	5	0	159	5	3
Danilovgrad	442	167	1	88	83	0	16	0	87	0	0
Golubovci	138	23	0	10	34	2	4	0	61	4	0
Gusinje	118	10	0	12	12	0	0	0	84	0	0
Herceg Novi	2715	368	738	696	633	14	36	0	217	12	1
Kolašin	296	63	5	40	91	0	18	0	79	0	0
Kotor	1097	190	26	242	274	6	37	0	303	13	6
Mojkovac	236	31	0	46	58	0	7	0	94	0	0
Nikšić	1177	135	8	257	337	0	43	0	361	11	25
Petnjica	100	6	0	5	27	0	4	0	58	0	0
Plav	182	54	0	20	16	0	18	0	73	1	0
Pljavija	1223	205	4	289	384	9	51	0	278	3	0
Plužine	58	2	0	10	21	0	2	0	23	0	0
Podgorica	6574	1178	12	1049	2067	39	172	0	1894	97	66
Rožaje	195	36	0	21	51	0	15	0	72	0	0
Šavnik	57	14	0	5	14	0	0	0	24	0	0
Tivat	1400	331	120	224	482	43	51	0	147	2	0
Tuzi	203	37	0	25	31	0	0	0	110	0	0
Ulcinj	846	331	47	132	170	1	28	0	136	1	0
Žabljak	137	21	0	25	38	0	5	0	48	0	0
Crna Gora	24119	4820	1338	4544	6936	153	676	0	5375	175	102

Oglašena slobodna radna mjesta

- po opštinama, biroima rada i nivoima i podnivoima obrazovanja -

(Tab.38.)

	Nivo	I					II	III	IV		V			VI	VII				VIII	
	Podnivo	I-1				I-2			IV-1	IV-2					VII-1		VII-2			
Opština	Ukupno	111	112	113	114	121	201	301	411	421	501	502	503	601	711	712	713	721	722	801
Andrijevića	121	5	0	0	0	15	2	4	19	0	5	0	0	2	0	69	0	0	0	0
Bar	2366	340	0	0	0	299	82	317	912	10	72	0	0	12	10	272	26	13	1	0
Berane	505	2	0	0	0	73	0	89	110	8	4	0	1	3	1	204	4	6	0	0
Bijelo Polje	1076	73	0	0	0	157	13	231	290	5	36	0	8	5	4	248	2	4	0	0
Budva	2439	349	0	0	0	220	276	635	697	7	47	0	0	5	2	191	7	2	0	1
Cetinje	418	0	0	0	0	85	4	72	85	0	5	0	0	0	0	156	3	5	0	3
Danilovgrad	442	97	0	0	0	70	1	88	83	0	16	0	0	2	5	78	2	0	0	0
Golubovci	138	0	0	0	0	23	0	10	34	2	4	0	0	7	0	54	0	4	0	0
Gusinje	118	10	0	0	0	0	0	12	12	0	0	0	0	1	0	83	0	0	0	0
Herceg Novi	2715	29	0	0	0	339	738	696	633	14	36	0	0	23	2	179	13	9	3	1
Kolašin	296	0	0	0	0	63	5	40	91	0	18	0	0	0	0	73	6	0	0	0
Kotor	1097	37	0	0	0	153	26	242	274	6	37	0	0	1	0	299	3	7	6	6
Mojkovac	236	0	0	0	0	31	0	46	58	0	7	0	0	0	0	90	4	0	0	0
Nikšić	1177	20	0	0	0	115	8	257	337	0	43	0	0	5	0	340	16	10	1	25
Petnjica	100	0	0	0	0	6	0	5	27	0	4	0	0	0	0	57	1	0	0	0
Plav	182	46	0	0	0	8	0	20	16	0	18	0	0	2	0	70	1	1	0	0
Pljavlja	1223	4	0	0	0	201	4	289	384	9	51	0	0	7	1	259	11	3	0	0
Plužine	58	0	0	0	0	2	0	10	21	0	2	0	0	0	0	23	0	0	0	0
Podgorica	6574	1	2	0	0	1175	12	1049	2067	15	172	0	24	115	29	1595	155	91	6	66
Rožaje	195	0	0	0	0	36	0	21	51	0	15	0	0	0	0	68	4	0	0	0
Šavnik	57	1	0	0	0	13	0	5	14	0	0	0	0	0	0	23	1	0	0	0
Tivat	1400	96	0	1	0	234	120	224	482	43	51	0	0	5	3	136	3	2	0	0
Tuzi	203	6	0	1	0	30	0	25	31	0	0	0	0	7	1	98	4	0	0	0
Ulcinj	846	18	0	0	0	313	47	132	170	1	28	0	0	2	0	122	12	1	0	0
Žabljak	137	0	0	0	0	21	0	25	38	0	5	0	0	0	0	48	0	0	0	0
Crna Gora	24119	1134	2	2	0	3682	1338	4544	6936	120	676	0	33	204	58	4835	278	158	17	102

Oglašena slobodna radna mjesta
– po djelatnostima i vrsti radnog odnosa –

(Tab. 39.)

Djelatnost	Ukupno:	Novootvoreno	Upraznjeno	Neodređeno	Određeno	Pripravnik	Pripravnik volontar	Dopunski rad	Privremeni poslovi	Sezonski poslovi
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	473	421	52	3	66	4	0	0	0	400
B.Rudarstvo	8	4	4	2	5	1	0	0	0	0
C.Prerađivačka industrija	683	312	371	78	531	23	0	0	1	481
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	138	46	92	8	121	9	0	0	0	0
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	481	152	329	131	283	20	0	0	10	341
F.Građevinarstvo	1191	717	474	106	924	9	0	0	2	142
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	3096	1475	1621	305	2330	10	0	0	2	416
H.Saobraćaj i skladištenje	1171	386	785	118	653	90	0	0	20	216
I.Usluge smještaja i ishrane	4643	2085	2558	150	1568	1	0	0	3	2908
J.Informisanje i komunikacije	378	202	176	76	282	4	0	0	0	76
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	313	72	241	75	211	14	0	0	1	113
L.Poslovanje nekretninama	303	115	188	14	143	1	0	0	0	142
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	768	538	230	127	542	27	0	0	43	138
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2176	1155	1021	75	1615	4	0	0	0	476
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1001	182	819	429	414	116	0	0	0	119
P.Obrazovanje	3923	245	3678	294	3375	0	0	0	0	0
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	2427	417	2010	417	1831	33	0	0	4	60
R.Umjetnost, zabava i rekreacija	329	126	203	95	176	8	0	0	0	46
S.Ostale uslužne djelatnosti	615	465	150	52	485	5	0	0	0	232
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0
UKUPNO CRNA GORA=	24119	9117	15002	2557	15555	379	0	0	86	4902

Zapošljavanje prema opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme
- prema podacima Poreske uprave, lica sa evidencije Zavoda -

(Tab. 40.)

Biro rada	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	Ukupno	Žene
ANDRIJEVICA	9	8	0	0	17	7	66	27	0	0	0	0	0	0	25	15	0	0	0	0	117	57
BAR	177	123	24	19	160	89	449	287	6	3	21	16	0	0	339	243	15	13	0	0	1191	793
BERANE	63	26	6	4	92	43	296	150	2	2	5	1	0	0	228	137	2	1	0	0	694	364
BIJELO POLJE	193	101	27	19	296	129	521	337	5	1	18	8	0	0	450	354	13	10	0	0	1523	959
BUDVA	238	122	23	20	309	149	731	397	5	0	24	15	2	1	370	224	19	12	1	1	1722	941
CETINJE	45	32	7	5	29	14	99	59	1	1	0	0	0	0	88	69	2	1	0	0	271	181
DANILOVGRAD	43	22	3	3	65	23	131	75	5	1	3	3	0	0	98	64	3	2	0	0	351	193
GUSINJE	6	2	0	0	6	1	19	8	0	0	0	0	0	0	26	11	0	0	0	0	57	22
HERCEG NOVI	103	62	40	30	173	92	333	208	3	1	25	16	0	0	260	175	13	9	2	1	952	594
KOLAŠIN	48	16	4	3	71	29	144	71	2	0	2	1	0	0	57	35	5	1	0	0	333	156
KOTOR	44	25	8	7	81	32	195	101	3	0	10	5	0	0	146	104	6	5	0	0	493	279
MOJKOVAC	21	15	1	1	48	27	59	30	0	0	6	3	0	0	47	31	2	1	0	0	184	108
NIKŠIĆ	109	55	17	10	229	112	569	344	3	0	25	19	0	0	586	413	33	26	4	1	1575	980
PETNJICA	8	4	0	0	5	1	32	15	0	0	0	0	0	0	30	17	0	0	0	0	75	37
PLAV	39	24	1	0	31	14	77	40	1	0	1	0	1	0	45	23	5	3	0	0	201	104
PLJEVLJA	87	44	15	8	193	68	384	220	4	1	10	2	2	2	192	127	7	1	0	0	894	473
PLUŽINE	4	3	0	0	14	4	20	12	0	0	1	1	0	0	24	16	1	1	0	0	64	37
PODGORICA	483	237	48	34	561	234	1968	1035	33	3	76	51	1	1	1779	1180	93	61	5	3	5047	2839
ROŽAJE	79	41	0	0	67	31	150	86	1	0	12	9	0	0	195	127	20	17	0	0	524	311
ŠAVNIK	3	1	0	0	5	0	6	4	0	0	1	0	0	0	6	5	0	0	0	0	21	10
TIVAT	95	50	5	4	95	36	229	107	7	1	19	9	0	0	190	122	8	5	1	0	649	334
TUZI	29	12	3	3	10	5	46	17	0	0	1	1	0	0	35	22	3	1	0	0	127	61
ULCINJ	178	113	10	7	97	48	216	106	3	0	12	6	0	0	228	132	33	14	0	0	777	426
ŽABLJAK	14	9	0	0	12	6	54	26	1	0	1	0	0	0	35	16	2	1	0	0	119	58
Ukupno	2118	1147	242	177	2666	1194	6794	3762	85	14	273	166	6	4	5479	3662	285	185	13	6	17961	10317

Zapošljavanje prema opštinama, biroima rada i nivoima kvalifikacija

- prema podacima Uprave prihoda i carina, lica sa evidencije Zavoda -

(Tab. 41.)

Biro rada	Ukupno	Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo															IV-1		IV-2	
		žene	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
ANDRIJEVICA	117	57	1	1	0	0	0	0	0	0	8	7	0	0	17	7	66	27	0	0
BAR	1191	793	40	30	2	2	3	3	2	2	130	86	24	19	160	89	449	287	6	3
BERANE	694	364	9	3	0	0	0	0	1	1	53	22	6	4	92	43	296	150	2	2
BIJELO POLJE	1523	959	23	11	2	0	5	3	6	2	157	85	27	19	296	129	521	337	5	1
BUDVA	1722	941	50	22	1	0	3	2	3	2	181	96	23	20	309	149	731	397	4	0
CETINJE	271	181	5	2	0	0	1	1	0	0	39	29	7	5	29	14	99	59	0	0
DANILOVGRAD	351	193	5	1	1	1	1	0	0	0	36	20	3	3	65	23	131	75	4	1
GUSINJE	57	22	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	6	1	19	8	0	0
HERCEG NOVI	952	594	25	12	2	1	3	3	0	0	73	46	40	30	173	92	333	208	3	1
KOLAŠIN	333	156	0	0	0	0	2	1	1	0	45	15	4	3	71	29	144	71	2	0
KOTOR	493	279	14	7	0	0	0	0	0	0	30	18	8	7	81	32	195	101	2	0
MOJKOVAC	184	108	2	1	0	0	1	0	1	1	17	13	1	1	48	27	59	30	0	0
NIKŠIĆ	1575	980	13	6	1	0	0	0	0	0	95	49	17	10	229	112	569	344	3	0
PETNJICA	75	37	1	1	0	0	0	0	0	0	7	3	0	0	5	1	32	15	0	0
PLAV	201	104	11	9	0	0	1	1	4	0	23	14	1	0	31	14	77	40	1	0
PLJEVLJA	894	473	11	4	0	0	1	0	1	1	74	39	15	8	193	68	384	220	4	1
PLUŽINE	64	37	1	1	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	14	4	20	12	0	0
PODGORICA	5047	2839	102	39	4	0	3	2	11	6	363	190	48	34	561	234	1968	1035	31	3
ROŽAJE	524	311	9	6	1	0	3	3	2	1	64	31	0	0	67	31	150	86	1	0
ŠAVNIK	21	10	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	5	0	6	4	0	0
TIVAT	649	334	22	8	1	0	5	3	8	6	59	33	5	4	95	36	229	107	6	1
TUZI	127	61	6	2	0	0	0	0	2	2	21	8	3	3	10	5	46	17	0	0
ULCINJ	777	426	16	9	0	0	14	10	10	6	138	88	10	7	97	48	216	106	2	0
ŽABLJAK	119	58	1	1	0	0	0	0	0	0	13	8	0	0	12	6	54	26	1	0
UKUPNO	17961	10317	370	177	15	4	46	32	52	30	1635	904	242	177	2666	1194	6794	3762	77	13

Nivo	V						VI		VII											VIII	
Podnivo									VII-1						VII-2						
Biro rada	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž	
ANDRIJEVICA	0	0	0	0	0	0	5	2	5	3	8	5	7	5	0	0	0	0	0	0	
BAR	21	16	0	0	0	0	126	91	17	14	80	52	116	86	10	9	5	4	0	0	
BERANE	5	1	0	0	0	0	43	24	40	32	87	49	58	32	1	0	1	1	0	0	
BIJELO POLJE	18	8	0	0	0	0	64	43	110	96	111	83	165	132	2	2	11	8	0	0	
BUDVA	24	15	2	1	1	0	116	62	31	20	101	65	122	77	6	4	13	8	1	1	
CETINJE	0	0	0	0	1	1	21	15	15	12	17	13	35	29	1	0	1	1	0	0	
DANILOVGRAD	3	3	0	0	1	0	30	19	5	5	20	11	43	29	3	2	0	0	0	0	
GUSINJE	0	0	0	0	0	0	10	5	2	2	10	2	4	2	0	0	0	0	0	0	
HERCEG NOVI	25	16	0	0	0	0	96	65	14	9	88	59	62	42	10	6	3	3	2	1	
KOLAŠIN	2	1	0	0	0	0	14	8	1	1	15	7	27	19	3	1	2	0	0	0	
KOTOR	10	5	0	0	1	0	52	31	11	10	43	33	40	30	2	2	4	3	0	0	
MOJKOVAC	6	3	0	0	0	0	7	4	6	6	11	6	23	15	1	0	1	1	0	0	
NIKŠIĆ	25	19	0	0	0	0	74	39	62	57	201	138	249	179	18	16	15	10	4	1	
PETNJICA	0	0	0	0	0	0	4	2	6	6	13	5	7	4	0	0	0	0	0	0	
PLAV	1	0	1	0	0	0	15	9	4	3	17	6	9	5	3	2	2	1	0	0	
PLJEVLJA	10	2	2	2	0	0	46	31	18	14	65	41	63	41	5	1	2	0	0	0	
PLUŽINE	1	1	0	0	0	0	5	2	4	3	6	4	9	7	1	1	0	0	0	0	
PODGORICA	76	51	1	1	2	0	439	265	182	136	485	306	673	473	45	31	48	30	5	3	
ROŽAJE	12	9	0	0	0	0	24	12	35	24	104	66	32	25	3	2	17	15	0	0	
ŠAVNIK	1	0	0	0	0	0	1	1	2	1	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	
TIVAT	19	9	0	0	1	0	58	29	21	16	50	33	61	44	7	4	1	1	1	0	
TUZI	1	1	0	0	0	0	13	10	6	3	6	6	10	3	1	0	2	1	0	0	
ULCINJ	12	6	0	0	1	0	130	66	15	10	39	22	44	34	6	2	27	12	0	0	
ŽABLJAK	1	0	0	0	0	0	11	4	0	0	14	6	10	6	1	1	1	0	0	0	
UKUPNO	273	166	6	4	8	1	1404	839	612	483	1593	1020	1870	1320	129	86	156	99	13	6	

Pregled zapošljavanja prema djelatnostima poslodavaca

(Tab. 42.)

Djelatnost	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	SUM	Ž
A . Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	21	14	1	0	27	2	41	9	1	0	0	0	0	0	19	11	1	0	0	0	111	36
B . Rudarstvo	2	0	1	0	9	1	7	0	0	0	0	0	0	0	7	2	1	0	0	0	27	3
C . Prerađivačka industrija	213	99	14	10	246	77	474	180	19	0	13	9	0	0	173	83	8	5	0	0	1160	463
D . Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	8	0	2	0	7	0	17	1	0	0	1	1	0	0	24	9	1	0	0	0	60	11
E . Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	83	14	7	4	55	4	73	24	3	0	1	0	0	0	48	21	2	0	0	0	272	67
F . Građevinarstvo	126	26	9	2	158	12	284	60	5	0	8	4	0	0	157	71	8	7	0	0	755	182
G . Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	400	264	38	25	556	318	1569	1022	3	0	42	26	0	0	647	448	29	19	0	0	3284	2122
H . Saobraćaj i skladištenje	66	16	9	3	135	25	342	86	10	1	15	4	0	0	159	80	7	5	0	0	743	220
I . Usluge smještaja i ishrane	515	327	64	54	539	268	1220	613	6	1	37	22	1	0	519	282	26	13	1	0	2928	1580
J . Informisanje i komunikacije	14	9	0	0	12	8	75	34	1	1	2	0	0	0	142	73	5	2	0	0	251	127
K . Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	0	0	0	0	2	1	15	10	0	0	4	3	0	0	55	38	4	4	1	1	81	57
L . Poslovanje nekretninama	15	8	1	1	19	11	44	19	0	0	5	3	0	0	37	24	1	1	0	0	122	67
M . Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	48	18	4	2	58	18	192	90	1	0	11	5	0	0	302	195	20	11	2	1	638	340
N . Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	212	64	25	18	277	64	625	242	13	1	17	3	0	0	360	194	25	11	0	0	1554	597
O . Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	20	4	5	1	57	23	148	76	5	1	18	8	0	0	400	239	34	16	4	3	691	371
P . Obrazovanje	131	113	17	17	162	142	449	403	9	4	67	57	3	3	1815	1468	80	67	1	0	2734	2274
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	48	42	16	16	99	68	494	376	6	4	11	11	0	0	271	203	15	11	0	0	960	731
R . Umjetnost,zabava i rekreacija	75	45	7	6	86	42	366	229	3	1	9	2	0	0	191	105	9	5	4	1	750	436
S . Ostale uslužne djelatnosti	118	81	21	17	161	109	352	285	0	0	11	7	2	1	148	114	8	7	0	0	821	621
T . Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	2	1	0	0	0	0	6	3
U . Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	2	2	1	1	1	1	5	3	0	0	0	0	0	0	3	1	1	1	0	0	13	9
Ukupno Crna Gora	2118	1147	242	177	2666	1194	6794	3762	85	14	273	166	6	4	5479	3662	285	185	13	6	17961	10317

**Pregled broja ispata novčanih naknada
po opštinama, biroima rada i mjesecima**

(Tab. 43.)

Rb	Biro rada	Mjesec, 2021. godine												Prosječan broj korisnika
		Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	
1	Andrijevića	539	535	529	520	523	527	525	525	517	508	509	507	522
2	Bar	553	552	528	515	506	501	498	501	476	495	497	492	510
3	Berane	2489	2501	2507	2488	2495	2498	2499	2517	2489	2456	2462	2449	2488
4	Bijelo Polje	1001	1083	1072	1039	1008	1006	1057	1090	1010	1000	991	977	1028
5	Budva	236	234	228	214	201	196	193	198	197	209	206	196	209
6	Cetinje	229	211	212	187	178	185	186	174	162	163	155	160	184
7	Danilovgrad	125	124	131	129	121	129	135	138	144	138	123	121	130
8	Golubovci	128	122	125	127	122	151	157	166	174	172	122	104	139
9	Gusinje	134	135	136	132	135	136	135	134	132	132	135	133	134
10	Herceg Novi	372	342	318	311	268	263	223	254	244	275	288	287	287
11	Kolašin	99	110	108	102	100	102	102	104	99	94	90	94	100
12	Kotor	151	157	144	135	120	124	113	131	115	109	112	111	127
13	Mojkovac	237	251	250	245	246	247	256	258	249	241	245	247	248
14	Nikšić	651	639	644	630	630	622	707	690	621	623	664	639	647
15	Petnjica	538	537	536	534	533	531	538	539	535	533	530	527	534
16	Plav	587	593	591	589	585	581	578	580	571	567	570	567	580
17	Plužine	45	46	45	40	41	42	43	44	44	43	43	40	43
18	Pljevlja	640	629	631	633	624	622	619	627	610	616	629	613	624
19	Podgorica	1109	1090	1088	1105	1131	1277	1335	1436	1357	1284	1030	941	1182
20	Rožaje	1978	1977	1987	1983	1968	1986	1998	2011	1999	1998	1992	1993	1989
21	Šavnik	10	10	9	9	11	11	11	11	12	14	12	11	11
22	Tivat	164	164	166	152	133	141	123	149	144	132	130	130	144
23	Tuzi	121	121	118	115	108	113	112	117	119	116	112	109	115
24	Ulcinj	145	134	145	136	127	122	119	126	118	163	169	164	139
25	Žabljak	37	37	37	36	33	31	33	28	31	29	31	31	33
26	Ukupno:	12318	12334	12285	12106	11947	12144	12295	12548	12169	12110	11847	11643	12146

Pregled isplata novčanih naknada u 2021. godini

(Tab. 44.)

	Mjesec	Redovna - 40% minimalne zarade		Najniža penzija		Redovna - 120% obračunske vrijednosti koeficijenta		Ukupno	
		Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Januar	10300	1140162.83	207	37041.27	1811	267145.90	12318	1444350.00
2	Februar	10231	1136740.67	207	36844.70	1896	295972.26	12334	1469557.63
3	Mart	10235	1132924.85	193	35265.29	1857	249184.81	12285	1417374.95
4	April	10180	1127093.83	192	34972.39	1734	226512.82	12106	1388579.04
5	Maj	10165	1128617.03	187	34323.85	1595	212948.13	11947	1375889.01
6	Jun	10156	1125747.56	185	33467.32	1803	270614.71	12144	1429829.59
7	Jul	10120	1120389.51	177	31966.60	1998	277454.00	12295	1429810.11
8	Avgust	10090	1118160.14	171	30871.93	2287	341105.51	12548	1490137.59
9	Septembar	10031	1111257.92	165	30285.75	1973	279229.81	12169	1420773.51
10	Oktobar	9985	1245089.88	164	29717.35	1961	262355.06	12110	1537162.29
11	Novembar	9920	1232704.15	159	29135.51	1768	239544.34	11847	1501384.00
12	Decembar	9812	1222458.01	157	28260.79	1674	228574.00	11643	1479292.80

Stručni tretman nezaposlenih lica

(Tab.45.)

	Biro rada	Broj utvrđenih individualnih planova zapošljavanja	Broj realizovanih konsultacija
Rb	1	2	3
1	Andrijevica	327	7871
2	Berane	2440	40088
3	Budva	1068	8279
4	Bijelo Polje	3533	37500
5	Bar	2590	19468
6	Cetinje	832	12001
7	Danilovgrad	1431	10360
8	Golubovci	971	8490
9	Gusinje	214	5884
10	Herceg Novi	1155	7769
11	Kolašin	561	8446
12	Kotor	812	3592
13	Mojkovac	735	8669
14	Nikšić	5923	44142
15	Podgorica	10464	82808
16	Plav	644	17350
17	Petnjica	298	9554
18	Pljevlja	2168	23533
19	Plužine	184	2262
20	Rožaje	2696	40870
21	Šavnik	104	889
22	Tivat	747	6439
23	Tuzi	956	9694
24	Ulcinj	1403	13954
25	Žabljak	159	1220
26	UKUPNO	42415	431132

Pregled učenika programa aktivne politike zapošljavanja

(Tab.46.)

Rb	Biro rada/ region	Javni rad	Podsticaj za sezonsko zapošljavanje	Osposobljavanje za rad kod poslodavca	Osposobljavanje za samostalan rad	Obrazovanje i osposobljavanje odraslih	Kreditni Inovirani program	Ukupno
1	Podgorica	104		20	19	11	1	155
2	Nikšić	46		29	21			96
3	Danilovgrad	12						12
4	Cetinje	18						18
5	Golubovci	9			1			10
6	Tuzi	6		6	1			13
(1-6)	Centralni region	195	0	55	42	11	1	304
7	Bijelo Polje	104	43	79	67	16		309
8	Mojkovac	23	3	1	21			48
9	Kolašin	17	4	15	20			56
10	Pljevlja	28	4	22	45			99
11	Žabljak	2		1	1			4
12	Plužine			3	2			5
13	Šavnik	7		1	1			9
14	Berane	73		1	30			104
15	Andrijeвица	5		1				6
16	Plav	47	8	3	8			66
17	Gusinje	8			4			12
18	Petnjica	3						3
19	Rožaje	20		17	14	20		71
(7-19)	Sjeverni region	337	62	144	213	36	0	792
20	Bar	22	3	1				26
21	Budva	5				11		16
22	Ulcinj	5						5
23	Herceg Novi	17	1	3				21
24	Kotor	4		4				8
25	Tivat	1						1
(20-25)	Primorski region	54	4	8	0	11	0	77
	UKUPNO	586	66	207	255	58	1	1173